GMINA SKOMLIN

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN

ETAP: Konsultacje społeczne

- Łódź, lipiec 2026 -

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN

Opracowanie wykonane na zlecenie Gminy Skomlin
przez:

PHENO HORIZON Sp. z o. o.

ul. Piotrkowska 90, III piętro
90-103 Łódź

Autor prognozy oddziaływania na środowisko do Planu Ogólnego Gminy Skomlin:

mgr inż. Justyna Borkowska

Data sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko: 5 czerwca 2026 r.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP 2
2. PODSTAWA PRAWNA 2
2.1. Warunki, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko 3
2.2. Główne cele dokumentu i zakres opracowania 4
2.3. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy 4
3. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PLANU OGÓLNEGO I POWIĄZANIU Z INNYMI DOKUMENTAMI....5
3. CHARAKTERYSTYKA I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO OBSZARU OBJĘTEGO PROGNOZĄ 15
4.1. Położenie administracyjne i fizyczno - geograficzne 15
4.2. Budowa geologiczna 16
4.3. Rzeźba powierzchni 18
4.4. Warunki klimatyczne 18
4.5. Wody powierzchniowe 19
4.6. Wody podziemne 23
4.7. Gleby 25
4.8. Krajobraz 26
4.9. Szata roślinna i świat zwierzęcy 29
4.10.Dziedzictwo i zasoby kulturowe 35
4. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO 36
5.1. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych 36
5.2. Stan zanieczyszczenia powietrza 40
5.3. Zagrożenie hałasem i promieniowaniem elektroenergetycznym....42
5.4. Zagrożenie środowiska przez odpady 43
5.5. Zagrożenie poważnymi awariami 43
6. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO GMINY, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCA OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY 44
7. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PLANU OGÓLNEGO GMINY 46
8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU 47
9. OCENA SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCYCH Z PRZYSZŁEGO PRZEZNACZENIA TERENÓW W PROJEKCIE PLANU OGÓLNEGO GMINY 50
9.1. Przyszłe przeznaczenie terenów w projekcie planu ogólnego gminy 50
9.2. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na całokształt środowiska 56
9.3. Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz na integralność tego obszaru, a także na środowisko i jego składowe 57
12. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ZAPOBIEGAWCZYCH, OGRANICZAJĄCYCH I KOMPENSACYJNYCH....95
13. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU OGÓLNEGO....99
14. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO 99
16. METODY MONITORINGU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZENIA 100
17. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM....100
17. INFORMACJA O RODZAJACH DOKUMENTÓW UWZGLĘDNIONYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY 104

ZAŁĄCZNIKI:

RYS.1. CZĘŚĆ KARTOGRAFICZNA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN

1. WSTĘP

Podstawą opracowania jest *Uchwała nr II/9/2024 Rady Gminy Skomlin z dnia 22 maja 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Skomlin.*

2. PODSTAWA PRAWNA

Podstawą sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest *art. 46 i art.51 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*, zgodnie z którym organ opracowujący projekt planu ogólnego gminy jest zobowiązany do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

Prognozę oddziaływania na środowisko stworzono w powiązaniu z następującymi dokumentami, w oparciu o zawarte w nich ustalenia, w szczególności:

- *Opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Skomlin*, Pheno Horizon Sp. z o o, sierpień, 2025,
- *Projekt planu ogólnego gminy Skomlin*, Pheno Horizon Sp. z o o., INTEKPROJEKT GABRIEL FERLIŃSKI, 2026,
- *Strategia Rozwoju Gminy Skomlin na lata 2026-2036 – przyjęta Uchwałą nr XXVI/141/2026 Rady Gminy Skomlin z dnia 28 stycznia 2026 r.,*
- *Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Regionu Ziemi Wieluńskiej na lata 2023-2030 – przyjęta uchwałą nr VIII/50/2024 Rady Gminy Skomlin z dnia 27 listopada 2024 r.*
- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skomlin, 2007,*
- *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz Plan zagospodarowania miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi" – uchwała Nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r.*
- *Strategia rozwoju województwa łódzkiego 2030, aktualizacja przyjęta Uchwałą nr XVIII/218/2025 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 23 września 2025 r.*
- *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*
- *Strategia Zrównoważonego Rozwoju dla Polski do 2025 roku.*
- *Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.*
- *Ustawa o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 670),*
- *Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538),*
- *Ustawa z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm. oraz z 2026 poz. 176 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 13 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2024 poz. 82),*
- *Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2025, poz. 960 ze zm. oraz z 2026 poz. 445 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 1587 ze zm., z 2024 r. poz. 1834 ze zm., z 2025 poz. 1812 oraz z 2026 poz.174 ze zm.),*
- *Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j.2024, poz. 1292 ze zm., z 2025 poz. 537 ze zm. oraz z 2026 poz.483),*
- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.);*
- *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2023, poz.1724),*

- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 nr 25 poz. 133),*
- *Rozporządzenie (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869 (Dz.U. EU. L. z 2024 r. poz. 2992),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2021 poz. 845),*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U 2010 nr 77 poz. 510),*
- *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2023 r., poz. 335),*
- *Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t. j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112);*
- *Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 138);*
- *Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1110).*

2.1. Warunki, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko

Zgodnie z *ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowiska* prognoza sporządzana dla potrzeb postępowania w sprawie oddziaływania na środowisko sporządzanego studium planu ogólnego powinna określać i oceniać między innymi skutki wpływu realizacji ustaleń sporządzanego dokumentu na elementy środowiska przyrodniczego oraz dobra materialne, a także skutki, które mogą wyniknąć z projektowanego przeznaczenia terenów.

Ustala się, iż prognoza powinna obejmować obszar objęty planem (tj. cały obszar gminy) wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń planu. Zatem obszar objęty prognozą nie może być mniejszy od obszaru gminy, co jest konieczne zważywszy na wzajemne powiązania poszczególnych elementów środowiska.

Wymagania dotyczące zakresu merytorycznego prognozy zostały określone w *art. 51 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.).* **Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie został określony również przez:**

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi pismem znak: WOOŚ.411.307.2025.AJa. z dnia 30 czerwca 2025 r.
- Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Wieluniu pismem znak: ZNS.90280.142.2025 z dnia 30.06.2025 r.

Szczególną uwagę należy zwrócić na treść art. *52 ust. 1 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.)*, gdzie wskazano, iż informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w art. 51 ust. 2, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem. Powyższe ma istotne znaczenie ze względu na ograniczony zakres informacji wskazywany w planie ogólnym gminy, co wynika z ogólnego, kierunkowego charakteru dokumentu.

2.2. Główne cele dokumentu i zakres opracowania

Celem opracowania jest określenie rodzaju, stopnia oraz zasięgu przestrzennego zmian środowiska, wywołanych przez zagospodarowanie terenów wskazane w ramach ustaleń planu ogólnego gminy.

Prognoza ma za zadanie:

- wskazać skutki wpływu realizacji projektowanego dokumentu na środowisko, a zatem określić pojawiające się zagrożenia wynikające z dopuszczenia przez plan ogólny nowych sposobów użytkowania terenów,
- ocenić wpływ realizacji projektowanego dokumentu na środowisko,
- sprawdzić, czy dokument uwzględnia uwarunkowania środowiskowe,
- sprawdzić w jakim stopniu proponowany sposób zagospodarowania może naruszać zasady prawidłowej gospodarki zasobami,
- określić możliwości rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko związane z realizacją projektowanego dokumentu.

2.3. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu planu ogólnego gminy Skomlin została przygotowana w oparciu o analizę dostępnych materiałów i opracowań, w tym przede wszystkim opracowania ekofizjograficznego, opracowań studialnych, danych kartograficznych i geoprzestrzennych, a także wyników monitoringu i badań udostępnianych przez organy administracji i inne instytucje. Zestawienie źródeł wykorzystywanych przy sporządzaniu prognozy ujęto w rozdziale *17. Informacje o rodzajach dokumentów uwzględnionych przy sporządzaniu prognozy.*

W procesie opracowania prognozy zastosowano zestaw metod badawczych dostosowanych do charakteru projektowanego dokumentu (plan ogólny gminy) oraz zakresu dostępnych materiałów źródłowych. Podstawą prac były metody opisowe, pozwalające na przedstawienie aktualnego stanu środowiska przyrodniczego i geograficznego gminy. Uzupełniająco wykorzystano metody analityczne, które umożliwiły identyfikację cech i właściwości poszczególnych elementów środowiska oraz określenie ich wzajemnych powiązań. Zastosowano także podejście porównawcze, polegające na odnoszeniu obserwowanych procesów i zjawisk do analogicznych przypadków występujących w innych jednostkach przestrzennych o zbliżonym charakterze użytkowania terenu. Istotnym elementem prac były również metody waloryzacyjne, pozwalające na ocenę wartości przyrodniczej oraz określenie stopnia odporności środowiska na potencjalną presję inwestycyjną. Takie podejście umożliwiło wieloaspektową analizę oraz sformułowanie prognoz dotyczących zmian i oddziaływań wynikających z realizacji ustaleń planu ogólnego.

Warto podkreślić, że zakres planu ogólnego ma charakter ramowy i sprowadza się do wyznaczenia gminnych standardów urbanistycznych, takich jak profil funkcjonalny stref, parametry zabudowy (maksymalna nadziemna intensywność zabudowy, maksymalna wysokość zabudowa, maksymalny udział powierzchni zabudowy i minimalny udział

powierzchni biologicznie czynnej). W odróżnieniu od miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dokument ten nie przesądza szczegółowo o zasadach ochrony środowiska, krajobrazu czy ładu przestrzennego, a jego ustalenia mają charakter strategiczny i ogólny.

3. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PLANU OGÓLNEGO I POWIĄZANIU Z INNYMI DOKUMENTAMI

Zakres i cele planu ogólnego gminy

Plan ogólny gminy stanowi akt prawa miejscowego obejmujący obszar całej jednostki samorządu terytorialnego, z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalane przez ministra właściwego do spraw transportu. Stanowi zwięzły dokument sporządzany w formie danych przestrzennych, wskazujący kierunki zagospodarowania przestrzennego w oparciu o politykę przestrzenną gminy i stanowi podstawę do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego praz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Nie jest natomiast bezpośrednią podstawą do wydawania decyzji budowlanych, takich jak pozwolenie na budowę czy zgłoszenie robót budowlanych.

Podstawą opracowania planu ogólnego gminy jest *art. 13a ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm., z 2025 r. poz. 527 ze zm. oraz z 2026 r. poz. 24.),* zgodnie z którym dokument ten określa strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne.

W ramach wyznaczonych stref planistycznych określa się ich profil podstawowy oraz w zależności od potrzeb profil dodatkowy. Określone w planie ogólnym gminy standardy urbanistyczne obejmują:

- maksymalną nadziemną intensywność zabudowy,
- maksymalną wysokość zabudowy,
- maksymalny udział powierzchni zabudowy,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej.

Uzupełniająco mogą zostać określone gminne standardy dostępności infrastruktury społecznej. Ponadto plan ogólny może wskazywać obszary uzupełnienia zabudowy oraz obszary zabudowy śródmiejskiej.

Opracowując projekt planu ogólnego, uwzględniono obowiązujące przepisy, w tym *art. 13b–13d ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, a także rozwiązania wynikające z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wprowadzając jedynie korekty wynikające z nowych wniosków i potrzeb uzupełnienia zabudowy.

Ze względu na swój charakter plan ogólny nie rozstrzyga szczegółowo kwestii związanych z ochroną środowiska, przyrody, krajobrazu kulturowego, czy też ograniczeń w zagospodarowaniu terenów i kształtowaniu zabudowy. Dokument nie określa także ewentualnych granic terenów górniczych, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, osuwania się mas ziemnych czy ewentualnych krajobrazów priorytetowych wskazywanych w audycie krajobrazowym oraz w planie zagospodarowania przestrzennego województwa. Jego rola polega na wyznaczeniu ram funkcjonalno-przestrzennych, w ramach których kształtowana będzie polityka przestrzenna gminy.

Z tego względu również prognoza oddziaływania na środowisko prowadzona dla planu ogólnego przyjmuje poziom szczegółowości adekwatny do zakresu ustaleń dokumentu. Ocenie poddawane są przede wszystkim skutki wynikające z wyznaczenia profili funkcjonalnych stref oraz parametrów zagospodarowania, które będą uszczegóławiane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Charakterystykę projektowanych w ramach planu ogólnego gminy Skomlin zamierzeń planistycznych zawarto w podrozdziale *9.1. Przyszłe przeznaczenie terenów w projekcie planu ogólnego gminy.*

Powiązania planu ogólnego gminy z innymi dokumentami

1) Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Na obszarze gminy Skomlin brak obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

2) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego oraz Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi

„*Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego oraz Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Łodzi*", przyjęty został Uchwałą Nr LV/679/18 z dnia 28 sierpnia 2018 r. przez Sejmik Województwa Łódzkiego.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego gmina Skomlin została zakwalifikowana do turystycznego obszaru funkcjonalnego Warty jako obszaru funkcjonalnego o znaczeniu ponadlokalnym. PZPWŁ wskazuje kształtowanie obszarów turystycznych dolin rzecznych poprzez wsparcie działań na rzecz: rozwoju turystki aktywnej, rekreacyjnej, sportowej, rozbudowy szlaków turystycznych, budowanie zintegrowanych produktów turystycznych, wprowadzenie systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno0ściekowej, zwiększenie dostępności transportowej oraz rozwój ponadregionalnych powiązań funkcjonalno-przestrzennych.

Rysunek 1. Kierunki rozwoju przestrzennego – Turystyka i rekreacja - zgodnie z założeniami PZPWŁ - dla obszaru gminy Skomlin.
Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego 2030+,
Plansza 14: Kierunki rozwoju przestrzennego: Turystyka i rekreacja

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa zwraca również uwagę na cel jakim jest rozwój energetyki wykorzystującej OZE poprzez budowę elektrowni wiatrowych, w tym m.in. budowę elektrowni wiatrowych w strefie, gdzie nie obowiązuje zakaz ich lokalizacji określony w *ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych* oraz rozwój energetyki prosumenckiej. Zgodnie z założeniami PZPWŁ obszar gminy Skomlin stanowi w dużym udziale powierzchni strefą zalecaną do rozwoju energetyki OZE, przy spełnieniu ograniczeń wynikających z *ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych*. Zgodnie ze wskazaniami Planu, jedynie tereny w dolinie rzeki Prosny oraz rejon Wzgórz Ożarowskich nie są predysponowane do lokalizacji elektrowni OZE ze względu na walory przyrodnicze i krajobrazowe.

Rysunek 2. Rozwój energetyki wykorzystującej OZE w powiecie wieluńskim - zgodnie z kierunkami rozwoju określonymi w PZPWŁ.
Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego 2030+,
Plansza 11: Kierunki rozwoju przestrzennego: Infrastruktura techniczna

W PZWPWŁ wskazano również teren zachowania gleb najbardziej wartościowych klas bonitacyjnych gleb na cele związane z funkcją rolniczą. W północnej części gminy wskazano na zalesianie gruntów o niskiej przydatności dla rolnictwa. Wskazuje się również na utrzymanie istniejącego obszaru chronionego krajobrazu oraz użytków ekologicznych.

Rysunek 3. Kierunki rozwoju przestrzennego - środowisko przyrodnicze - zgodnie z założeniami PZPWŁ - dla obszaru gminy Skomlin.
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego 2030+,
Plansza 12: Kierunki rozwoju przestrzennego: Środowisko przyrodnicze

Rysunek 4. Kierunki rozwoju przestrzennego – dziedzictwo kulturowe - zgodnie z założeniami PZPWŁ - dla obszaru gminy Skomlin.
Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego 2030+,
Plansza 13: Kierunki rozwoju przestrzennego: Dziedzictwo kulturowe

Południową część obszaru gminy Skomlin PZPWŁ wskazuje jako obszar przeciwdziałania rozwoju chaotycznej urbanizacji w szczególności w odniesieniu do ograniczenia procesów suburbanizacji na terenach cennych przyrodniczo i krajobrazowo, tj. w zasięgu Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny. Nowa zabudowa na obszarze gminy powinna być kreowana w sposób jednorodny.

Rysunek 5. Kierunki rozwoju przestrzennego – krajobraz i ład przestrzenny - zgodnie z założeniami PZPWŁ - dla obszaru gminy Skomlin
Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego 2030+,
Plansza 15: Kierunki rozwoju przestrzennego: Krajobraz i ład przestrzenny

Przy określaniu ustaleń w planie ogólnym gminy Skomlin uwzględniono w sposób kompleksowy i zgodny z obowiązującymi przepisami prawa uwarunkowania rozwoju przestrzennego województwa łódzkiego, obejmujące zarówno czynniki o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, jak i infrastrukturalnym, które mają istotny wpływ na kształtowanie polityki przestrzennej oraz zapewnienie spójności terytorialnej na poziomie regionalnym i lokalnym.

3) **Audyt krajobrazowy województwa łódzkiego** *(uchwała nr XIII/150/25 z 15 kwietnia 2025 r. Sejmiku Województwa Łódzkiego)*

Zgodnie z Audytem Krajobrazowym Województwa Łódzkiego na obszarze Gminy Skomlin występują trzy obszary priorytetowego krajobrazu:

- zachodnie krańce gminy obejmuje obszar priorytetowego krajobrazu nr 10-318.24-3 **Chróścin, Łubnice, Wójcin - krajobraz wiejski**. Jest to krajobraz wiejski z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk.
- na południowych krańcach gminy przy Dolinie rzeki Prosny rozciąga się natomiast obszar priorytetowego krajobrazu nr 10-318.24-**11 Dolina Prosny (Wróblew-Dzietrzkowice)**. Jest to krajobraz Bagienno-łąkowy, głównie bezleśny.
- przy wschodniej granicy gminy znajduje się natomiast **Krajobraz Wzgórz Ożarowskich** nr 10-341.21-34. Jest to krajobraz wiejski z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola.

Poniższa tabela przedstawia syntetyczne zestawienie rekomendacji zawartych w Audycie Krajobrazowym, odnoszących się do poziomu gminnego dla krajobrazów priorytetowych wyznaczonych na obszarze gminy Skomlin.

Tabela 1 – Rekomendacje na poziomie gminnym wynikające z Audytu Krajobrazowego Województwa Łódzkiego dla krajobrazów priorytetowych na obszarze gminy Skomlin

Nazwa i numer krajobrazu	Ustalenia wynikające z ustaleń Audytu Krajobrazowego – poziom gminny
Krajobraz priorytetowy 10-318.24-3 **Chróścin, Łubnice, Wójcin**	**Dominująca funkcja**: mieszkaniowa - zagrodowa, rolnicza **Dopuszczalna funkcja**: usługowa, gospodarcza i produkcyjna w istniejących układach osiedleńczych miejscowości, z wyłączeniem wielkopowierzchniowych obiektów inwentarskich, gospodarczo-składowych i przemysłowych. **Rekomendacje**: - zachowanie charakterystycznych cech rozplanowania historycznego układu ruralistycznego - zachowanie i kształtowanie właściwych powiązań przestrzenno-funkcjonalnych pomiędzy głównymi elementami kompozycyjnymi struktur przestrzennych. - zachowanie i odpowiednie kształtowanie walorów ekspozycyjnych dominant i akcentów krajobrazowych. - zapewnienie jak najlepszego stanu zachowania zabytków, w tym stanowisk archeologicznych W przypadku realizacji zabudowy należy dążyć do: - zachowania intensywności zabudowy w nawiązaniu do parametrów i wskaźników charakterystycznych dla poszczególnych elementów struktury osadniczej w obrębie krajobrazu, - zapewnienia jak największego udziału powierzchni biologicznie czynnej w obrębie struktur zabudowanych, - kształtowanie zieleni w zagrodzie z wykorzystaniem gatunków rodzimych, - w odniesieniu do zabudowy mieszkalnej zachowanie jednorodnego wyglądu elewacji budynku niezależnie od wtórnych podziałów własnościowych. **Ograniczenia:** - ograniczanie lokalizacji inwestycji mogących negatywnie wpływać na walory widokowo-kompozycyjne krajobrazu. - unikanie wprowadzania nowych budynków oraz innych obiektów ograniczających swobodny przepływ wody w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią 1% i 10%. - wykluczenie lokalizacji zabudowy przeskalowanej pod względem powierzchni lub wysokości, np. wielkopowierzchniowych obiektów usługowych; wielorodzinnych budynków mieszkalnych, zespołów osiedlowych (w tym tzw. urbanizacji łanowej) i zabudowy rozproszonej.
Krajobraz priorytetowy 10-318.24-11 **Dolina Prosny (Wróblew – Dzietrzkowice)**	**Dominująca funkcja**: przyrodnicza **Dopuszczalna funkcja**: turystyczna i rolna **Rekomendacje**: - utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania, zgodnie z potrzebą zrównoważonego rozwoju i zasadą kształtowania ładu przestrzennego - zapewnienie naturalnych procesów przyrodniczych w ekosystemach, zwłaszcza podmokłych - zapobieganie niekorzystnym zmianom jakościowym i ilościowym w drzewostanach - dążenie do utrzymania łąk o charakterze ekstensywnym oraz zróżnicowanej i tradycyjnej struktury upraw - prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej i leśnej w sposób niezaburzający naturalnych procesów przyrodniczych w ekosystemach, - zachowanie zadrzewień, m.in. śródpolnych i przydrożnych, oraz przydomowych ogrodów i sadów tradycyjnych, z uwzględnieniem wprowadzania gatunków rodzimych W przypadku realizacji zabudowy należy dążyć do: - zapewnienia jak największego udziału powierzchni biologicznie czynnej - lokalizacji nowych obiektów zabudowy na zasadzie uzupełnienia wolnych przestrzeni w obszarach zabudowanych **Ograniczenia:** - ograniczanie zagospodarowania turystycznego, m.in. poprzez projektowanie infrastruktury turystycznej z uwzględnieniem chłonności turystycznej obszaru

Nazwa i numer krajobrazu	Ustalenia wynikające z ustaleń Audytu Krajobrazowego – poziom gminny
	– wykluczenie lokalizacji zabudowy przeskalowanej pod względem powierzchni lub wysokości – unikanie wprowadzania nowych budynków oraz innych obiektów ograniczających swobodny przepływ wody w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią 1% i 10%. – zakaz eksploatacji torfu.
Krajobraz priorytetowy 10-241-21-34 **Wzgórza Ożarowskie**	**Dominująca funkcja**: mieszkaniowa, zagrodowa rolnicza **Dopuszczalna funkcja**: - **Rekomendacje**: – zachowanie charakterystycznych cech rozplanowania historycznego układu ruralistycznego – zachowanie i kształtowanie właściwych powiązań przestrzenno-funkcjonalnych pomiędzy głównymi elementami kompozycyjnymi struktur przestrzennych – zachowanie i odpowiednie kształtowanie walorów ekspozycyjnych dominant i akcentów krajobrazowych – zapewnienie jak najlepszego stanu zachowania zabytków, w tym stanowisk archeologicznych – zapobieganie niekorzystnym zmianom jakościowym i ilościowym w drzewostanach – prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej w sposób niezaburzający naturalnych procesów przyrodniczych w ekosystemach. W przypadku realizacji zabudowy należy dążyć do: – lokalizacji nowych obiektów zabudowy na zasadzie uzupełnienia wolnych przestrzeni w strukturze i kontynuacji zabudowy z uwzględnieniem zachowania charakterystycznych cech schematu rozplanowania oraz walorów estetyczno-widokowych – intensywność zabudowy w nawiązaniu do parametrów i wskaźników charakterystycznych dla poszczególnych elementów struktury osadniczej – zapewnienia jak największego udziału powierzchni biologicznie czynnej – kształtowanie zieleni w zagrodzie z wykorzystaniem gatunków rodzimych, – kontynuacja charakterystycznego przebiegu linii zabudowy utrwalonej poprzez sposób sytuowania zachowanej zabudowy tradycyjnej / historycznej – nawiązanie gabarytami, a w szczególności wysokością elewacji i wysokością dachów budynków frontowych, do gabarytów tradycyjnej zabudowy – sytuowanie nowej zabudowy w nawiązaniu do cech charakterystycznych dla sposobu rozplanowania tradycyjnego siedliska. **Ograniczenia:** – wykluczenie lokalizacji zabudowy przeskalowanej pod względem powierzchni lub wysokości, np. wielkopowierzchniowych obiektów usługowych, budynków mieszkalnych wielolokalowych oraz zespołów osiedlowych realizowanych w ramach tzw. urbanizacji łanowej i zabudowy rozproszonej, za wyjątkiem obiektów związanych z turystyką. – niewprowadzanie elementów naruszających walory widokowe, w tym zabudowy dysharmonijnej, ograniczającej lub przesłaniającej otwarcia widokowe (m.in. na dominanty i akcenty – walory estetyczno-widokowe), a także lokalizacji elektrowni wiatrowych i farm fotowoltaicznych (w granicach Załęczańskiego Parku Krajobrazowego

Źródło: Audyt Krajobrazowy Województwa Łódzkiego

Przy określaniu ustaleń w planie ogólnym gminy Skomlin uwzględniono rekomendacje dla wyodrębnionych w granicach administracyjnych gminy krajobrazów priorytetowych.

4) **Strategia Rozwoju Gminy Skomlin na lata 2026-2036** (przyjęta Uchwałą nr XXVI/141/2026 Rady Gminy Skomlin z dnia 28 stycznia 2026 r.)

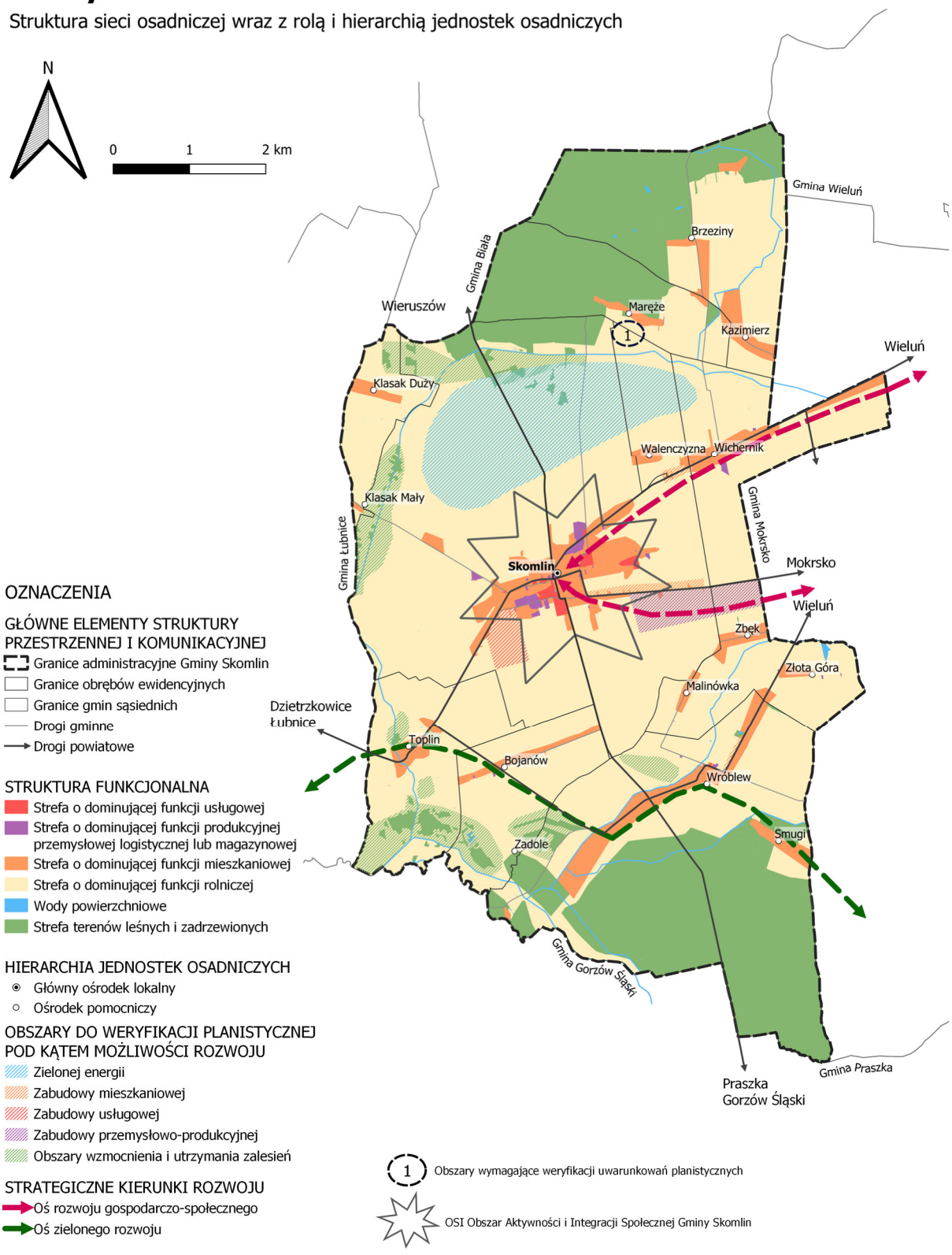
Zgodnie z art. 51 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym „*Ustalenia pierwszego planu ogólnego gminy w danej gminie określa się, uwzględniając politykę przestrzenną gminy określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii rozwoju ponadlokalnego, o ile gmina dysponuje strategią rozwoju gminy lub strategią rozwoju ponadlokalnego, których opracowanie zostało wszczęte od dnia wejścia w życie niniejszej ustaw*y".

Zapis ten został wprowadzony przez *ustawę z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 1688),* zmienioną przez *ustawę z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2025 poz. 527).*

Cele strategiczne oraz określone dla nich priorytety stanowią ważne źródło odniesienia, przy prowadzeniu polityki przestrzennej gminy. Ustalenia planu ogólnego określono uwzględniając wymienione w strategii gminnej cele strategiczne, średniookresowe oraz priorytety rozwoju gminy. Pod uwagę wzięto kluczowe obszary, takie jak poprawa jakości życia mieszkańców, zrównoważony rozwój, wzrost gospodarczy, rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, a także ochronę środowiska i dziedzictwa kulturowego. Dzięki temu realizacja założeń planu ogólnego będzie spójna z kierunkami rozwoju gminy oraz dostosowana do zmieniających się uwarunkowań społecznych, gospodarczych i środowiskowych.

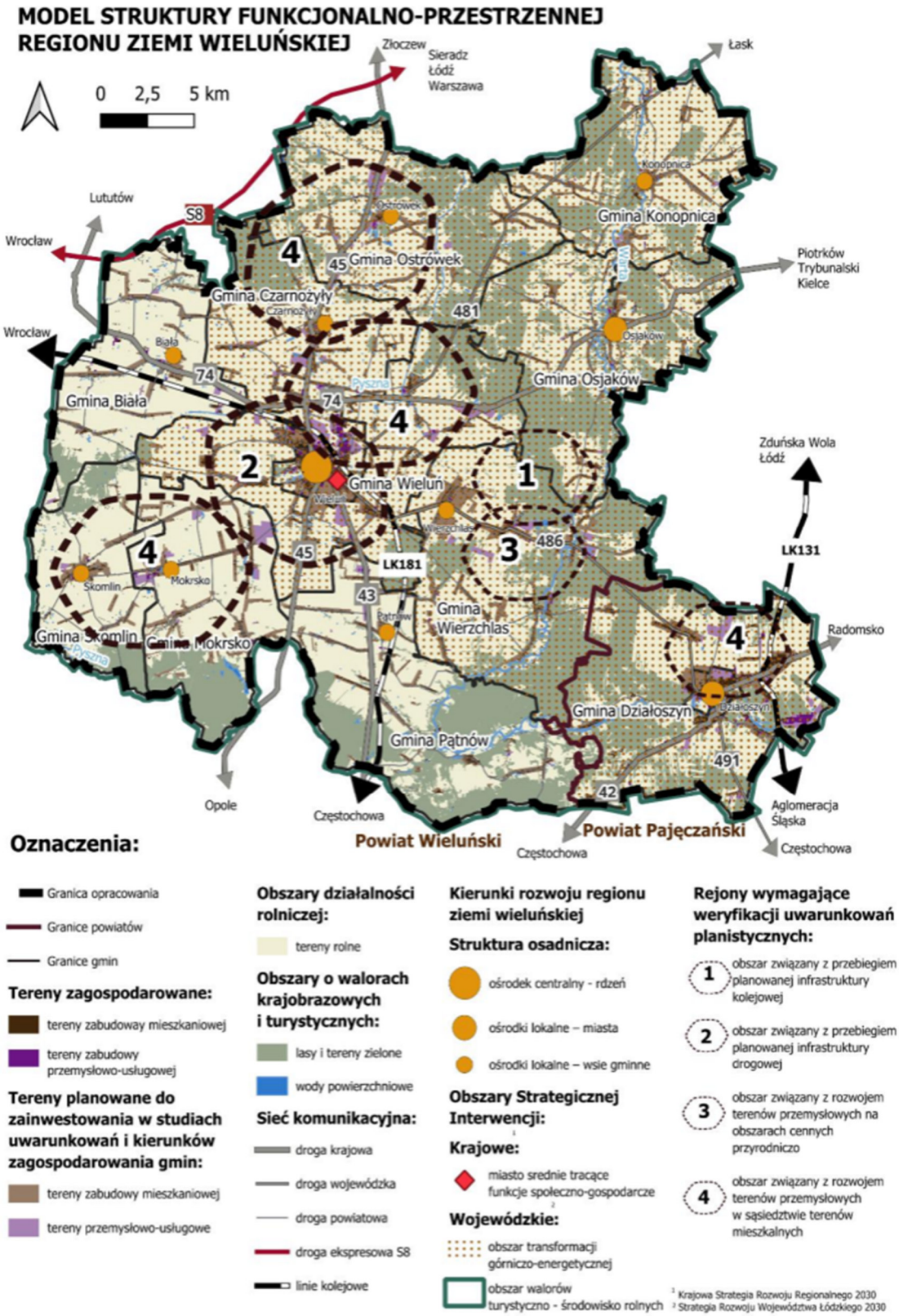
Powiązania planowania przestrzennego z planowaniem strategicznym dotyczą przede wszystkim uwzględnienia w projekcie planu ogólnego gminy określonej kierunkowo polityki przestrzennej zawartej w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej zawartym w dokumencie strategicznym. W projekcie planu ogólnego uwzględnia się również zawarte w Strategii ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.

Docelowy układ elementów składowych przestrzeni ujęty w ramach modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Skomlin obejmuje: strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych, system powiązań przyrodniczych, główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych oraz główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej.

Rysunek 6 - Model Struktury funkcjonalno - przestrzennej - Struktura sieci osadniczej
Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Skomlin na lata 2026-2036

5) Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Regionu Ziemi Wieluńskiej na lata 2023 – 2030
(Uchwała nr VIII/50/2024 Rady Gminy Skomlin z dnia 27 listopada 2024 r.)

Rysunek 7. Model Struktury funkcjonalno - przestrzennej regionu ziemi wieluńskiej.
Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Regionu Ziemi Wieluńskiej na lata 2023 – 2030

3. CHARAKTERYSTYKA I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO OBSZARU OBJĘTEGO PROGNOZĄ

Mając na uwadze, iż jednym z dokumentów na podstawie, których sporządzono plan ogólny gminy Skomlin jak i niniejszą prognozę jest opracowanie ekofizjograficzne (dla potrzeb projektu planu), w którym dokonano szczegółowej analizy charakterystyki i funkcjonowania środowiska na obszarze gminy Skomlin - w niniejszym rozdziale ujęta została synteza tych zagadnień.

4.1. Położenie administracyjne i fizyczno - geograficzne

Gmina Skomlin jest gminą wiejską położoną w województwie łódzkim, w południowo – zachodniej części powiatu wieluńskiego. Gmina graniczy:

- od północy z gminą wiejską Biała,
- od północnego – wschodu z gminą miejsko - wiejską Wieluń i od wschodu z gminą wiejską Mokrsko,
- od południa z gminami województwa opolskiego – z gminą miejsko-wiejską Gorzów Śląski oraz z gminą miejsko – wiejską Praszka,
- od zachodu z gminą wiejską Łubnice (województwo łódzkie, powiat wieruszowski).

Rysunek 8 - Położenie Gminy Skomlin w powiecie wieluńskim
Źródło: Opracowanie własne

Powierzchnia Gminy Skomlin wynosi 5520 ha. W skład gminy wchodzi 18 miejscowości, które tworzą 11 sołectw: Skomlin I, Skomlin II, Wróblew, Wichernik, Zbęk, Toplin, Brzeziny, Bojanów, Klasak, Walenczyzna i Maręże.

Według danych Banku Danych Lokalnych GUS na 2024 rok Gmina Skomlin liczy 3171 mieszkańców.

Sieć drogową gminy stanowią drogi powiatowe, gminne i wewnętrzne. Drogi powiatowe biegnące przez teren gminy to:

- DP nr 4509E relacji Skomlin – Turów,
- DP nr 4510E relacji Wieluń – Skomlin – gr. pow. – Dzietrzkowice,
- DP nr 4511E relacji Wróblew – Skomlin – Parcice,
- DP nr 4512E relacji Toplin – Wróblew – Mokrsko,
- DP nr 4513E relacji Słupsko – Komorniki – Zmyślona.

Choć przez teren gminy nie przebiega żadna trasa komunikacyjna o znaczeniu regionalnym, to w niewielkiej odległości od granic gminy przebiegają trasy ruchu kołowego i kolejowego rangi międzyregionalnej: doga krajowa nr 45 relacji Zabełków – Złoczew (w odległości ok. 7 km w najbliższym punkcie), droga krajowa nr 74 relacji Wieluń - Zosin (w odległości ok. 6 km w najbliższym punkcie) oraz linia kolejowa nr 181 relacji Herby Nowe – Oleśnica, najbliższa stacja kolejowa (w odległości ok. 9 km) znajduje się w Wieluniu.

Według regionalizacji fizycznogeograficznej J. Kondrackiego[1] gmina Skomlin położona jest na południowym krańcu Niziny Południowowielkopolskiej. Jej północna część położona jest w mezoregionie Wysoczyzny Złoczewskiej, która ma charakter rolniczo-leśny. Głównymi glebami mezoregionu są bielicoziemy i gleby rdzawe. Mezoregion jest równiną morenową, położoną w międzyrzeczu górnego biegu Warty i Prosny. Pozostała, przeważająca część gminy należy do mezoregionu Wysoczyzny Wieruszowskiej. Mezoregion ten jest zdenudowaną równiną morenową tworzącą równoleżnikowy łukowy pomost między sąsiednimi wyżynami. Przez Wysoczyznę Wieruszowską przepływa górna Prosna. Główne drzewostany mezoregionu to sosna i dąb, a na obrzeżach buk i jodła z elementami górskiego runa. Zalesienie mezoregionu jest niewielkie. Niewielki fragment południowo-wschodnich rejonów gminy położony jest w zasięgu mezoregionu Wyżyny Wieluńskiej, należącego do makroregionu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Charakterystyczne dla tego obszaru są formy krasowe, przejawiające się w postaci lejów i szczelin w podłożu.

4.2. Budowa geologiczna

Gmina Skomlin niemal w całości zbudowana jest z osadów czwartorzędowych, które zajmują około 99% jej powierzchni. Osady te mają charakter pochodzenia glacjalnego, wodnolodowcowego, fluwioglacjalnego oraz limnicznego i torfowego, osiągając miąższość do 45 metrów. Wśród nich dominują gliny zwałowe, piaski i żwiry wodnolodowcowe, a także mułki, torfy oraz lokalnie występujące osady jeziorne.

Zgodnie z danymi zawartymi w Mapie Geologicznej Polski (MGP200k), centralna i północna część gminy zbudowana jest głównie z piasków i żwirów wodnolodowcowych, które charakteryzują się stosunkowo dobrymi warunkami geotechnicznymi i infiltracyjnymi, co może sprzyjać lokalizacji zabudowy mieszkaniowej i towarzyszącej jej infrastruktury, pod warunkiem uwzględnienia lokalnych warunków gruntowo-wodnych. W strefach tych występuje ponadto umiarkowanie korzystna przepuszczalność gruntów, co sprzyja odpływowi powierzchniowemu i może ograniczać zagrożenie lokalnymi podtopieniami.

Tereny południowe i zachodnie, wzdłuż rzeki Prosny oraz Kanału Skomlin–Toplin, zbudowane są w dużej mierze z torfów i osadów organicznych, miejscami o znacznej miąższości. Obszary te wykazują niską nośność gruntów oraz wysoką podatność na uwilgocenie i osiadanie, co czyni je niekorzystnymi dla rozwoju trwałego budownictwa. W strefie tej lokalnie występują również pasma piasków i żwirów rzecznych, które mogą mieć potencjał zagospodarowania, jednak wymagają każdorazowej oceny inżynierskiej ze względu na towarzyszące im osady organiczne i wysokie zwierciadło wód gruntowych.

[1] Kondracki J., *Regiony fizycznogeograficzne Polski*, w: Poznaj Świat" R.XII, nr 4 (*137*), 1964 r

W okolicach cieków wodnych, zwłaszcza w dolnych odcinkach mniejszych dopływów, obecne są także mułki i piaski jeziorne, będące pozostałością po zbiornikach śródlądowych, o zmiennej genezie i parametrach geotechnicznych. Wymagają one indywidualnej oceny nośności i stabilności podłoża przy planowaniu inwestycji liniowych lub punktowych.

We wschodnich rejonach gminy dominują gliny zwałowe o dobrych parametrach nośnych, jednak z uwagi na ich zmienność litologiczną mogą one miejscami zawierać wkładki słabonośnych utworów pyłowych i pylasto-ilastych. Fragmentarycznie odnotowuje się tu również niewielkie powierzchnie iłów i mułków zastoiskowych, które ze względu na swoją małą przepuszczalność mogą stanowić ograniczenie dla lokalizacji inwestycji wymagających dobrego odwodnienia podłoża.

Jednostki starsze – trzeciorzędowe i jurajskie – mają ograniczony udział powierzchniowy i występują głównie w podłożu, przykryte osadami czwartorzędowymi. Trzeciorzęd reprezentowany jest przez iły, mułki i piaski z wkładkami węgla brunatnego datowanymi na miocen i pliocen. Dolna jura (lias) występuje głównie w południowej części gminy w postaci kompleksów iłów, mułków i piaskowców. Środkowa jura to iły rudonośne oraz piaskowce. Jednostki te nie odgrywają bezpośredniej roli w planowaniu zagospodarowania przestrzennego, jednak mogą mieć znaczenie w kontekście analizy głębszych struktur geologicznych, zwłaszcza w aspekcie gospodarki wodno-surowcowej.

Gmina Skomlin położona jest w północno-wschodniej części monokliny przedsudeckiej. Struktura geologiczna tego obszaru została ukształtowana w wyniku ruchów laramijskich i późniejszych przekształceń mioceńskich. Obraz tektoniczny jest dość złożony, jednak przykrycie go młodszymi osadami trzeciorzędu i czwartorzędu ogranicza jego wpływ na warunki powierzchniowe. Rzeźba powierzchni podczwartorzędowej jest stosunkowo wyrównana, o deniwelacjach rzędu kilkudziesięciu metrów, maksymalnie do 90 m, kształtowana głównie przez układ dolin preglacjalnych. Obszar ten pełni funkcję wododziałową dla dopływów doliny pra-Prosny, której bieg zmienia się na zachód od Skomlina z równoleżnikowego na kierunek północno-północno-zachodni[2].

Podsumowując, budowa geologiczna gminy Skomlin wskazuje na obecność obszarów potencjalnie predysponowanych do rozwoju osadnictwa i infrastruktury technicznej – głównie w centralnej i północnej części gminy – przy jednoczesnej konieczności wyłączenia z intensywnego zagospodarowania obszarów torfowych i organicznych w dolinach rzecznych, a także stref zastoiskowych i podmokłych.

Na obszarze gminy Skomlin znajdują się udokumentowane złoża piasków i żwirów w miejscowości Skomlin oraz złoża surowców ilastych – ceramiki budowlanej w miejscowości Złota Góra.

Tabela 2. Wykaz udokumentowanych złóż surowców naturalnych na terenie gminy Skomlin.

Rodzaj kopaliny	**Nazwa złoża**	**Stan zagospodarowania złoża**	**Zasoby** [tys. ton]		**Wydobycie** [tys. ton]
			bilansowe	przemysłowe	
Piaski i żwiry	Ignaś	złoże eksploatowane	116	-	1
Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Złote Góry	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	1 074	-	-
Surowce ilaste ceramiki budowlanej	Złote Góry II	złoże, z którego wydobycie zostało zaniechane	235	-	-

Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce według stanu na 31 XII 2024 r., Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa, 2025

[2] Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski 1:50 000, Arkusz Skomlin (732), Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu ,,PROXIMA" S.A., 2004

W graniach administracyjnych Gminy Skomlin (w rejonie miejscowości Smugi) mieści się również częściowo obszar prognostyczny złoża kruszywa naturalnego (piasku i piasku ze żwirem). Prognostyczne złoże oszacowano na zasoby 4 955 tys. ton[3].

Na obszarze gminy funkcjonują następujące obszary i tereny górnicze[4]:

- obszar górniczy Ignaś o powierzchni 10 917 m^2 wraz z terenem górniczym o powierzchni 12 998 m^2 – powołane Decyzją Starosty Powiatowego Powiatu Wieluńskiego syg. RS.6522.12.2015 z koncesją na wydobycie złoża piasków i żwirów do 31.01.2026 r.
- obszar górniczy Złote Góry II o powierzchni 27 140 m^2 wraz z terenem górniczym o powierzchni 63 990 m^2 – powołane Decyzją Wojewody UW w Sieradzu syg. OS. IV-7512/18/96 na wydobycie surowców ilastych ceramiki budowlanej. Wydobycie złoża zostało zaniechane. Koncesja na wydobycie zakończyła się 30.09.2021 r.

4.3. Rzeźba powierzchni

Obszar gminy Skomlin położony jest niemal w całości na Wysoczyźnie Wieruszowskiej, która zajmuje południowo-wschodnią cześć Niziny Południowowielkopolskiej na pograniczu z Wyżyną Śląsko-Krakowską. Wysoczyzna Wieruszowska cechuje się słabo zróżnicowaną morfologią, która ma charakter rzeźby polodowcowej, ukształtowanej głównie w okresie zlodowacenia Warty i częściowo przemodelowanej przez późniejszą działalność rzek i wiatru. Wyższe partie terenu zajmują wysoczyzny morenowe. W zwartej formie występują one w środkowej części gminy, gdzie wznoszą się na wysokości 190–205 m n.p.m. Kemy tworzą pojedyncze, niewielkie pagórki, o wysokości względnej około 5 m. Zbudowane są z piasków, mułków i żwirów o miąższości 10-20 m. Na ogół kemy osiągają poziom 200-220 m n.p.m. w dolinie Prosny są niewysokie i nie przekraczają 200 m n.p.m. W dolinie Pysznej, Prosny oraz w dolinie cieku bez nazwy w okolicy Skomlina występują tarasy nadzalewowe. Wznoszą się one na wysokość około 175 m n.p.m. (w przypadku Prosny – 180 – 220m.n.p.m.), a ich szerokość wynosi około 0,5 km. W dnach tych dolin występują niewielkie fragmenty równin torfowych5. Podobnie jak na wszystkich terenach zagospodarowanych przez człowieka, również w Gminie Skomlin pojawiły się nowe formy pochodzenia antropogenicznego. Nie są to jednak przekształcenia ani szczególnie rozległe ani też szczególnie widoczne w krajobrazie gminy. Są to głównie nasypy pod drogi publiczne.

4.4. Warunki klimatyczne

Warunki klimatyczne Gminy wykazują zasadnicze podobieństwo do cech klimatu całego rejonu Polski środkowej. Według podziału klimatycznego Polski W. Okołowicza[6] gmina Skomlin leży w południowo-wschodniej strefie Regionu Śląsko - Wielkopolskiego, z zaznaczającymi się słabymi wpływami oceanicznymi. Średnie temperatury stycznia wynoszą - 2° C, lipca 18,2° C. Amplitudy temperatur są tutaj mniejsze od przeciętnych w Polsce, wiosna i lato - wczesne oraz długie, zima - łagodna i krótka, z nietrwałą pokrywą śnieżną. Długość okresu wegetacyjnego wynosi około 220 dni. Roczna suma opadów wynosi 500-550 mm46. Podobnie jak na większości terytorium kraju, również w rejonie Gminy Skomlin przeważają wiatry zachodnie.

[3] Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy
[4] Ibidem
[5] Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski 1:50 000, Arkusz Skomlin (732), Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu ,,PROXIMA" S.A., 2004 oraz Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski 1:50 000, Arkusz Praszka (769), Warszawa 1994
[6] Okołowicz W., *Strefy klimatyczne świata* [w]: Atlas geograficzny, Warszawa, PPWK

Warunki klimatyczne gminy Skomlin można uznać za korzystne dla wszystkich dziedzin gospodarki człowieka w tym przede wszystkim rolnictwa, ale także rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii.

4.5. Wody powierzchniowe

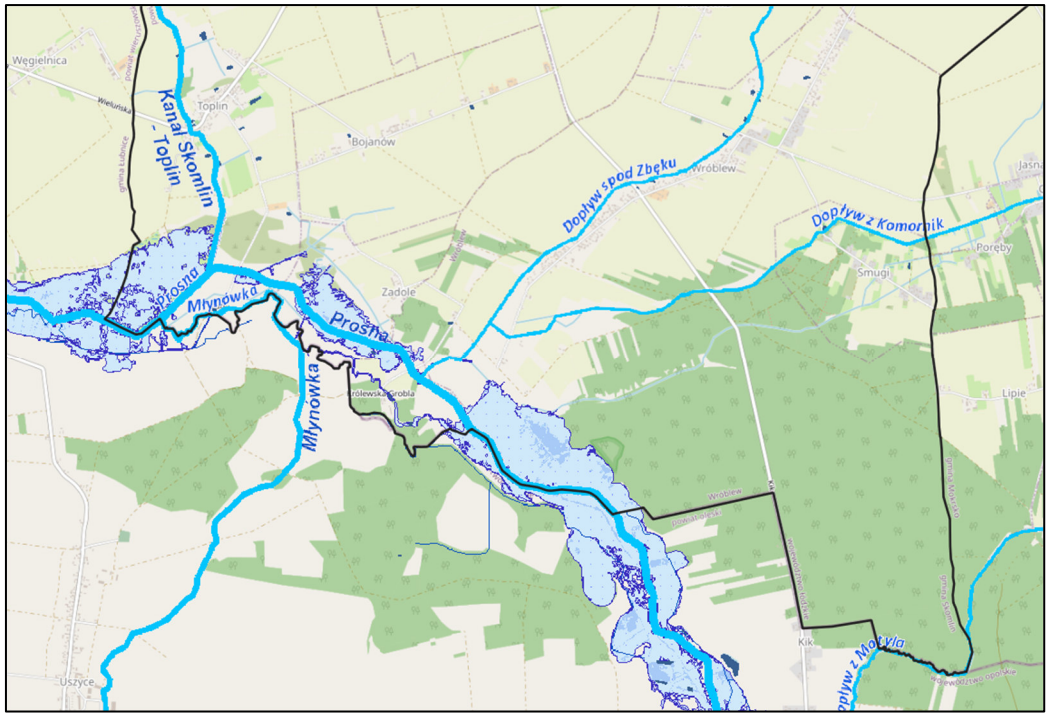
Sieć rzeczna gminy Skomlin jest uboga - przez obszar gminy przepływają głównie niewielkie cieki wodne takie jak rzeka Pyszna (dopływ Oleśnicy) w północnej części gminy czy Kanał Skomlin – Toplin biegnący w jej zachodniej części, zasilający wody rzeki Prosna. Rzeka Prosna stanowi najważniejszy ciek wodny przepływający przez Gminę. Rzeka przepływa przez południowe rejony gminy. Dolina rzeki Prosny objęta jest ochroną w ramach Obszaru Chronionego Krajobrazu. W północnej części Gminy znajdują się obszary źródliskowe rzek Pyszna oraz Oleśnica. Na obszarze gminy nie występują większe zbiorniki wód stojących. Z uwagi na ubogą sieć rzeczną możliwości rozbudowy systemu retencjonowania wód z wykorzystaniem wód płynących są bardzo ograniczone.

Rysunek 9 - Wody powierzchniowe w gminie Skomlin
Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego o których mowa *w art. 169 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (t.j. Dz.U. 2025, poz. 960 ze zm. oraz z 2026 poz. 445)* – dalej Prawo Wodne, obszar gminy Skomlin znajduje się:

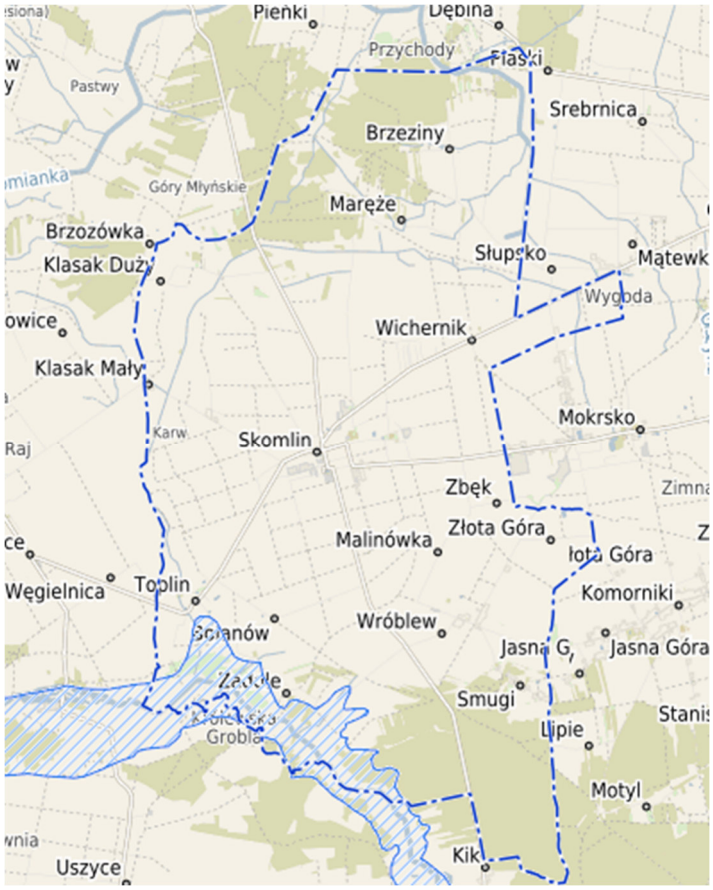
- na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa Wodnego tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa Wodnego tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%
- na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. c) Prawa Wodnego tj. obszarem między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału,
- poza obszarem obejmującym tereny narażone na zalanie w przypadku całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

Rysunek 10 - Zagrożenie powodziowe w Gminie Skomlin
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Wody Polskie Baza WMS

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią w gminie Skomlin występują na jej południowych krańcach wzdłuż rzeki Prosny i obejmują głównie obszary chronione OChK Dolina Prosny.

Do obszaru Gminy Skomlin odnosi się *Plan Zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry* przyjęty *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 października 2022 r. (Dz. U.2022, poz. 2714).* Wzdłuż doliny rzecznej Prosny identyfikuje się obszary zagrożone powodzią od wód gruntowych (podtopienia).

Rysunek 11. Zasięg podtopień na obszarze Gminy Skomlin
Źródło: Dane geoprzestrzenne Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego

Gmina Skomlin położona jest na obszarze dorzecza Odry w regionie wodnym Warty. Pomimo ubogiej sieci rzecznej, na obszarze gminy znajdują się 3 obszary jednostek planistycznych gospodarowania wodami – Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP). Wszystkie z nich to JCWP o statusie silnie zmienionych części wód. Charakterystykę poszczególnych JCWP przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3 - Charakterystyka Jednolitych Części Wód Powierzchniowych na obszarze gminy Skomlin

Nazwa i kod JCWP	Typ JCWP	Stan ekologiczny JCWP	Stan Chemiczny JCWP	Stan Ogólny JCWP
Prosna od Wyderki do Dopływu spod Wójcina RW600011184171	Rzeka nizinna	Słaby	Brak danych	Zły stan wód
Pyszna do Dopływu z Gromadzic RW6000101818893	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły stan wód
Kanał Skomlin-Toplin RW60001518414	Potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk	Słaby	Poniżej dobrego	Zły stan wód

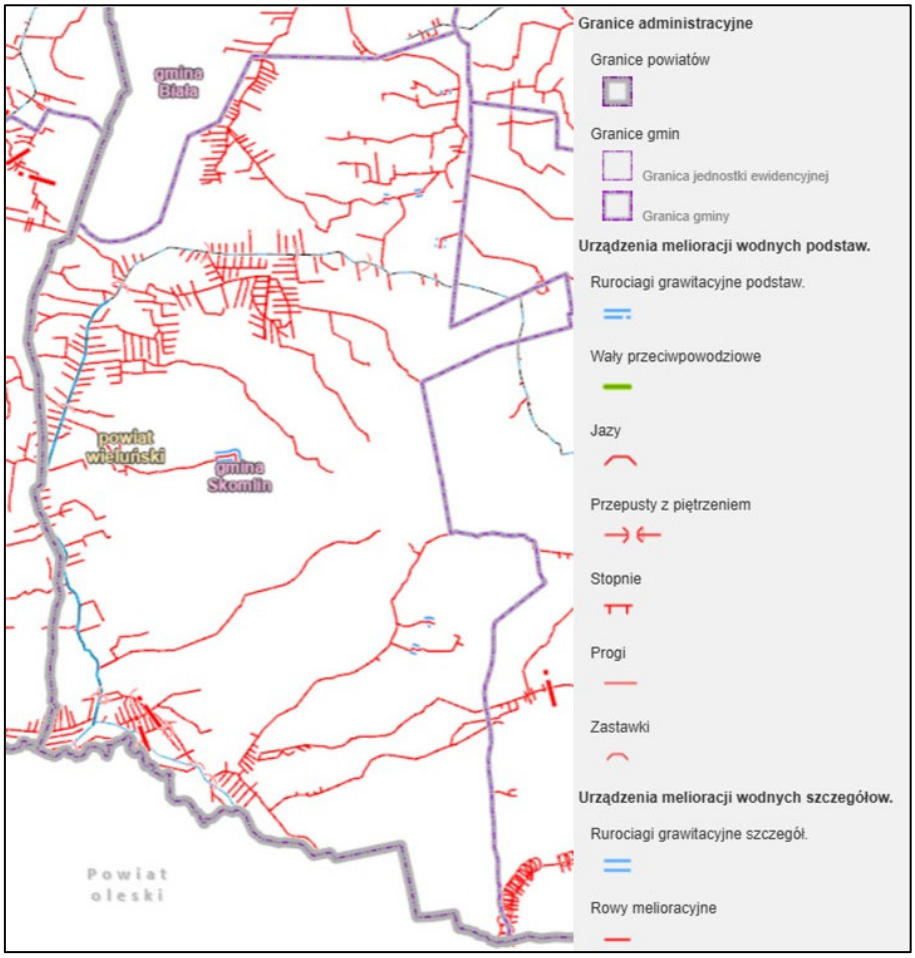
Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie - https://apgw.gov.pl/

Według analizy przeprowadzonej w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry[7] wśród czynników wpływających na zły stan wód powyższych JCWP wyróżnia się przede

[7] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (tj. Dz.U.2023 poz. 335)

wszystkim zanieczyszczenia pochodzące ze spływów obszarowych z terenów użytkowanych rolniczo.
Realizacja założeń projektu planu ogólnego nie powinna wpłynąć na stan analizowanych JCWP.

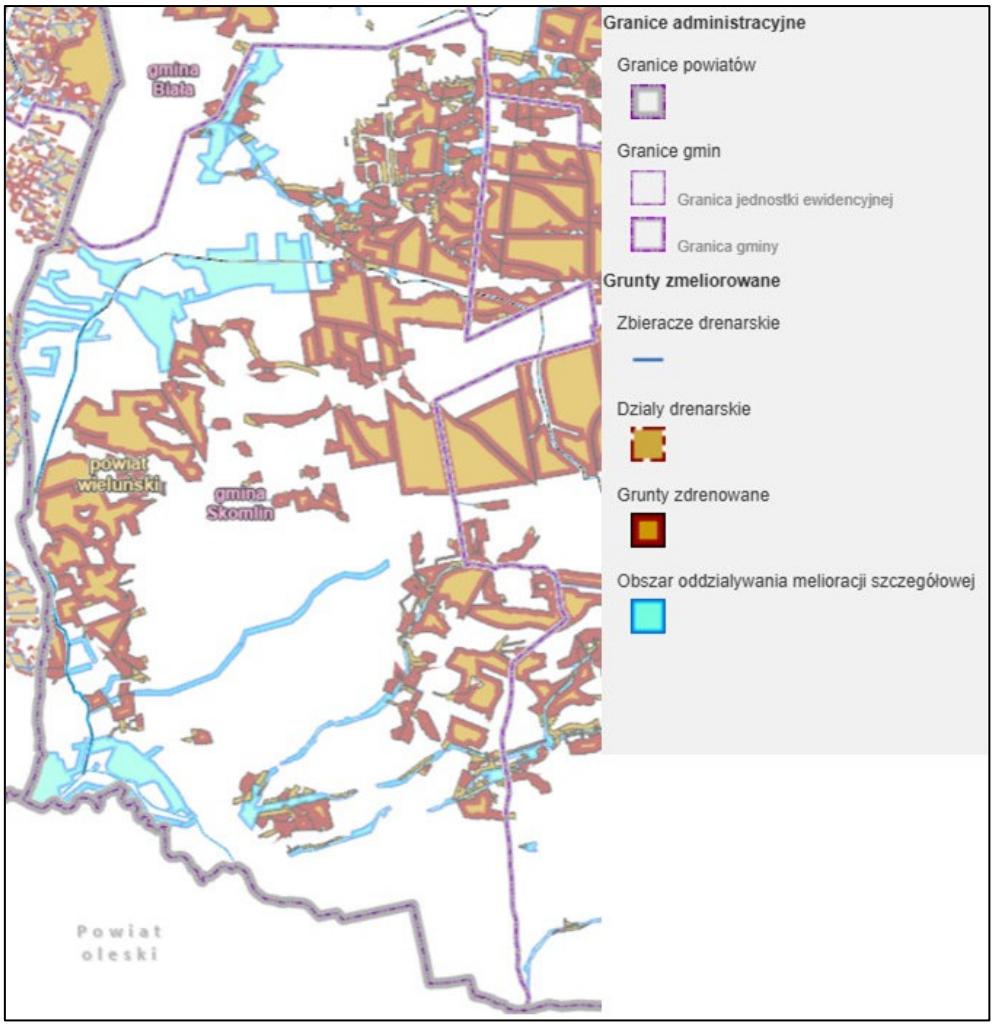
Według ogólnodostępnych danych opublikowanych na Geoportalu Województwa Łódzkiego Gmina Skomlin jest dobrze zmeliorowana.

Rysunek 12 - Urządzenia melioracji wodnych w Gminie Skomlin
Źródło: Geoportal Województwa Łódzkiego, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

Na obszarze gminy występują sieci i urządzenia melioracyjne. Do urządzeń melioracji wodnych podstawowych zalicza się przede wszystkim przepusty z piętrzeniem oraz zastawki na rzece Prosna oraz zastawki na Kanale Skomlin – Toplin. Obszar gminy objęty jest również siecią urządzeń melioracyjnych szczegółowych poprzez sieć rowów melioracyjnych oraz rurociągi grawitacyjne. Wschodnie oraz zachodnie krańce Gminy Skomlin znajdują się w zasięgu oddziaływania sieci rurociągów (działów drenarskich[8]).

[8] Definicja zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 czerwca 2020 r. w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów i ustalenia obszaru, na który urządzenia melioracji wodnych wywierają korzystny wpływ (Dz. U. 2020 poz. 1165).*

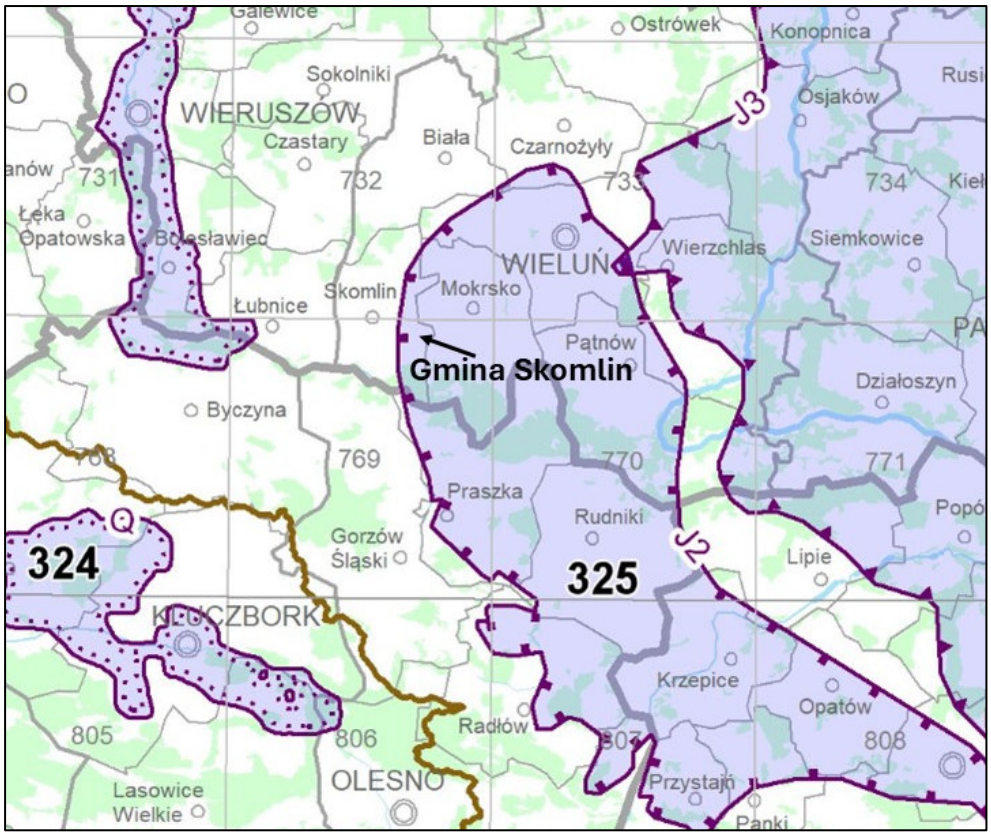
Rysunek 13 - Działy drenarskie na obszarze gminy Skomlin
Źródło: *Geoportal Województwa Łódzkiego, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego*

4.6. Wody podziemne

Na obszarze gminy Skomlin dla potrzeb komunalnych ujmowane są wody podziemne z utworów jurajskich. Dwie stacje wodociągowe wraz ze stacjami uzdatniania wody działające na terenie gminy zlokalizowane są w miejscowościach Skomlin i Wróblew.

Wschodnia część Gminy leży na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 325 – Zbiornik Częstochowa, o charakterze porowym, miejscami porowo-szczelinowym. Zwierciadło wody ma charakter napięty, jedynie w wąskim pasie wychodni swobodny lub *quasi* swobodny.
W poszczególnych otworach zwierciadło wody stabilizuje się na głębokości kilku, do kilkunastu metrów. Głębokość poziomu wodonośnego wynosi od kilkunastu do ponad 200 m, a miąższość wynosi od 20 do 50 m. Jakość wód podziemnych jest zróżnicowana, na ogół dobra, ale nieomal na całym obszarze zbiornika wody podziemne wykazują podwyższone stężenie żelaza (0,05– 5,0 mg/dm^3) i manganu (0,01–0,4 mg/dm^3)[9].

[9] Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny, 2017

Rysunek 14 - Położenie Gminy Skomlin względem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych
Źródło: *Przeglądarka mapowa danych przestrzennych Państwowej Służby Hydrogeologicznej.*

Obszar gminy zlokalizowany jest na obszarze dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych o numerach:

- GW600081 – należąca do dorzecza Odry, regionu Warty zarządzany przez RZGW w Poznaniu – obejmuje większą część gminy poza niewielkim północnym fragmentem. Stan chemiczny i ilościowy jednostki określany jest jako dobry.
- GW600082 - należąca do dorzecza Odry, regionu Warty zarządzany przez RZGW w Poznaniu – obejmuje niewielką północną część gminy. Stan chemiczny i ilościowy jednostki określany jest jako dobry.

Na obszarze Gminy Skomlin znajdują się następujące otwory hydrogeologiczne:

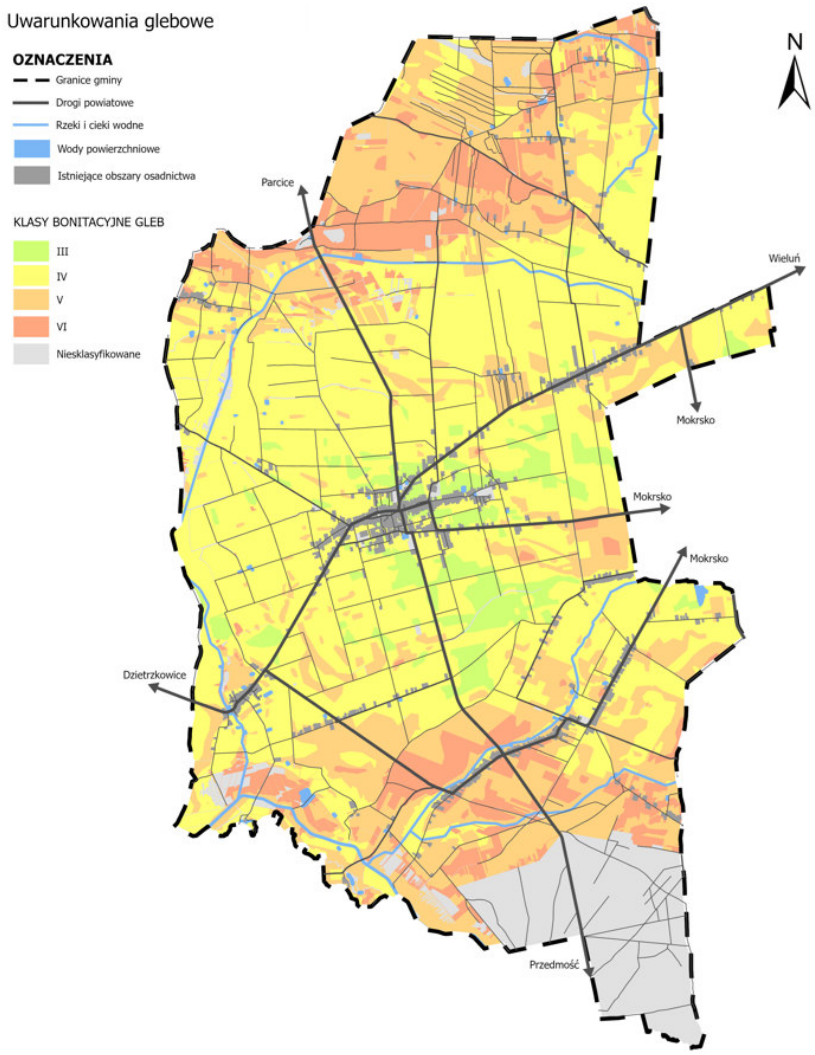
Tabela 4 - Otwory hydrogeologiczne na obszarze gminy Skomlin

L.p.	Nazwa ujęcia zwykłych wód podziemnych	Typ obiektu, głębokość w m	Miejscowość	Stratygrafia na dnie
1	7690028 - PIEKARNIA 3	Otwór, 35	Skomlin	Czwartorzęd
2	7320041-WODOCIĄG WIEJSKI 3	Otwór, 214,3	Skomlin	Jura
3	7320025-WODOCIĄG WIEJSKI 1	Otwór, 31	Skomlin	Czwartorzęd
4	7320016-APTEKA 1	Otwór, 23,5	Skomlin	Czwartorzęd
5	7690278-GOSPODARSTWO ROLNE S1	Otwór, 59	Wróblew	Jura
6	7690052-WODOCIĄG WIEJSKI 1	Otwór, 111	Wróblew	Jura
7	7690080-WODOCIĄG WIEJSKI 2	Otwór, 105	Wróblew	Jura
8	7690009-OTWÓR BADAWCZY	Otwór, badawczy 99,8	Wróblew	Jura
9	7320077-ZLEWNIA MLEKA	Otwór, 121	Wichernik	Jura

Źródło: Przeglądarka mapowa danych przestrzennych Państwowej Służby Hydrogeologicznej.

4.7. Gleby

Bonitacja gleb waha się od III do VI klasy, przy czym przeważają gleby kl. IV i V. Gleby klasy III stanowią 7,9 %, klasy IV - 56,7%, klasy V - 24,2 % a klasy VI - 11,2%. Większe kompleksy gleb o najwyższych wartościach fizykochemicznych i najwyższych bonitacjach występują jedynie w sąsiedztwie miejscowości Skomlin oraz na płaskowyżu między miejscowościami Zbęk, Malinówka i Bojanów. Mniejsze kompleksy gleb bardzo dobrych występują, poza tym w sąsiedztwie miejscowości i na północ od Toplina. Na pozostałym obszarze występują zróżnicowane warunki glebowe z przewagą gleb o niskiej wartości bonitacyjnej. W dolinie rzeki Prosny oraz w północnych i wschodnich krańcach gminy występują gleby torfowe[10].

Rysunek 15. Klasy bonitacyjne gleb na obszarze gminy Skomlin.
Źródło: Opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Skomlin, Pheno Horizon Sp. z o o., 2025

Na obszarze gminy Skomlin nie są notowane przekroczenia szkodliwych związków chemicznych w glebie. Zgodnie z otrzymanym od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi pismem sygn. WSI.402.163.2026.AK z dnia 8 maja 2026 r. – tereny położone na terenie gminy Skomlin na dzień 8 maja 2026 r. nie figurują w prowadzonym przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, a uzupełnianym przez regionalnych dyrektorów ochrony środowiska rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. RDOŚ w Łodzi

[10] Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skomlin, 2007

nie otrzymał również informacji o figurowaniu działek na terenie gminy w wykazie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi od Starosty Wieluńskiego.

4.8. Krajobraz

Krajobraz gminy Skomlin stanowi przykład krajobrazu przyrodniczo-kulturowego o dominacji funkcji rolniczej, typowego dla obszarów nizinnych środkowej Polski, ukształtowanego w wyniku długotrwałej antropopresji, przy relatywnie niewielkim udziale elementów naturalnych. Jego współczesna struktura jest efektem historycznych procesów osadniczych, rozwoju rolnictwa ekstensywnego oraz przekształceń hydrologicznych.

Zgodnie z Audytem Krajobrazowym Województwa Łódzkiego[11] wyróżniają się następujące typy krajobrazów:

- krajobraz przyrodniczo-kulturowy, wiejski, z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola (krajobraz rolniczy),
- krajobraz przyrodniczo-kulturowy, wiejski, z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim (obejmuje miejscowość Skomlin),
- krajobraz przyrodniczy, bagienno-łąkowy, z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk (obejmuje zachodnią część przepływającej przez gminę rzeki Prosny, zdefiniowany jako krajobraz priorytetowy Dolina Prosny),
- krajobraz przyrodniczy, leśny, z przewagą siedlisk borowych (obejmuje południowo-wschodnią i północną część gminy).
- krajobraz przyrodniczo-kulturowy, wiejski, z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk (obejmuje pasmo terenu wzdłuż zachodniej granicy gminy, zdefiniowany również jako krajobraz priorytetowy o nazwie Chrościn, Łubnice, Wójcin – krajobraz wiejski),

Największą powierzchnię zajmuje krajobraz rolniczy, który stanowi tło przestrzenne dla pozostałych jednostek.

Zgodnie z Audytem Krajobrazowym Województwa Łódzkiego na obszarze gminy Skomlin występują trzy obszary priorytetowego krajobrazu. Zachodnie krańce Gminy obejmuje obszar priorytetowego krajobrazu nr 10-318.24-3 Chrościn, Łubnice, Wójcin - krajobraz wiejski. Jest to krajobraz wiejski z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk. Na południowych krańcach Gminy przy Dolinie rzeki Prosny rozciąga się natomiast obszar priorytetowego krajobrazu nr 10-318.24-11 Dolina Prosny (Wróblew-Dzietrzkowice). Jest to krajobraz bagienno-łąkowy, głównie bezleśny. Przy wschodniej granicy Gminy znajduje się natomiast Krajobraz Wzgórz Ożarowskich nr 10-341.21-34. Jest to krajobraz wiejski z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola.

Struktura krajobrazu gminy ma charakter mozaikowy, z dominacją niewielkich pól uprawnych przeplatanych łąkami, pastwiskami, zadrzewieniami śródpolnymi oraz rozproszoną zabudową wiejską. Układ ten:

- sprzyja zachowaniu różnorodności biologicznej,
- tworzy czytelne powiązania funkcjonalne między elementami środowiska (np. korytarze ekologiczne wzdłuż doliny Prosny),
- odzwierciedla historyczne procesy parcelacji gruntów.

[11] Audyt Krajobrazowy Województwa Łódzkiego - przyjęty Uchwałą nr XIII/150/25 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 15 kwietnia 2025 r.

Dolina Prosny pełni funkcję osi ekologicznej, łączącej lokalne systemy przyrodnicze z ponadregionalnym korytarzem ekologicznym (Stawy Milickie – Bory Stobrawskie).

Krajobraz gminy cechuje się stosunkowo dobrą integracją komponentów przyrodniczych i kulturowych. Tradycyjna struktura osadnicza oraz rolniczy sposób użytkowania terenu harmonijnie wpisują się w warunki środowiska naturalnego. Jak teren mniej przekształcony zachowana jest w szczególności dolina rzeki Prosny. Całość wzbogaca krajobraz kulturowy, charakteryzujący się obecności obiektów historycznych (m.in. spichlerza zbożowego, kościoła, cmentarzysk, itp.).

Tabela 5. Ocena elementów krajobrazu wraz z uzasadnieniem.

CHARAKTERYSTYKA ELEMENTU KRAJOBRAZU	OCENA
Rzeźba terenu Rzeźba terenu gminy ma charakter **nizinny, słabo urozmaicony**, z dominacją form płaskich i lekko falistych. Brak jest wyraźnych form morfologicznych o charakterze dominującym, co powoduje: • dużą ekspozycję przestrzeni otwartych, • wysoką czytelność układów przestrzennych (pól, dróg, zabudowy), • brak naturalnych dominant krajobrazowych. Lokalne zróżnicowanie wprowadza jedynie: • strefa Wzgórz Ożarowskich (południowo-wschodnia część gminy), • obniżenie dolinne rzeki Prosny	**0** (neutralna – niska atrakcyjność rzeźby, dobra czytelność przestrzeni)
Budowa geologiczna i gleby Podłoże budują głównie utwory czwartorzędowe takie jak piaski i żwiry wodnolodowcowe oraz gliny zwałowe. Na ich bazie wykształciły się gleby: brunatne i pseudobielicowe, lokalnie gleby organiczne (torfowe) w dolinie Prosny. Warunki glebowe sprzyjają rolnictwu ekstensywnemu, co bezpośrednio wpływa na strukturę krajobrazu (małe pola, brak intensyfikacji).	**+** (pozytywna - korzystne dla utrzymania tradycyjnego krajobrazu rolniczego)
Wody powierzchniowe Najważniejszym elementem hydrograficznym jest rzeka Prosna, która: kształtuje południową część gminy, tworzy wyraźną strukturę liniową krajobrazu, warunkuje rozwój siedlisk bagienno-łąkowych. Obszar objęty ochroną jako Obszar Chronionego Krajobrazu. Funkcja ponadlokalnego korytarza ekologicznego.	**+** (pozytywna - naturalny system doliny rzeki Prosny o funkcji korytarza ekologicznego, objęty ochroną jako OChK - zwiększa różnorodność krajobrazu i jego wartość przyrodniczą, wprowadzając kontrast względem monotonii terenów rolniczych)
Stosunki hydrologiczne Istotnym elementem antropogenicznym jest system melioracyjny, który: reguluje stosunki wodne, umożliwia użytkowanie rolnicze, jednocześnie ogranicza naturalność siedlisk.	**+/-** (konfliktowa – pozytywnie wpływa na możliwość użytkowania rolniczego, negatywnie oddziałuje na naturalne stosunki wodne)
Szata roślinna	**+**

CHARAKTERYSTYKA ELEMENTU KRAJOBRAZU	OCENA
Struktura roślinności gminy ma charakter silnie przekształcony antropogenicznie. Dominują agrocenosy obejmujące pola uprawne, łąki i pastwiska, tworzące mozaikowy układ przestrzenny. Lasy zajmują jedynie 15,4% powierzchni gminy i występują głównie w jej części północnej oraz lokalnie w południowo-wschodniej. Są to przede wszystkim bory sosnowe o stosunkowo niskiej różnorodności siedliskowej. Uzupełnieniem struktury roślinnej są zadrzewienia śródpolne oraz roślinność związana z obniżeniami terenu i ciekami wodnymi.	(pozytywna - sprzyja zachowaniu zróżnicowania krajobrazowego i częściowej bioróżnorodności)
Osadnictwo wiejskie Układ osadniczy o charakterze liniowym, zabudowa zlokalizowana głównie wzdłuż dróg publicznych. Dominuje zabudowa niska i tradycyjne zagrody. Brak intensywnej urbanizacji. Lokalnym centrum osadnictwa jest miejscowości Skomlin.	**+** (pozytywna – brak intensywnej urbanizacji sprzyja zachowaniu harmonii przestrzennej)
Infrastruktura drogowa Obejmuje przede wszystkim drogi gminne i powiatowe. Brak dróg wysokiej klasy, co ogranicza presję transportowych.	**0** (neutralna – nie generuje silnej presji wizualnej, jej wpływ jest ograniczony)
Infrastruktura techniczna – turbina wiatrowa Na terenie gminy występuje pojedyncza turbina wiatrowa zlokalizowana w krajobrazie rolniczym. Obiekt ten stanowi element infrastruktury energetycznej związanej z odnawialnymi źródłami energii. Ze względu na swoją wysokość i formę przestrzenną jest potencjalnie widoczny z większych odległości. Jednocześnie jego oddziaływanie ma charakter punktowy i nie wiąże się z rozległą ingerencją w strukturę użytkowania terenu.	**+/-** (konfliktowa – obiekt wprowadza dominantę techniczną w krajobrazie rolniczym; jednak ze względu na niewielką skalę oddziaływania oraz izolowane występowanie wpisuje się częściowo w tło krajobrazu rolniczego i nie powoduje istotnej degradacji jego struktury)
Obiekty dziedzictwa kulturowego Zlokalizowane na obszarze gminy obiekty zabytkowe (w tym wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Łódzkiego) stanowią ważne akcepty krajobrazowe i tożsamościowe terenów osadniczych.	**+** (pozytywna – ważne akcenty krajobrazowe i tożsamościowe gminy)
Obszary objęte prawną ochroną przyrody Na terenie gminy występuje Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Prosny, użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody. Obejmują one przede wszystkim dolinę rzeczną, tereny podmokłe i bagienne oraz pojedyncze drzewa o statusie pomnikowym. Obszary i obiekty chronione stabilizują strukturę przyrodniczą krajobrazu, chronią najcenniejsze ekosystemy oraz ograniczają presję inwestycyjną; pełnią istotną funkcję w utrzymaniu ciągłości ekologicznej oraz wzmacniają walory krajobrazowe i przyrodnicze gminy.	**+** (pozytywna –ograniczenie presji inwestycyjnych najcenniejszych przyrodniczo części gminy, wzmocnienie walorów przyrodniczych i krajobrazowych)

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując, krajobraz gminy Skomlin można określić jako:

- dobrze zachowany krajobraz rolniczy o wysokiej czytelności struktury historycznej,
- o umiarkowanej wartości przyrodniczej, wzrastającej w obrębie doliny Prosny,
- o wysokiej spójności funkcjonalnej i przestrzennej.

Krajobraz gminy Skomlin ma charakter typowo rolniczy, z dobrze zachowaną strukturą przestrzenną i czytelnymi powiązaniami funkcjonalnymi między jego elementami. Największą wartością jest harmonijne współistnienie tradycyjnego użytkowania rolniczego z elementami środowiska naturalnego.

4.9. Szata roślinna i świat zwierzęcy

Szata roślinna

Według mapy geobotanicznej Polski, obszar Gminy Skomlin znajduje się w zasięgu krainy geobotanicznej Wysoczyzn Łódzko-Wieluńskich w Okręgu Wieluńsko-Złoczewskim[12]. Florę obszaru reprezentuje zatem roślinność typowa dla wyżynnych stref Polski. Zgodnie z opracowaniem J.M. Matuszkiewicza[13], potencjalną roślinnością naturalną występującą w Gminie Skomlin są zbiorowiska: grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria uboga (*Tilio-Carpinetum*), grąd subkontynentalny, odmiana małopolska, forma wyżynna, seria żyzna (*Tilio-Carpinetum*) oraz Olsy środkowoeuropejskie *(Carici elongatae-Alnetum).*

Największe kompleksy leśne w gminie znajdują się w jej południowej oraz północnej części. Według danych Banku Danych Lokalnych GUS (stan na koniec 2024 r.) ogólna powierzchnia lasów wynosi 849,01 ha, co kształtuje lesistość gminy na poziomie 15,3%. Lesistość Gminy Skomlin znacznie odbiega od średniej dla województwa łódzkiego, która w 2024 roku wyniosła 21,4%. Najcenniejsze fragmenty leśne występują na południu gminy, w dolinie rzeki Prosny, objętej Obszarem Chronionego Krajobrazu. Występują tam cenne gatunki roślin m.in. objęte ścisłą ochroną gatunkową[14] [15]lipiennik loesela – gatunek byliny występujący na obszarach wilgotnych łąk i torfowisk, czy długosz królewski (Osmunda regalis) – gatunek wieloletniej paproci rosnący na terenach wilgotnych.

Świat zwierzęcy

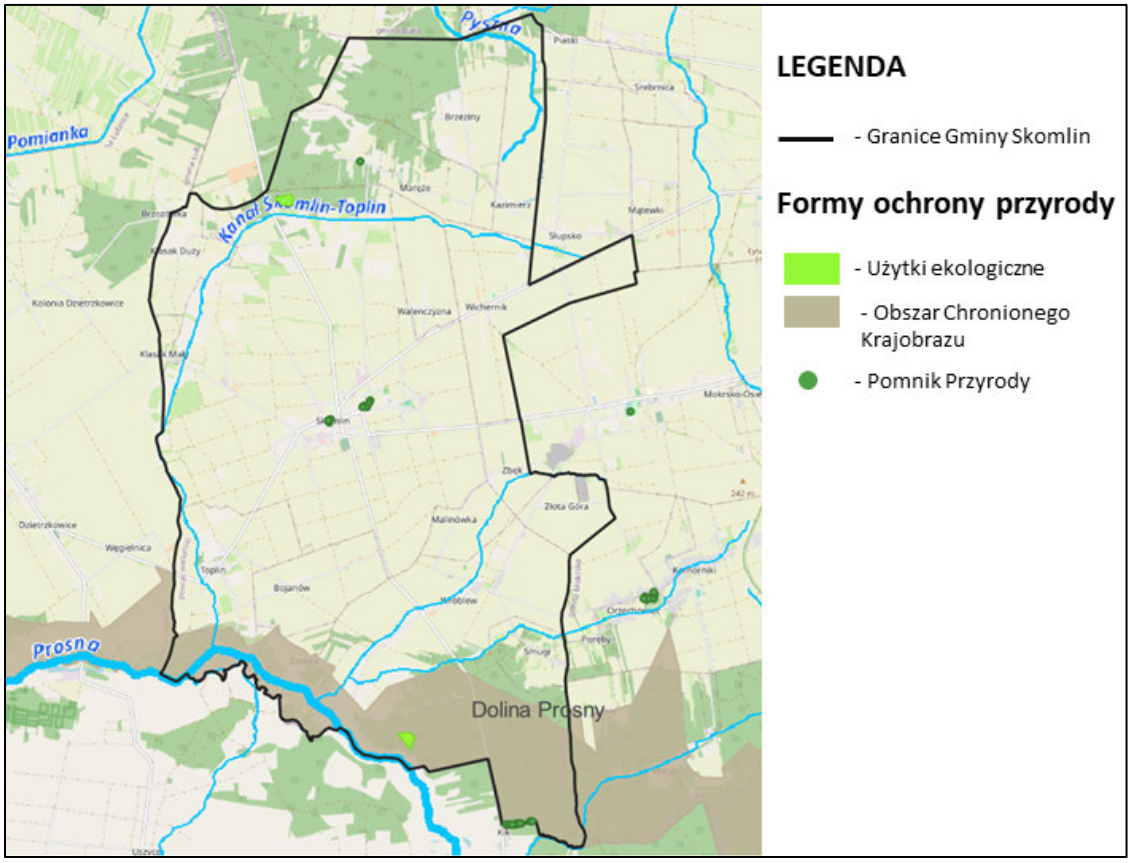
Obszar gminy charakteryzujący się dość zróżnicowanym krajobrazem (pola uprawne, lasy, łąki, dolina rzeki) tworzy siedliska dla różnych gatunków zwierząt. Należy jednak zaznaczyć, że pierwotne ekosystemy są obecnie znacznie przekształcone przez działalność człowieka, co w pewnym stopniu ogranicza różnorodność fauny. W gminach o przeważających funkcjach rolniczych takich jak Gmina Skomlin występują głównie pospolite gatunki, żerujące w ekosystemach rolniczych oraz gatunki przystosowane do obecności siedlisk ludzkich, m.in. zające (*Lepus europaeus*), sarny (*Capreolus capreolus*), myszy polne (*Apodemus agrarius*), krety (*Talpa europaea*), skowronki (*Alauda arvenis*), bażanty (*Phasianus colchicus*) i inne. W obrębie terenów leśnych i ich obrzeży spotykane są dziki (*Sus scrofa*), lisy (*Vulpes vulpes*), jeże (*Erinaceus europaeus*), żmija zygzakowata (*Vipera berus*), padalec zwyczajny *(Anguis fragilis*), dzięcioły (*Dendrocopos major*), sowy i inne.

[12] Matuszkiewicz J.M., 1993, *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski*, Prace Geograficzne IGiPZ PAN, 158, 107 s.
[13] Matuszkiewicz J.M., *Potencjalna roślinność naturalna Polski*, IGiPZ PAN, Warszawa 2008
[14] Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz.U. 2026, poz. 13.)
[15] Audyt Krajobrazowy Województwa Łódzkiego, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, 2025

Obszary podlegające ochronie na podstawie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Prawne formy ochrony przyrody są bardzo ważnym elementem kształtowania przestrzeni, m.in. ze względu na umożliwienie zachowania unikalnych walorów krajobrazowych. Najwyższą rangę wśród form ochrony przyrody mają parki narodowe i rezerwaty przyrody. Ważne formy ochrony przyrody stanowią również parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody oraz stanowiska dokumentacyjne.

Na obszarze gminy Skomlin występują obszary objęte ochroną na podstawie *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*. Obszary objęte prawną ochroną przyrody zajmują na obszarze gminy ok. 673,07 ha co stanowi ok. 12,2% ogólnej powierzchni gminy.

Rysunek 16 - Formy Ochrony Przyrody na terenie gminy Skomlin
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych geoprzestrzennych

W Gminie Skomlin zlokalizowane są następujące formy ochrony przyrody:

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny – powołany *Uchwałą nr XXX/398/16 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 29 listopada 2016 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prosna*.

Całkowita powierzchnia OChK Dolina Prosny stanowi 17 724 ha. W Gminie Skomlin, fragment obszaru rozciąga się w południowej części gminy wzdłuż przepływającego odcinka doliny rzeki Prosny. Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. W *Uchwale nr XXX/398/16 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 29 listopada 2016 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prosna* Dla OChK Dolina Prosna określono następujące ustalenie w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

dla ekosystemów leśnych (których głównym celem jest zwiększenie różnorodności biologicznej):

- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych oraz sprzyjanie tworzenia zwartych kompleksów leśnych,
- zachowanie i odtwarzanie stref ekotonowych, celem zwiększania różnorodności biologicznej,
- zalesianie i zadrzewianie gruntów mało przydatnych do produkcji rolnej i nieprzeznaczonych na inne cele, z wyłączeniem terenów, na których występują nieleśne siedliska przyrodnicze podlegające ochronie, siedliska gatunków roślin, grzybów i zwierząt związanych z ekosystemami nieleśnymi, a także miejsca pełniące funkcje punktów i ciągów widokowych na terenach o dużych wartościach krajobrazowych,
- zachowanie śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw kserotermicznych i napiaskowych,
- pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, drzew dziuplastych, części drzew obumarłych, aż do ich samodzielnego rozkładu,
- wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych, w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno-przyrodnicze, wyposażone w elementy infrastruktury turystycznej i edukacyjnej zharmonizowanej z otoczeniem,
- utrzymanie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków,
- zachowanie siedlisk chronionych i zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów,
- utrzymanie odpowiedniego poziomu wód gruntowych dla zachowania siedlisk wilgotnych i bagiennych;

dla ekosystemów nieleśnych:

- ochronę zieleni wiejskiej: zadrzewień, zakrzewień, parków wiejskich oraz utrzymanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego, poprzez ochronę istniejących zadrzewień i zakrzewień śródpolnych i przydrożnych,
- utrzymanie trwałych użytków zielonych,
- zachowanie śródpolnych torfowisk, bagien, oczek wodnych, obszarów wodno-błotnych, wraz z pasem roślinności stanowiącej ich obudowę biologiczną oraz obszarów źródliskowych cieków,
- zachowanie siedlisk chronionych i zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów,
- prowadzenie zabiegów agrotechnicznych z uwzględnieniem wymogów zbiorowisk roślinnych i zasiedlających je organizmów zwierzęcych, zwłaszcza ptaków (odpowiednie terminy, częstość i techniki koszenia),
- utrzymywanie poziomu wód gruntowych, odpowiedniego dla zachowania bioróżnorodności,
- zachowanie i odtwarzanie korytarzy ekologicznych;

dla ekosystemów wodnych:

- zachowanie naturalnych zbiorników wód powierzchniowych, oczek wodnych, starorzeczy oraz obszarów źródliskowych cieków wraz z ich naturalną obudową biologiczną,
- utrzymanie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych oraz zbiorników wodnych w postaci pasów, szuwarów, zakrzewień i zadrzewień, jako naturalnej obudowy biologicznej, celem ograniczenia spływu substancji biogennych z pól uprawnych,
- prowadzenie prac regulacyjnych rzek tylko w zakresie, niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej i w oparciu o zasady dobrej praktyki utrzymania rzek,
- zachowanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne, celem zachowania dróg migracji organizmów,
- zachowanie siedlisk chronionych i zagrożonych gatunków roślin, zwierząt i grzybów,

- zwiększanie retencji wodnej, odtwarzania funkcji obszarów źródliskowych o dużych zdolnościach retencyjnych.

Dodatkowo na OChK Dolina Prosna wprowadzono następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
  - linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
  - zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne: z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej.

Użytki ekologiczne

Na obszarze Gminy Skomlin znajdują się dwa użytki ekologiczne:

- Użytek Ekologiczny nr PL. ZIPOP. 1393.UE.1017082.793 powołany Rozporządzeniem nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z 22.05.2000 r.- położony w północno zachodniej części Gminy Skomlin obejmujący bagna o powierzchni 3,07 ha,
- Użytek Ekologiczny nr PL. ZIPOP. 1393.UE.1017082.794 powołany rozporządzeniem nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z 22.05.2000 r. - położony w południowej części Gminy Skomlin, obejmuje bagna o powierzchni 3,01 ha.

Pomniki przyrody

W prowadzonym przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska Centralnym Rejestrze Form Ochrony Przyrody (stan na kwiecień 2026 r.) na obszarze gminy Skomlin zarejestrowanych jest 9 pomników przyrody, 8 pojedynczych drzew oraz jedna grupa 15 drzew[16].

[16] Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody - https://crfop.gdos.gov.pl/ - stan na kwiecień 2026 r.

Tabela 6 - Pomniki przyrody na obszarze gminy Skomlin

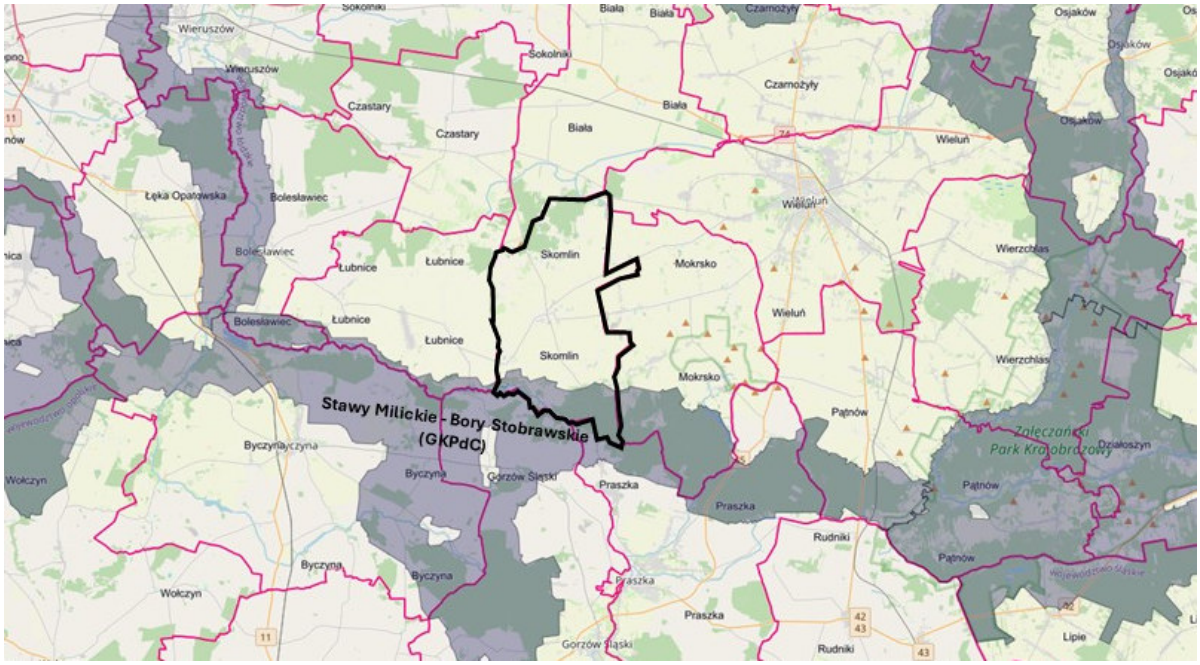
Lp.	Gatunek	Lokalizacja	Wysokość	Pierśnica	Obwód	Rozporządzenie
1	Wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*)	Skomlin, dz. Nr 1483	31 m	105 cm	330 cm	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego Nr 3, poz.9 z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody
2	Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*)	Skomlin, dz. Nr 1483	25 m	99 cm	311 m	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego Nr 3, poz.9 z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody
3	Klon pospolity (Klon zwyczajny) (*Acer platanoides*)	Skomlin, dz. Nr 1483	30 m	105 cm	330 cm	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego Nr 3, poz.9 z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody
4	Wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*)	Skomlin, dz. Nr 1641/10	29 m	123 cm	386 cm	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego Nr 3, poz.9 z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody
5	Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*)	Skomlin, dz. Nr 1641/10	25 m	169 cm	531 cm	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego Nr 3, poz.9 z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody
6	Wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*)	Skomlin, dz. Nr 1641/10	27m	143 cm	449 cm	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego Nr 3, poz.9 z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody
7	Sosna amerykańska (Wejmutka) (*Pinus strobus*)	Skomlin, dz. Nr 1641/10	32 m	83 cm	261 cm	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego Nr 3, poz.9 z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody
8	Dąb szypułkowy (*Quercus robur*)	Maręże, dz. Nr 83	32 m	150 cm	471 cm	Rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego Nr 3, poz.9 z dnia 3 lutego 1998 r. w sprawie uznania za pomnik przyrody
9	Grupa drzew gatunku Dąb szypułkowy (*Quercus robur)*	Wróblew, dz. Nr 1614	32 m	456 cm	145 cm	Rozporządzenie Nr 20/2005 Wojewody Łódzkiego z dnia 13 lipca 2005 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
			25 m	320 cm	102 cm	
			24 m	289 cm	92 cm	
			25 m	236 cm	75 cm	
			28 m	355 cm	113 cm	
			27 m	396 cm	126 cm	
			24 m	280 cm	89 cm	
			27 m	361 cm	115 cm	
			27 m	390 cm	124 cm	
			25 m	374 cm	119 cm	
			27 m	330 cm	105 cm	
			25 m	239 cm	76 cm	
			25 m	245 cm	78 cm	
			32 m	371 cm	118 cm	
			31 m	349 cm	111 cm	

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody - crfop.gdos.gov.pl/

Powiązania przyrodnicze z otoczeniem

Przebieg korytarzy ekologicznych w Polsce został opracowany przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) we współpracy z Pracownią na Rzecz Wszystkich Istot. W projekcie uwzględniono korytarze istotne dla populacji dużych ssaków leśnych oraz siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

Przez obszar gminy Skomlin przebiega jeden korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym - **Stawy Milickie - Bory Stobrawskie**, który przebiega przez południową część gminy i w dużym stopniu pokrywa się z Obszarem Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny. Korytarz ten jest częścią **Głównego Korytarza Południowo-Centralnego (GKPdC)**, który w znaczeniu krajowym łączy Roztocze z Lasami Janowskimi, Puszczą Sandomierską i Świętokrzyską, Przedborskim Parkiem Krajobrazowym, Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym, schodzi do Lasów Lublinieckich i Borów Stobrawskich, sięgając do Lasów Milickich, Doliny Baryczy i Borów Dolnośląskich.

Rysunek 17 - Przebieg głównych korytarzy ekologicznych przez obszar gminy Skomlin
Źródło: https://mapa.korytarze.pl/

Sieć korytarzy ekologicznych o znaczeniu krajowym uzupełniają korytarze i węzły przyrodnicze mające regionalny i lokalny charakter. Są to m.in. tereny otwarte pól rolniczych czy też doliny niewielkich rzek i rowów.

Ochrona gatunkowa

Z uwagi na występowanie obszarów objętych ochroną prawną a także warunki potencjalnych migracji, można stwierdzić, że obszarze gminy Skomlin mogą pojawiać się chronione gatunki bezkręgowców, chronione siedliska przyrodnicze, chronione gatunki grzybów, roślin, ryb, płazów w rozumieniu następujących przepisów:

- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty,*
- *a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000,*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin,*

- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt,*
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów.*

Z uwagi na dolinę rzeki Prosny oraz przebieg Głównego Korytarza Południowo-Centralnego (GKPdC) Stawy Milickie - Bory Stobrawskie chronione gatunki zwierząt, które mogą potencjalnie pojawiać się na obszarze gminy to w szczególności ptaki.

4.10. Dziedzictwo i zasoby kulturowe

Na obszarze gminy Skomlin zlokalizowane się 4 zabytki nieruchome wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Łódzkiego, wszystkie znajdują się w miejscowości Skomlin.

Ponadto na w miejscowości Wróblew znajdują się wpisane do Rejestru Stanowisk Archeologicznych cmentarzysko kultury łużyckiej (nr rej. C104) oraz cmentarzysko ciałopalne (nr rej. C105).

Za najcenniejszy zabytek na obszarze gminy uważa się spichlerz z 1777 roku który jest jednym z ostatnich zachowanych na terenie Polski środkowej przykładów drewnianego budownictwa gospodarczego.

Tabela 7 - Zabytki wpisane do Rejestru Zabytków Województwa Łódzkiego zlokalizowane na obszarze gminy Skomlin

Zabytek	Data Powstania	Opis	Położenie	Nr decyzji o wpisie do rejestru zabytków
Kościół parafialny pw. śś. Apostołów Filipa i Jakuba	1740 r.	Kościół św. Filipa i Jakuba, wzniesiony w XVIII wieku, to drewniana świątynia o konstrukcji zrębowej, z trójnawowym korpusem, barokowo-rokokowym wyposażeniem i polichromią z 1776 r. autorstwa K. Więckowskiego. Znajduje się w zachodniej części wsi, na terenie dawniej owalnicowej osady, otoczony parkanem i drzewami, z charakterystyczną wieżyczką sygnaturki oraz dekoracyjnymi detalami architektonicznymi. Wyróżnia się bogatym wystrojem wnętrza, m.in. iluzjonistycznym malowidłem i zespołem barokowych ołtarzy.	Skomlin ul. Konstytucji 3 Maja 2	Nr 957 z dnia 30.12.1967 r.
Dzwonnica przy zespole kościoła par. pw. śś. Apostołów Filipa i Jakuba	1835 r.	Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego pw. św. św. Filipa i Jakuba. Obecna dzwonnica murowana w stylu neorenesansowym została wzniesiona w miejsce starej, drewnianej z 1777 roku. Nowa dzwonnica wzniesiona została w 1835 roku staraniem proboszcza skomlińskiego ks. Ludwika Rogaczewskiego. W 1849 roku w górną kondygnację dzwonnicy wstawiono zegar, prawdopodobnie ufundowany przez nowego właściciela dóbr skomlińskich Ignacego Bąkowskiego. W 1946 dzwonnicę wyposażono w dwa dzwony „Filip" i „Jakub" odlane we Wrocławiu.	Skomlin, ul. Tysiąclecia	Nr A/382 z 27.05.2019 r.
dawn. kaplica grobowa Bartochowskich i Bąkowskich, ob. kaplica cmentarna	1843 r.	Kaplica wybudowana w 1943 roku za proboszcza skomlińskiego Ludwika Rogaczewskiego w stylu neogotyckim, przez miejscowych dziedziców i kolatorów Stanisława i Kazimierza Bartochowskich. Od 1848 roku, kiedy właścicielem dóbr skomlińskich został Ignacy Bąkowski poprzez żonę spokrewniony z Bartochowskimi w krypcie kaplicy chowano członków rodziny Bąkowskich. Ostatniego	Skomlin, ul. Alfonsa Olejnika-Babinicza 2	Nr. A/375 z 10.01.2019 r.

Zabytek	Data Powstania	Opis	Położenie	Nr decyzji o wpisie do rejestru zabytków
		pochówku w kaplicy dokonano w latach 80 XX w.		
Spichlerz	1777 r.	Drewniany spichlerz o dwukondygnacyjnej konstrukcji wzniesiono na planie wydłużonego prostokąta, z kolumnowym gankiem od północy i wysokim dwuspadowym dachem wspartym na ozdobnie profilowanych belkach. Ściany wykonano w konstrukcji mieszanej: sumikowo-łątkowej i zrębowej, z dekoracyjnym oszalowaniem i rytmicznym układem niewielkich otworów okiennych. Wnętrze podzielone jest słupami wspierającymi stropy, a komunikację między kondygnacjami zapewniają drewniane schody drabiniaste.	Skomlin, ul. Parkowa 8	Nr. 958 z dnia 30.12.1967 r.

Źródło: Narodowy Instytut Dziedzictwa, stan na 10.07.2025 r.

Powyższą listę zabytków uzupełniają dwa zabytki archeologiczne - cmentarzyska z epoki brązu znajdujące się w miejscowości Wróblew.

4. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

5.1. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych

Stan wód powierzchniowych uzależniony jest od wielu czynników środowiskowych oraz antropogenicznych. Do kluczowych determinant jakości wód należą: sposób zagospodarowania przestrzennego, stan infrastruktury kanalizacyjnej i wodociągowej, struktura użytkowania gruntów, obecność punktowych i rozproszonych źródeł zanieczyszczeń, a także warunki hydrologiczne i morfologiczne zlewni. Szczególnie istotnym aspektem jest sposób gospodarowania odpadami oraz ściekami komunalnymi oraz rolniczymi, które – w przypadku niewłaściwego unieszkodliwiania (m.in. odprowadzania nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do gruntu lub wód) – mogą stanowić istotne zagrożenie dla wód powierzchniowych.

Jedną z głównych przyczyn decydujących o stanie wód powierzchniowych i gruntowych na obszarze gminy Skomlin jest intensywne rolnicze wykorzystanie gruntów. Na stan wód powierzchniowych w gminie niewątpliwie może mieć wpływ również brak kompleksowych rozwiązań gospodarki wodno-ściekowej.

Według danych z GUS z 2023 roku obszar gminy Skomlin jest zwodociągowany w 99,80% (łączna długość sieci wodociągowej wynosi 52,3 km). Wyposażenie obszaru gminy w sieć kanalizacji sanitarnej przedstawia się jednak znacznie gorzej. Sieć kanalizacyjna obejmuje znacznie mniejszą część mieszkańców i docierała w 2023 roku do 62,6% mieszkańców gminy. Długość sieci kanalizacyjnej wciąż rośnie i na przestrzeni 10 lat (2013 – 2023) wzrosła ponad dwukrotnie osiągając w 2023 roku długość 37,6 km. W gminie wciąż występuje jednak znaczna dysproporcja między stopniem zwodociągowania a stopniem skanalizowania obszaru gminy. Na terenie gminy Skomlin funkcjonuje mechaniczno - biologiczna oczyszczalni ścieków o przepustowości 360m^3 na dobę[17].

Gospodarstwa domowe, niepodłączone do sieci zbiorczej odprowadzają nieczystości do zbiorników bezodpływowych lub korzystają z przydomowych oczyszczalni ścieków. Według danych GUS za 2023 rok na terenie gminy funkcjonowało 48 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz 193 zbiorniki bezodpływowe. Przydomowe oczyszczalnie ścieków stanowią istotne uzupełnienie infrastruktury kanalizacji zbiorczej. Zmiany w tym zakresie w ostatniej

[17] GUS, Bank Danych Lokalnych

dekadzie są pozytywne. Od 2020 roku, liczba przydomowych oczyszczalni ścieków funkcjonujących na terenie gminy wzrosła aż ośmiokrotnie. Równocześnie zauważalny jest spadek liczby zbiorników bezodpływowych, których w ostatnich 10 latach ubyło 58,4%. Tendencja ta świadczy o stopniowej poprawie w zakresie indywidualnego oczyszczania ścieków.

Oceny jakości wód powierzchniowych dokonuje się w odniesieniu do Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP), zgodnie z wymaganiami *Ramowej Dyrektywy Wodnej (2000/60/WE)* oraz przepisami krajowymi, w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ).

Wszystkie Jednolite Części Wód Powierzchniowych, w zasięgu których położona jest gmina Skomlin charakteryzują się:

- złym stanem ogólnym wód,
- stanem chemicznym poniżej dobrego,
- występowaniem ryzyka zagrożenia nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Poniższa tabela przedstawia stan JCWP, w ramach, których położona jest gmina Skomlin określony na podstawie wyników badań monitoringu wód powierzchniowych prowadzonego przez GIOŚ w latach 2016-2021. W analizowanym okresie monitorowania jeden z punktów pomiarowych (dla Kanału Skomlin-Toplin) zlokalizowany był w granicach administracyjnych gminy Skomlin – w miejscowości Toplin.

Tabela 8 - Stan JCWP w ramach, których położona jest gmina Skomlin

Kod i nazwa JCWP	Punkt pomiarowo-kontrolny	Klasa wód	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan ogólny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
Kanał Skomlin – Toplin PLRW60001518414	Toplin	IV	słaby	poniżej dobrego	zły	zagrożona
Prosna od Wyderki do Dopływu spod Wójcina PLRW600011184171	Mirków	IV	słaby	poniżej dobrego	zły	zagrożona
Pyszna do Dopływu z Gromadzic PLRW6000101818893	Stawek	IV	słaby	poniżej dobrego	zły	zagrożona

Źródło: Portal jakości wód powierzchniowych - https://wody.gios.gov.pl/pjwp/

W ramach prowadzonego monitoringu zidentyfikowano presji determinujące stan wód poszczególnych JCWP. Wśród nich wyróżniono:

- presje troficzne: nawożenie i depozycja oraz odpływ powierzchniowy (wody opadowy), nawożenie i depozycja oraz źródła przemysłowe, bytowe i komunalne (punktowe
- i rozproszone),
- presje hydromorfologiczne: prostowanie koryta (rzeki główne i pozostałe), budowle piętrzące (rzeki główne),
- presje chemiczne: rozproszone związane z rozwojem obszarów zurbanizowanych (transport, turystyka, powierzchniowy odpływ wód), rozproszone związane z rolnictwem i leśnictwem, punktowe (przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk).

Mając na uwadze stwierdzony zły stan wód, w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry*[18] wskazano następujące cele środowiskowe:

[18] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (t.j. Dz.U. 2023 r., poz.335)

Tabela 9 - Cele środowiskowe określone dla JCWP, w ramach, których zlokalizowana jest Gmina Skomlin

Kod i nazwa JCWP	Cele środowiskowe	
	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny
Kanał Skomlin – Toplin PLRW60001518414	• osiągnięcie umiarkowanego stanu ekologicznego y (złagodzone wskaźniki: [MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	• osiągnięcie dobrego stanu chemicznego dla wszystkich wskaźników, poza [benzo(a)pirenenem(w), benzo(b)fluorantenem dla których wskazano złagodzenie wskaźników,
Prosna od Wyderki do Dopływu spod Wójcina PLRW600011184171	• osiągnięcie umiarkowanego stanu ekologicznego (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, MIR, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości),	• osiągnięcie dobrego stanu chemicznego dla wszystkich wskaźników,
Pyszna do Dopływu z Gromadzic PLRW6000101818893	• Osiągnięcie umiarkowanego stanu ekologicznego (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot azotanowy, fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm), MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości);	• osiągnięcie dobrego stanu chemicznego dla wszystkich wskaźników, poza benzo(a)pirenem(w) dla którego wskazano złagodzenie wskaźników,

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Wszystkie JCWP, w obrębie których zlokalizowana jest gmina Skomlin są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia powyższych celów środowiskowych.

W związku ze złym stanem wód powierzchniowych na terenie gminy konieczne jest przywrócenie im dobrego stanu ekologicznego i chemicznego. Odnosi się to zarówno do cieków naturalnych takich jak Pyszna i Prosna, jak też do liczniejszych - rowów melioracyjnych. Wody płynące przez obszar Gminy Skomlin stanowią obszar gminy, wymagający działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych a także uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami w terenach zabudowy osadniczej.

Stosunkowo uboga sieć hydrograficzna gminy wymaga oprócz zintensyfikowania działań zmierzających do ochrony czystości tych wód, także działań ukierunkowanych na zwiększenie retencji wód. Racjonalne gospodarowanie wodą w przestrzeni rolniczej gminy będzie wymagać magazynowania możliwie jak największej ilości wody w naturalnych i sztucznych ciekach oraz w zbiornikach zasilanych przez te cieki (możliwości te są jednak mocno ograniczone), a przede wszystkim - zwiększenia zdolności zatrzymywania wody w gruncie (poprzez zalesienia, także działania poza przestrzenne - odpowiednie zabiegi poprawiające strukturę gleby).

Wody podziemne

W odniesieniu do wód podziemnych, wpływ na jakość wód podobnie jak w przypadku wód powierzchniowych może mieć m.in. nieuregulowana gospodarka wodno-ściekowa oraz intensyfikacja rolnictwa. Ewentualne nadmierne pobory wód mogą z kolei stanowić zagrożenie dla ilości wód podziemnych.

Obszar gminy zlokalizowany jest na obszarze dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych o numerach GW600081 obejmuje południową, większą, część gminy oraz

GW600082 która obejmuje mniejszą, północną część Gminy Skomlin. Jednolita podziemna GW600081 charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym i ilościowym, jest niezagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych oraz nie posiada ustalonych derogacji, nie zidentyfikowano dla niej presji. Jednolita podziemna GW600082 charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym i ilościowym, niezagrożonym ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, nie posiada ustalonych derogacji natomiast posiada zidentyfikowaną presję chemiczną. Rodzajem presji jest presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem gospodarką komunalną lub przemysłem[19].

Stan chemiczny wód podziemnych w poszczególnych punktach badawczych w JCWPd określono na podstawie klasyfikacji elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. 2016 poz. 85).* Aktualny podział obejmuje pięć klas jakości wód. Klasy jakości wód podziemnych I–III oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy jakości wód podziemnych IV i V oznaczają słaby stan chemiczny.

I klasa - wody bardzo dobrej jakości. Wartości elementów fizykochemicznych są kształtowane w wodach podziemnych i mieszczą się w zakresie tła hydrogeochemicznego Wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka.
II klasa - wody dobrej jakości. Wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych.
Wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo jest to wpływ bardzo słaby.
III klasa - wody zadowalającej jakości. Wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka.
IV klasa - wody niezadowalającej jakości. Wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka.
V klasa - wody złej jakości. Wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka.

Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, prowadzi monitoring diagnostyczny stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych. Poniższa tabela zawiera wyniki badań JCWPd z 2022 r z punktów pomiarowych położonych najbliżej obszaru gminy Skomlin.

Tabela 10 - Klasa jakości wód podziemnych w punktach monitoringu wg danych z 2022 r.

Nr punktu pomiarowego wg ID Monitoringu	JCWP-d	Gmina, w której zlokalizowano punkt pomiarowy	Miejscowość lokalizacji punktu pomiarowego	Użytkowanie terenu	Klasa jakości wód podziemnych w 2022 r.
12	PLGW600081	Wieruszów (gm. miejsko-wiejska)	Wieruszów	Miejskie tereny zielone	II
296	PLGW600082	Wieluń (gm. miejsko-wiejska)	Wieluń	Zabudowa miejska zwarta	II

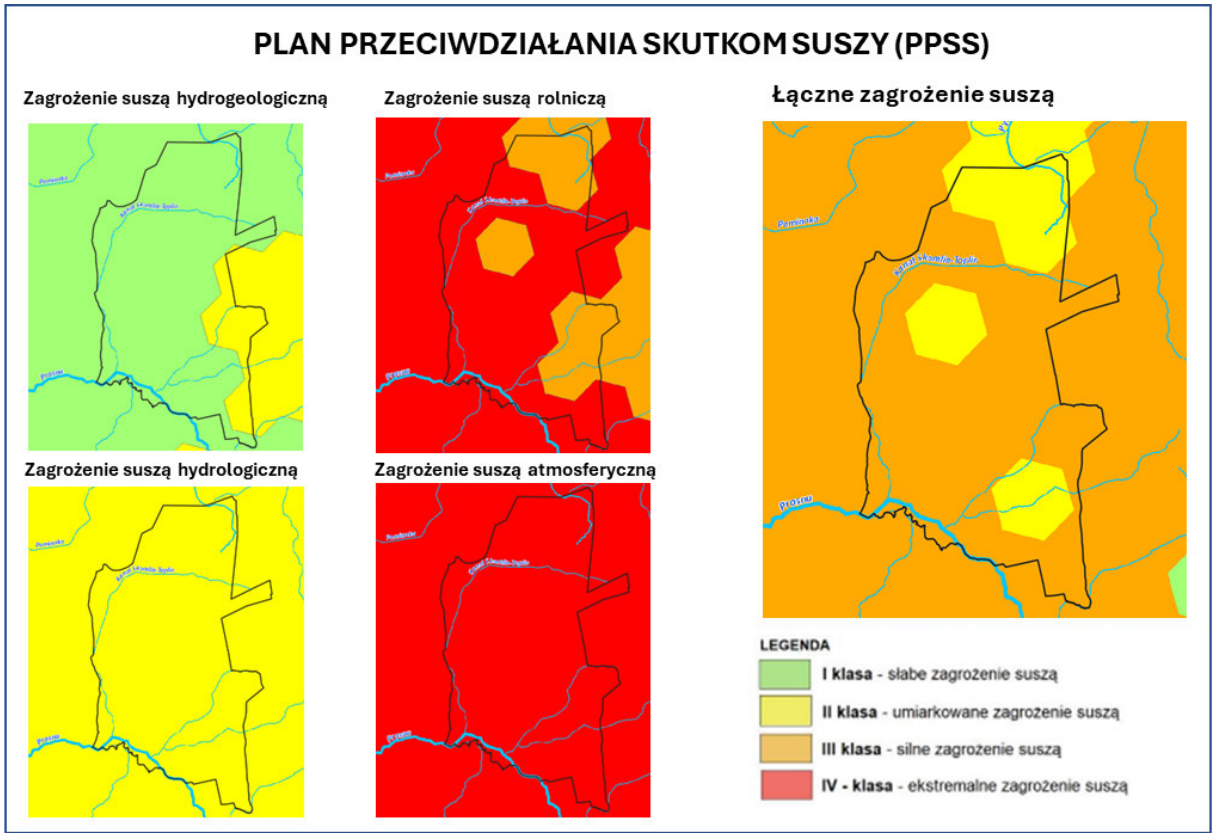
Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Monitoring jakości wód podziemnych - https://mjwp.gios.gov.pl/

Wody JCWP-d PLGW600081 oraz PLGW600082, w ramach, których zlokalizowana jest Gmina Skomlin oceniono na II klasę jakości (dobrą). Można zatem stwierdzić, że na obszarze Gminy Skomlin wody podziemne charakteryzują się dobrą jakością.

[19] Państwowe Gospodarstwo Wodne, Wody Polskie

Zagrożenie suszą i deficytem wody

Według danych zawartych w *Planie przeciwdziałania skutkom s*uszy[20] gmina Skomlin charakteryzuje się silnym oraz umiarkowanym zagrożeniem suszą, dotyczącym łącznie zagrożenia suszą hydrogeologiczną, hydrologiczną, rolniczą i atmosferyczną.
Gmina Skomlin w największym stopniu zagrożona jest suszą atmosferyczną, na całym obszarze gminy występuje ekstremalne zagrożenie tym rodzajem suszy. Niemal równie silnie Gmina Skomlin jest zagrożona suszą rolniczą. Ekstremalne zagrożenie tym rodzajem suszy występuje na niemal całym obszarze gminy poza północną częścią oraz wschodnimi krańcami gminy. Pod względem suszy hydrologicznej występuje zagrożenie umiarkowane, natomiast zagrożenie suszą hydrogeologiczną w Gminie Skomlin jest słabe. W łącznym zestawieniu Gmina Skomlin klasyfikuje się jako obszar silnie i częściowo umiarkowanie zagrożony suszą.

Rysunek 18. Poziom zagrożenia suszą w gminie Skomlin
Źródło: Plan przeciwdziałania skutkom suszy

5.2. Stan zanieczyszczenia powietrza

Głównymi źródłami zanieczyszczeń emitowanych do powietrza na obszarze gminy Skomlin są tzw. źródła niskiej emisji. Charakterystyczną cechą niskiej emisji jest jej sezonowa zmienność. Emisje tego typu nie są monitorowane na obszarze gminy. Z uwagi na formę przestrzenną istniejącej zabudowy osadniczej oraz jej niską intensywność na całym obszarze gminy a także z uwagi na morfologię i sposób użytkowania terenu – które razem decydują o dobrych warunkach przewietrzania i depozycji zanieczyszczeń – można uznać, że również w sezonie grzewczym jakość powietrza na obszarze gminy Skomlin kształtuje się na stosunkowo dobrym poziomie.

[20] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz.U. 2021 poz. 1615)

Liniowa emisja zanieczyszczeń na obszarze gminy ma znacznie mniejsze znaczenie niż emisja ze źródeł energetycznych. Przez obszar gminy nie przechodzą szczególnie uciążliwe szlaki komunikacyjne, które mogłyby w znaczący sposób wpłynąć na pogorszenie jakości powietrza. Poza drogami powiatowymi nr 4509 E, nr 4510 E, nr 4511E, nr 4512 E oraz nr 4513 E, pozostałe ciągi komunikacyjne są drogami o lokalnym znaczeniu i niskim natężeniu ruchu. Na obszarze gminy Skomlin nie występują duże zakłady przemysłowe mogące wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Lokalnie, pogorszenie jakości powietrza może występować w miejscach usytuowania dużych obiektów inwentarskich, ich funkcjonowanie wiąże się z emisją zanieczyszczeń do powietrza, przede wszystkim, amoniaku, siarkowodoru i odorów. Zakres oddziaływania na środowisko tego rodzaju obiektów trudny jest do oszacowania, ale ich funkcjonowanie może być odbierane jako uciążliwe przez mieszkańców pobliskich siedlisk zamieszkania.

Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim za 2024 r. została wykonana na podstawie badań przeprowadzonych w 2024 roku w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w oparciu o układ stref, określony w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref.* Ocenę wykonano według kryteriów dotyczących ochrony zdrowia oraz kryteriów określonych w celu ochrony roślin.

Według rocznej oceny jakości powietrza przeprowadzonej przez WIOŚ w roku 2024, obszar gminy Skomlin został zaliczony do strefy łódzkiej. Strefę, scharakteryzowano ze względu na: SO_2, NO_2, PM10, CO, benzen, ołów, arsen, nikiel, kadm i benzo/a/piren.

Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2024 r. dokonanej w oparciu o kryteria ustanowione w celu ochrony zdrowia przedstawiały się następująco:

Tabela 11 - Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2024 r. dokonanej w oparciu o kryteria ustanowione w celu ochrony zdrowia

Kod strefy	Nazwa strefy	SO_2	NO_2	C_6H_6	CO	O_3[1)]	PM10	Pb	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5[2)]
PL1002	strefa łódzka	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	C1

[1)] *Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, obie strefy uzyskały klasę D2,*

[2)] *Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, obie strefy uzyskały klasę A.*

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim z 2024 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Łódź 2025

Przeprowadzone badania wskazują na przekroczenia dopuszczalnych stężeń w zakresie poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz pyłów zawieszonych PM 2,5. Podstawą oceny były wyniki pomiarów z 19 stanowisk pomiarowych. Żadne z nich nie było zlokalizowane jednak na obszarze Gminy Skomlin. Najbliższy punkt pomiarowy (oddalony od Skomlina o ok. 16 km) zlokalizowany był w Wieluniu przy ulicy POW 12.

Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2024 r. dokonanej w oparciu o kryteria ustanowione w celu ochrony roślin, przedstawiały się następująco:

Tabela 12 - Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2024 r. dokonanej w oparciu o kryteria ustanowione w celu ochrony roślin

Kod strefy	Nazwa strefy	SO_2	NO_x	O_3[1)]
PL1002	strefa łódzka	A	A	A

1) Dla ozonu - poziom celu długoterminowego - strefa łódzka uzyskała klasę D2.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim z 2024 r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Łódź 2025

Pod względem kryterium ochrony roślin, na obszarze strefy łódzkiej (zatem również w gminie Skomlin) nie wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych stężeń wszystkich badanych zanieczyszczeń.

5.3. Zagrożenie hałasem i promieniowaniem elektroenergetycznym

Promieniowanie elektroenergetyczne

Ujemny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości w postaci radiofal o częstotliwości od 0,1 do 300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz, umieszczone w środowisku naturalnym. Do głównych, sztucznych źródeł emisji pól elektromagnetycznych stanowiących zagrożenie dla środowiska należą linie elektroenergetyczne o napięciu znamionowym 110 kV.

Przez obszar gminy Skomlin nie przebiegają linie elektroenergetyczne wysokiego i najwyższego napięcia.

Obiektami, o istotnym z punktu widzenia ochrony środowiska oddziaływaniu są m.in. stacje bazowe telefonii komórkowych i anteny nadawcze. W praktyce, w otoczeniu anten stacji bazowych GSM, pola o wartościach wyższych od dopuszczalnych w praktyce występują w odległości do 25 metrów od anten na wysokości zainstalowania tych anten. Ponieważ anteny są instalowane na dachach wysokich budynków lub na specjalnych wieżach, nie stwarzają one zagrożenia dla mieszkańców. Według bazy danych lokalizacji stacji bazowych sieci komórkowych w Polsce (stan na 07.2025 r.), na obszarze Gminy Skomlin funkcjonują trzy stacje wieże i maszty stanowiące nadajniki GSM, LTE, UMTS. Wszystkie zlokalizowane są w miejscowości Skomlin.

Na obszarze gminy Skomlin nie prowadzono monitoringu ani pomiarów pól elektroenergetycznych[21].

Hałas

Potencjalne zagrożenie hałasem i wibracjami na terenie gminy Skomlin może wiązać się z hałasem komunikacyjnym. Przez obszar gminy przebiegają drogi kategorii powiatowej i gminnej, jednak brak obserwacji ruchu pojazdów na tych drogach nie pozwala oszacować ewentualnych uciążliwości akustycznych. Mając na uwadze charakter powiązań komunikacyjnych po tych trasach, można przyjąć, że w większości przypadków negatywne oddziaływanie związane z ruchem zamyka się w granicach pasa drogowego. W bliskiej odległości od granic gminy nie przebiegają również żadne inne ciągi komunikacyjne mogące

[21] Ocena Poziomów Pól Elektromagnetycznych W Środowisku W Roku 2024 W Województwie Łódzkim, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Łódź, 2025

mieć wpływ na zagrożenie hałasem w gminie Skomlin. Na terenie gminy nie występują inne emitory hałasu takie jak duże zakłady przemysłowe.

5.4. Zagrożenie środowiska przez odpady

W gminie Skomlin nie istnieją instalacje służące zagospodarowaniu odpadów komunalnych o statusie instalacji komunalnej. Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych w gminie Skomlin zajmuje się firma zewnętrzna. Z nieruchomości zamieszkałych odpady komunalne odbierane są w systemie pojemnikowym. Selektywnie zbierane były następujące frakcje odpadów: szkła, bioodpadów, papieru, tworzyw sztucznych, odpadów opakowaniowych wielomateriałowych, metali łącznie zbieranych, mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, zużytych baterii i akumulatorów, zużytych opon[22].

W gminie Skomlin w miejscowości Maręże funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK).

Według danych na 2024 r. w ciągu roku na obszarze gminy Skomlin zebrano ogółem ok. 833,36 ton odpadów komunalnych podczas gdy w roku 2020 było to 770,61 ton a zatem masa zebranych odpadów w gminie na przestrzeni ostatnich 5 lat wzrosła o 8,1%.

Wskaźnik ilości zebranych w ciągu roku z gospodarstw domowych zmieszanych odpadów przypadających na 1 mieszkańca w Gminie Skomlin we wszystkich analizowanych latach był niższy niż notowany ogółem w województwie łódzkim. Pomimo to wskaźnik wzrósł w roku 2024 w porównaniu z rokiem 2020 o 11%.

W relacji do ogółu odpadów, odpady zebrane selektywnie ogółem na obszarze gminy Skomlin w 2024 r. stanowiły 44,7% i udział ten był większy niż ogółem średnia dla województwa łódzkiego we wszystkich analizowanych latach (2020 – 2024). Pomimo ogólnego spadku wartości wskaźnika odpadów zebranych selektywnie w stosunku do ogółu odpadów na przestrzeni lat 2020 – 2024 to od roku 2021 wartość wskaźnika systematycznie rośnie, co jest zjawiskiem pozytywnym.

Na obszarze gminy Skomlin nie są notowane przekroczenia szkodliwych związków chemicznych w glebie. Zgodnie z otrzymanym od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi pismem sygn. WSI.402.163.2026.AK z dnia 8 maja 2026 r. – tereny położone na terenie gminy Skomlin na dzień 8 maja 2026 r. nie figurują w prowadzonym przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, a uzupełnianym przez regionalnych dyrektorów ochrony środowiska rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. RDOŚ w Łodzi nie otrzymał również informacji o figurowaniu działek na terenie gminy w wykazie potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi od Starosty Wieluńskiego.

5.5. Zagrożenie poważnymi awariami

Zgodnie z *Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* poważna awaria to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstała w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadząca do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Jeżeli taka awaria wystąpi w zakładzie to mówimy o poważnej awarii przemysłowej.

Zakładem stwarzającym zagrożenie awarią przemysłową jest każdy zakład, na którego terenie znajdują się substancje niebezpieczne, mogące spowodować zagrożenie życia lub zdrowia ludzi albo środowiska. Ze względu na rodzaj i ilość substancji niebezpiecznych zakłady dzielą się na:

[22] Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Skomlin za 2024 r.

- zakłady o zwiększonym ryzyku – zakłady, na których terenie znajdują się mniej niebezpieczne substancje lub ich ilość jest mniejsza (ZZR)
- zakłady o dużym ryzyku (ZDR).

Szczegółowe kryteria kwalifikacji zakładów pod względem zagrożenia wystąpienia awarii przemysłowej określa *Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu* o *zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.*

Według stanu na listopad 2024 r. na terenie gminy Skomlin nie występują zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) ani zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZZR).

Potencjalne źródło zagrożenia stanowi transport drogowy substancji niebezpiecznych, głównie paliw płynnych (LPG, benzyna, olej napędowy) oraz eksploatacja stacji paliw znajdujących się na obszarze gminy Skomlin w miejscowości Skomlin przy ulicy Olszyńskiej 1.

6. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO GMINY, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCA OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Do najistotniejszych problemów ochrony środowiska występujących na obszarze gminy Skomlin, mających znaczenie z punktu widzenia realizacji ustaleń planu ogólnego, należą przede wszystkim zagadnienia związane z ochroną zasobów wodnych, zachowaniem ciągłości struktur przyrodniczych i krajobrazowych, ograniczaniem presji wynikającej z działalności rolniczej oraz utrzymaniem właściwego stanu środowiska na terenach objętych ochroną prawną.

Gmina Skomlin posiada wyraźnie rolniczy charakter przestrzenny, co znajduje odzwierciedlenie zarówno w strukturze użytkowania gruntów, jak i w dominujących presjach środowiskowych. Intensywne użytkowanie rolnicze stanowi jeden z głównych czynników wpływających na stan środowiska przyrodniczego, w szczególności na jakość wód powierzchniowych oraz lokalne warunki hydrologiczne. Istotnym problemem pozostaje odpływ zanieczyszczeń obszarowych pochodzenia rolniczego, obejmujących przede wszystkim związki biogenne transportowane wraz ze spływem powierzchniowym z terenów uprawnych. Presja ta ma szczególne znaczenie w odniesieniu do cieków i rowów melioracyjnych odprowadzających wody z obszarów użytkowanych rolniczo.

Stan wód powierzchniowych na obszarze gminy ocenia się jako niezadowalający. Wszystkie Jednolite Części Wód Powierzchniowych, w obrębie których położona jest gmina Skomlin, charakteryzują się złym stanem ogólnym oraz stanem chemicznym poniżej dobrego, a także zostały zakwalifikowane jako zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej. Wśród głównych presji wpływających na stan JCWP wskazuje się presje troficzne związane z nawożeniem rolniczym oraz odpływem substancji biogennych, presje hydromorfologiczne wynikające z regulacji cieków i funkcjonowania urządzeń melioracyjnych, a także presje chemiczne związane z rozwojem terenów zurbanizowanych i gospodarką komunalną.

W kontekście realizacji ustaleń planu ogólnego szczególnego znaczenia nabiera konieczność ograniczania dalszej presji na zasoby wodne, zwłaszcza w obszarach dolin rzecznych oraz terenach o podwyższonej wrażliwości hydrologicznej.

Problem ten jest istotny również ze względu na występujące na obszarze gminy zagrożenie suszą. Zgodnie z danymi Planu przeciwdziałania skutkom suszy, gmina Skomlin należy do obszarów silnie zagrożonych suszą atmosferyczną i rolniczą. Jednocześnie stosunkowo

uboga sieć hydrograficzna oraz przekształcenia stosunków wodnych związane z funkcjonowaniem systemów melioracyjnych ograniczają zdolność środowiska do retencjonowania wody. Z punktu widzenia planowania przestrzennego istotnym problemem pozostaje zatem konieczność ochrony terenów pełniących funkcje retencyjne, w szczególności dolin cieków, terenów podmokłych oraz trwałych użytków zielonych.

Pomimo wysokiego stopnia zwodociągowania gminy, nadal występuje wyraźna dysproporcja pomiędzy rozwojem sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Znaczna część zabudowy korzysta z indywidualnych systemów odprowadzania ścieków, w tym zbiorników bezodpływowych. Choć w ostatnich latach obserwowany jest wzrost liczby przydomowych oczyszczalni ścieków oraz stopniowa poprawa stanu infrastruktury kanalizacyjnej, problem nie w pełni uporządkowanej gospodarki ściekowej pozostaje jednym z istotnych zagrożeń dla jakości wód gruntowych i powierzchniowych. Dotyczy to szczególnie terenów zabudowy rozproszonej, gdzie rozwój osadnictwa może powodować wzrost presji na środowisko wodne.

W odniesieniu do wód podziemnych sytuacja środowiskowa jest korzystniejsza. Jednolite Części Wód Podziemnych obejmujące obszar gminy charakteryzują się dobrym stanem chemicznym i ilościowym, jednak w przypadku JCWPd nr GW600082 zidentyfikowano presję obszarową związaną z działalnością rolniczą i gospodarką komunalną. Oznacza to konieczność zachowania szczególnej ostrożności przy wyznaczaniu nowych terenów inwestycyjnych oraz ograniczania możliwości lokalizacji funkcji mogących powodować ryzyko zanieczyszczenia gruntu i wód podziemnych.

Istotnym problemem środowiskowym pozostaje również stosunkowo niski udział lasów w strukturze użytkowania gruntów. Lesistość gminy wynosi około 15,4% i jest niższa od średniej wojewódzkiej. Powoduje to ograniczenie odporności środowiska na presje klimatyczne
i hydrologiczne oraz zmniejsza zdolność krajobrazu do retencji i regeneracji przyrodniczej. Szczególnego znaczenia nabiera zatem konieczność ochrony istniejących kompleksów leśnych, zadrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz zachowania mozaikowego charakteru krajobrazu rolniczego.

Z punktu widzenia ochrony przyrody kluczowe znaczenie posiada Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny, obejmujący południową część gminy. Obszar ten pełni funkcję ponadlokalnego korytarza ekologicznego oraz obejmuje cenne ekosystemy dolinne, bagienne i łąkowe. Istniejącym problemem środowiskowym pozostaje podatność tych terenów na presję hydrologiczną i antropogeniczną, wynikającą m.in. z przekształceń stosunków wodnych, spływu zanieczyszczeń z terenów rolnych oraz potencjalnej presji inwestycyjnej. Istotnym zagadnieniem w z punktu widzenia realizacji ustaleń planu ogólnego jest konieczność zachowania naturalnych i półnaturalnych form użytkowania terenów dolinnych, ochrony terenów podmokłych oraz utrzymania ciągłości ekologicznej wzdłuż doliny Prosny.

Istotnym elementem systemu przyrodniczego gminy są również użytki ekologiczne obejmujące tereny bagienne, które pełnią funkcję lokalnych refugiów bioróżnorodności oraz obszarów retencyjnych. Tereny te są szczególnie wrażliwe na zmiany stosunków wodnych oraz przekształcenia użytkowania gruntów. W kontekście realizacji ustaleń planu ogólnego konieczne jest ograniczanie możliwości lokalizacji funkcji mogących powodować degradację tych obszarów lub pogorszenie ich warunków siedliskowych.

Problemy ochrony środowiska dotyczą także jakości powietrza atmosferycznego. Na obszarze gminy dominującym źródłem emisji pozostają indywidualne źródła ciepła związane z tzw. niską emisją. Pomimo korzystnych warunków przewietrzania oraz braku dużych zakładów przemysłowych, na obszarze strefy łódzkiej odnotowywane są przekroczenia poziomów benzo(a)pirenu oraz pyłu PM2,5. Z punktu widzenia planowania przestrzennego istotne znaczenie ma ograniczanie rozpraszania zabudowy oraz wspieranie rozwiązań sprzyjających ograniczaniu emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Do problemów środowiskowych o znaczeniu lokalnym należy również możliwość występowania uciążliwości odorowych związanych z funkcjonowaniem obiektów

inwentarskich. Oddziaływania tego rodzaju mają charakter punktowy, jednak mogą powodować konflikty przestrzenne w przypadku lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej w sąsiedztwie terenów produkcji rolnej.

W zakresie klimatu akustycznego oraz oddziaływania pól elektromagnetycznych nie identyfikuje się obecnie znaczących problemów środowiskowych. Gmina posiada niski stopień urbanizacji, brak jest dróg o dużym natężeniu ruchu oraz dużych obiektów przemysłowych stanowiących istotne źródła hałasu. Podobnie oddziaływanie pól elektromagnetycznych ogranicza się głównie do lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej w miejscowości Skomlin i nie stanowi obecnie istotnego zagrożenia środowiskowego.

W kontekście realizacji planu ogólnego istotnym zagadnieniem pozostaje również ochrona walorów krajobrazowych i kulturowych gminy. Charakterystyczny dla gminy mozaikowy krajobraz rolniczy, historyczne układy osadnicze oraz obecność obiektów zabytkowych stanowią istotny element lokalnej tożsamości przestrzennej. Potencjalnym zagrożeniem pozostaje rozpraszanie zabudowy oraz wprowadzanie elementów dysharmonijnych krajobrazowo, mogących prowadzić do stopniowej degradacji walorów krajobrazu przyrodniczo-kulturowego.

7. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAŁOŻEŃ PLANU OGÓLNEGO GMINY

Analiza potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń planu ogólnego gminy Skomlin zakłada utrzymanie obecnych trendów zagospodarowania przestrzennego oraz obowiązującego sposobu użytkowania terenów, przy jednoczesnym braku kompleksowego aktu planistycznego regulującego politykę przestrzenną gminy.

W aktualnym stanie prawnym, wobec braku obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, rozwój przestrzenny gminy odbywa się głównie w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy. Prowadzenie procesów inwestycyjnych bez podporządkowania ich spójnej polityce przestrzennej, w dłuższej perspektywie może prowadzić do narastania niekorzystnych zmian w strukturze środowiska przyrodniczego i krajobrazu.

Najbardziej prawdopodobnym skutkiem braku wdrożenia planu ogólnego może być postępujące rozpraszanie zabudowy, szczególnie na terenach dotychczas użytkowanych rolniczo. Procesy rozwojowe oparte na indywidualnych decyzjach o warunkach zabudowy mogą prowadzić do stopniowej fragmentacji przestrzeni rolniczej oraz osłabienia jej dotychczasowej, mozaikowej struktury. W konsekwencji może dochodzić do zacierania historycznie ukształtowanych układów osadniczych o charakterze liniowym i wstęgowym, które stanowią istotny element tożsamości krajobrazowej gminy. Jednocześnie wprowadzanie nowej zabudowy bez kompleksowych wytycznych urbanistycznych może skutkować pojawianiem się obiektów nieadekwatnych skalą i formą do otaczającego krajobrazu, co prowadzi do stopniowej utraty ładu przestrzennego.

W odniesieniu do komponentów przyrodniczych brak planu ogólnego może przyczyniać się do systematycznego ograniczania powierzchni terenów półnaturalnych, w szczególności łąk, pastwisk oraz zadrzewień śródpolnych, które pełnią istotną funkcję w utrzymaniu lokalnej bioróżnorodności. Zjawisko to będzie miało charakter rozproszony, skutkujący fragmentacją siedlisk oraz pogorszeniem warunków funkcjonowania lokalnych korytarzy ekologicznych. Szczególne znaczenie w tym kontekście posiada dolina rzeki Prosny, która pełni funkcję strukturalnej osi ekologicznej gminy. Brak jednoznacznych regulacji przestrzennych może prowadzić do narastania presji inwestycyjnej w jej obrębie, co w konsekwencji może skutkować osłabieniem jej funkcji przyrodniczej oraz degradacją siedlisk.

Podsumowując, brak realizacji założeń planu ogólnego gminy Skomlin może skutkować narastaniem niekorzystnych, kumulujących się zmian w strukturze środowiska przyrodniczego i krajobrazu. Zmiany te mogą przybrać charakter długofalowy i w dużej mierze nieodwracalny,

obejmując zarówno degradację ładu przestrzennego, jak i osłabienie funkcji ekologicznych oraz krajobrazowych obszaru gminy. W konsekwencji wariant braku realizacji planu ogólnego gminy należy ocenić jako niekorzystny z punktu widzenia zasad zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

W opracowywaniu prognozy oddziaływania na środowisko, zbadano czy ustalenia sporządzanego planu ogólnego spełniają założenia i cele ustanowione w dokumentach wyższych szczebli.

Dokumenty międzynarodowe:

Na poziomie międzynarodowym istotne znaczenie mają następujące dokumenty i konwencje:

- **Agenda 2030 na rzecz Zrównoważonego Rozwoju** (ONZ), w szczególności Cele 13 („Działania w dziedzinie klimatu") oraz 15 („Życie na lądzie"), promujące działania ograniczające degradację środowiska i wspierające adaptację do zmian klimatu.
- **Porozumienie paryskie** (2015), ustanawiające cel ograniczenia wzrostu średniej temperatury globalnej oraz zobowiązania w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych.
- **Konwencja o różnorodności biologicznej (CBD)** oraz **Konwencja klimatyczna (UNFCCC)** – podstawowe ramy współpracy w zakresie ochrony przyrody i klimatu.
- **Konwencja z Aarhus** – zapewniająca społeczeństwu dostęp do informacji o środowisku i udział w decyzjach mających wpływ na jego stan.
- **Konwencja z Espoo** – dotycząca oceny transgranicznych oddziaływań na środowisko w kontekście planów i programów.

Dokumenty unijne:

Na poziomie Unii Europejskiej obowiązują liczne akty prawne i strategie kształtujące wspólną politykę środowiskową, w tym:

- **Europejski Zielony Ład (European Green Deal)** – strategiczna inicjatywa UE zakładająca osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r., ochronę bioróżnorodności, poprawę jakości powietrza, gleby i wody oraz rozwój gospodarki obiegu zamkniętego.
- **Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE** – określająca cel osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego wód.
- **Dyrektywa siedliskowa 92/43/EWG oraz dyrektywa ptasia 2009/147/WE** – ustanawiające podstawy ochrony różnorodności biologicznej w UE, w tym sieci Natura 2000.
- **Dyrektywa SEA 2001/42/WE** – dotycząca oceny oddziaływania na środowisko planów i programów.
- **Strategia UE w zakresie bioróżnorodności do 2030 r.** – dokument określający cele ochrony przyrody, odtwarzania ekosystemów i zwiększania powierzchni obszarów chronionych.
- **Pakiet klimatyczno-energetyczny „Fit for 55"** – kompleks działań legislacyjnych mających na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 55% do 2030 roku względem poziomu z 1990 roku.

Dokumenty krajowe:

Na poziomie krajowym istotne znaczenie dla ochrony środowiska mają m.in.:

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)** – przewidująca zrównoważony rozwój przestrzenny, ograniczanie presji urbanizacyjnej na środowisko oraz wspieranie niskoemisyjnego transportu i przemysłu. Wśród kluczowych interwencji ujęto m.in.:
  - zwiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych i osiągnięcie wysokiej jakości wód (np. kształtowanie krajobrazów sprzyjających zatrzymywaniu wody);
  - likwidację źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania (m.in. ograniczanie emisji z transportu drogowego);
  - zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego (m.in. rozwój infrastruktury zielonej i błękitnej obszarów zurbanizowanych w celu zachowania łączności przestrzennej wewnątrz tych obszarów i z terenami otwartymi, zwiększenie ogólnej lesistości kraju oraz zwartości kompleksów leśnych i powierzchni zalesianych);
  - zarządzanie zasobami geologicznymi (m.in. zapewnienie ochrony i racjonalnego użytkowania złóż strategicznych dla gospodarki);
  - gospodarka odpadami (m.in. gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, rozwijanie recyklingu odpadów oraz dążenie do maksymalizacji wykorzystywania odpadów jako surowców);
  - oddziaływanie na jakość życia w zakresie klimatu akustycznego i oddziaływania pól elektromagnetycznych (m.in. zapewnienie odpowiednich poziomów ochrony przed skutkami oddziaływań pól elektromagnetycznych).

- **Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej** – celem głównym dokumentu jest „*Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców*”, wyznaczono również 3 cele szczegółowe:
  - I Środowisko i zdrowie (poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego);
  - II Środowisko i gospodarka (Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska);
  - III Środowisko i klimat (łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych).

- **Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021–2030** – dokument określający krajowe cele redukcji emisji, zwiększenia udziału OZE oraz poprawy efektywności energetycznej.

Poniżej zawarto również założenia ochrony środowiska określone na poziomie regionalnym i lokalnym.

Dokumenty wojewódzkie:

- **Strategia rozwoju województwa łódzkiego 2030** - najważniejszy dokument samorządu województwa określający wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym, przestrzennym i środowiskowym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia. W kontekście środowiskowym dokument zakłada przede wszystkim: adaptację do zmian klimatu i poprawę jakości zasobów środowiska, ochronę i kształtowanie krajobrazu, nowoczesną energetykę w województwie oraz racjonalizację gospodarki odpadami.

- **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego oraz Plan zagospodarowania miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi** – *uchwała*

Nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 28 sierpnia 2018 r. W zakresie ochrony środowiska przyrodniczego celem strategicznym na terenie województwa jest stworzenie regionu o wysokiej jakości środowiska przyrodniczego. Kierunki działań, które składają się na powyższy cel to:

- racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi, poprzez ochronę gleb i racjonalne gospodarowanie złożami kopalin,
- zwiększanie i poprawa jakości zasobów wodnych (poprzez m.in. poprawę zdolności retencyjnej zlewni, poprawę jakości wód powierzchniowych i ochronę zasobów wód podziemnych),
- poprawa jakości powietrza, m.in. poprzez wdrażanie technologii zmierzających do ograniczenia emisji CO_2,
- kształtowanie zasobów leśnych,
- zachowanie i wzrost różnorodności biologicznej,
- zachowanie najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego,
- przeciwdziałanie zagrożeniom m.in. poprzez poprawę klimatu akustycznego, ograniczenia zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym, ograniczenie zagrożenia awariami, ograniczenie zagrożenia ruchami masowymi, ograniczenie zagrożenia powodziowego, przeciwdziałanie skutkom i adaptacja do zmian klimatu.

- **Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego -** *Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2025-2028 z perspektywą do 2032*", przyjęty uchwałą *Nr XIII/160/25 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia15 kwietnia 2025 r.* Cele ochrony środowiska wskazane w dokumencie:

  - Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu;
  - Poprawa klimatu akustycznego w województwie łódzkim;
  - Ochrona przed polami elektromagnetycznymi;
  - Osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych;
  - Ochrona przed niedoborami wody i powodziami;
  - Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej;
  - Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi;
  - Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu;
  - Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa łódzkiego;
  - Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej na terenie województwa łódzkiego;
  - Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków.

Plan ogólny gminy Skomlin, pomimo swojego ramowego charakteru, pozostaje spójny z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, unijnym, krajowym i regionalnym. Jego ustalenia nie generują sprzeczności z założeniami polityki klimatycznej, wodnej i przyrodniczej, a poprzez wyznaczenie stref planistycznych (w szczególności stref otwartych) sprzyjają zachowaniu ładu przestrzennego, ograniczeniu presji urbanizacyjnej oraz utrzymaniu wartości przyrodniczo-krajobrazowych. Dopuszczenie rozwoju odnawialnych źródeł energii dodatkowo wpisuje się w cele polityki energetyczno-klimatycznej państwa i Unii Europejskiej. W konsekwencji projekt planu ogólnego należy uznać za zgodny z nadrzędnymi dokumentami i strategiami w zakresie ochrony środowiska, a sposób

ich uwzględnienia odpowiada poziomowi szczegółowości właściwemu dla tego typu aktu planistycznego.

9. OCENA SKUTKÓW DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCYCH Z PRZYSZŁEGO PRZEZNACZENIA TERENÓW W PROJEKCIE PLANU OGÓLNEGO GMINY

Ujęta w niniejszym rozdziale analiza założeń planu ogólnego gminy Skomlin opisuje zakres zmian wynikających z projektowanego dokumentu. W ramach przeprowadzonej analizy zestawiono ujęte w projekcie planu ogólnego gminy zamierzenia planistyczne w odniesieniu do obowiązujących dokumentów planistycznych oraz aktualnego sposobu użytkowania terenów. Wskazano obszary, w których plan wprowadza nowe funkcje bądź poszerza istniejące tereny zabudowy, a także te, które stanowią kontynuację dotychczasowych ustaleń w ramach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub odzwierciedlają stan faktyczny.

Dla obszarów, dla których sporządzany dokument nie zmienia głównego przeznaczenia (w odniesieniu do faktycznego zagospodarowania lub użytkowania terenu) przyjęto brak konieczności szczegółowej analizy oddziaływań na środowisko. Ewentualne zmiany będą miały charakter marginalny i sprowadzą się do uzupełniania luk w istniejącej zabudowie.

9.1. Przyszłe przeznaczenie terenów w projekcie planu ogólnego gminy

W analizowanym projekcie planu ogólnego gminy Skomlin wyznaczono następujące strefy planistyczne określone w *ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*:

- **SJ** Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną;
- **SZ** Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową;
- **SU** Strefa usługowa;
- **SP** Strefa gospodarcza;
- **SR** Strefa produkcji rolniczej;
- **SI** Strefa infrastrukturalna;
- **SN** Strefa zieleni i rekreacji;
- **SC** Strefa cmentarzy;
- **SG** Strefa górnictwa;
- **SO** Strefa otwarta;
- **SK** Strefa komunikacyjna.

Na obszarze gminy Skomlin nie wyznaczono następujących stref planistycznych:

- SW – strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną,
- SH – strefa handlu wielkopowierzchniowego.

W wyznaczonych strefach oprócz podstawowego profilu funkcjonalnego określonego ustawowo zostały ustalone dodatkowe profile funkcjonalne dla poszczególnych stref oraz wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnych nadziemnych intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy w strefach planistycznych, zgodnie w *art. 13c ust. 2 pkt 1–7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* oraz wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – w strefach planistycznych, o których mowa w *art. 13c ust. 2 pkt 1–10*, nie mniejszy niż wynika to z przepisów wydanych na podstawie *art. 13m ust. 2* ww. ustawy.

1) Strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną - SJ

W Planie ogólnym gminy Skomlin wyznaczono 150 stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ).

Strefy wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną zostały wskazane na terenach istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz miejscach potencjalnego uzupełniania luk w istniejącym zagospodarowaniu wzdłuż dróg publicznych. **Oddziaływanie na poszczególne komponenty środowisko w zakresie rozszerzenia obszarów zabudowy opisano w podrozdziale 9.3.**

Podstawowy profil strefy wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną to teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych oraz teren infrastruktury technicznej. Plan ogólny gminy Skomlin wyznacza również profile dodatkowe: teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód. Oznacza to możliwość ochrony w dalszych etapach planowania (tj. sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) w szczególności lokalnie występujących terenów leśnych, fragmentów zieleni rowów czy cieków wodnych. **Tym sposobem projekt POG zabezpiecza możliwość zachowania ciągłości funkcjonalnej elementów przyrodniczych pełniących istotne funkcje środowiskowe, w tym retencyjne, biocenotyczne i krajobrazowe.**

Dla niniejszej strefy wskazano następujące założenia:

- maksymalna nadziemna intensywność:0,5;
- maksymalna wysokość zabudowy: 9,0-11,0 m;
- maksymalny udział powierzchni zabudowy: 25%.
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30-50%.

2) Strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową - SZ

W Planie ogólnym gminy Skomlin wyznaczono 96 stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową (SZ).

Strefy wielofunkcyjne z zabudową zagrodową zostały wskazane na terenach istniejącej zabudowy o tej funkcji. Plan ogólny gminy Skomlin nie wskazuje nowych nieruchomości przeznaczonych na tę funkcję. Mając na uwadze powyższe, nie przewiduje się nowych oddziaływań (wynikających z realizacji założeń projektu POG) względem stanu istniejącego generowanych przez zabudowę zagrodową. **Oddziaływanie realizacji planu ogólnego gminy w tym zakresie określa się jako obojętne.**

Podstawowy profil strefy wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową to teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych oraz teren infrastruktury technicznej. Dla wszystkich wyznaczonych w strefie SZ terenów plan ogólny gminy Skomlin wskazuje profil dodatkowy: teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, terenów wód. Oznacza to możliwość ochrony w dalszych etapach planowania (tj. sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) terenów rolniczych (w tym gruntów wysokiej klasy bonitacyjnej), lokalnie występujących terenów leśnych, fragmentów zieleni rowów czy cieków wodnych. **Tym sposobem projekt POG zabezpiecza możliwość zachowania ciągłości funkcjonalnej terenów rolnych oraz elementów przyrodniczych pełniących istotne funkcje środowiskowe, w tym retencyjne, biocenotyczne i krajobrazowe. Jednocześnie przyjęta struktura funkcjonalna strefy umożliwia kształtowanie zrównoważonego modelu zagospodarowania przestrzennego, w którym rozwój zabudowy zagrodowej oraz działalności rolniczej nie będzie prowadził do nadmiernej presji na komponenty środowiska przyrodniczego.**

Dla niniejszej strefy wskazano następujące założenia:

- maksymalna nadziemna intensywność:0,8;
- maksymalna wysokość zabudowy: 12,0-15,0 m;
- maksymalny udział powierzchni zabudowy: 40%.

- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30-40%%.

3) Strefa usługowa - SU

W Planie ogólnym gminy Skomlin wyznaczono 21 stref usługowych (SU).

Strefy usługowe zostały wskazane na obszarach istniejącej zabudowy usługowej. Plan ogólny gminy Skomlin nie wskazuje nowych nieruchomości przeznaczonych na tę funkcję. Mając na uwadze powyższe, nie przewiduje się nowych oddziaływań (wynikających z realizacji założeń projektu POG) względem stanu istniejącego generowanych przez zabudowę usługową. **Oddziaływanie realizacji planu ogólnego gminy w tym zakresie określa się jako obojętne.**

Dla niniejszej strefy wskazano zróżnicowane założenia:

- maksymalna nadziemna intensywność:1,2;
- maksymalna wysokość zabudowy: 8,0 – 25,0 m;
- maksymalny udział powierzchni zabudowy: 20-60%.
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30%.

Podstawowy profil strefy usługowej to teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej oraz dla wybranych teren składów i magazynów. Dla wszystkich wyznaczonych w strefie SU terenów plan ogólny gminy Skomlin wyznacza dodatkowy profil funkcjonalny: teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód. **Ma to na celu ochronę miejscowo występujących w zasięgu stref elementów środowiska przyrodniczego**, w szczególności zadrzewień i zakrzewień, niewielkich terenów leśnych, cieków i rowów melioracyjnych wraz z towarzyszącą im roślinnością, a także innych form zieleni.

Obiekty usługowe mogą być również zlokalizowane w innych strefach planistycznych, w których są one określone w profilach podstawowych lub dodatkowych. Mogą one występować np. w strefie wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, strefie gospodarczej czy strefie zieleni i rekreacji.

4) Strefa gospodarcza - SP

W Planie ogólnym gminy Skomlin wyznaczono 13 stref gospodarczych (SP).

Podstawowy profil strefy gospodarczej to teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych ora teren infrastruktury technicznej. Dla wszystkich terenów wskazanych w strefie SP plan ogólny gminy Skomlin wskazuje profil dodatkowy: teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód, **co umożliwia na dalszych etapach planowania przestrzennego zachowanie i ochronę istniejących elementów środowiska przyrodniczego, w szczególności terenów biologicznie czynnych, zadrzewień, cieków i zbiorników wodnych, a tym samym ograniczenie potencjalnej presji inwestycyjnej na lokalne zasoby przyrodnicze.**

Strefy gospodarcze zostały wskazane na obszarach istniejącej zabudowy produkcyjnej oraz produkcyjno-usługowej lub wykorzystywanych na tę funkcję, a także na terenach przeznaczonych do rozwoju ww. funkcji. W tym zakresie nie przewiduje się wystąpienia nowych oddziaływań na środowisko. Możliwość potencjalnych skutków środowiskowych realizacji ustaleń POG dotyczy wyłącznie terenów, przeznaczonych na rozwój funkcji gospodarczej, na terenach dotychczas wolnych od zabudowy, tj.:

- **6SP** – obszar zlokalizowany na północny zachód od zurbanizowanej części miejscowości Skomlin w zasięgu istniejących terenów rolniczych. W otoczeniu obszaru brak zabudowy mieszkaniowej. Obszar zlokalizowany przy drodze publicznej.

- **7SP** – obszar zlokalizowany wzdłuż ulicy Polnej w Skomlinie, stanowiący kontynuację istniejących terenów produkcyjno-magazynowych.
- **12SP** – obszar zlokalizowany wzdłuż ulicy Wieluńskiej, w miejscowości Zbęk, przy wschodniej granicy gminy z gminą Mokrsko. Obszar zlokalizowany w zasięgu istniejących terenów rolniczych. W otoczeniu obszaru brak zabudowy mieszkaniowej. Sąsiedztwo stanowi istniejąca zabudowa produkcyjno-usługowa gminy sąsiedniej. Jednocześnie, wskazanie niniejszej strefy stanowi kontynuację prowadzonej polityki przestrzennej gminy, gdyż obszar ten wskazano w modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej obowiązującej Strategii Rozwoju Gminy Skomlin na lata 2026-2036 (przyjętej Uchwałą nr XXVI/141/2026 Rady Gminy Skomlin z dnia 28 stycznia 2026 r.) jako obszary do weryfikacji planistycznej pod kątem możliwości rozwoju zabudowy przemysłowo-produkcyjnej.
- **13SP** – niewielki obszar zlokalizowany w miejscowości Toplin.

Oddziaływanie na poszczególne komponenty środowisko w zakresie rozszerzenia obszarów zabudowy opisano w podrozdziale 9.3.

Dla niniejszej strefy wskazano zróżnicowane założenia:

- maksymalna nadziemna intensywność:1,2;
- maksymalna wysokość zabudowy: 20,0 m;
- maksymalny udział powierzchni zabudowy: 60%.
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20%.

5) Strefa produkcji rolniczej – SR

W Planie ogólnym gminy Skomlin wyznaczono 11 stref produkcji rolniczej (SR).

Podstawowy profil strefy produkcji rolniczej to teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych ora teren infrastruktury technicznej. Plan ogólny gminy Skomlin wyznacza dodatkowe profile w ramach terenów strefy planistycznej SR: teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód. Oznacza to możliwość ochrony w dalszych etapach planowania (tj. sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) terenów rolniczych (w tym gruntów wysokiej klasy bonitacyjnej), lokalnie występujących terenów leśnych, fragmentów zieleni rowów czy cieków wodnych. **Założenia te zabezpieczają możliwość zachowania ciągłości funkcjonalnej terenów rolnych oraz elementów przyrodniczych pełniących istotne funkcje środowiskowe, w tym retencyjne, biocenotyczne i krajobrazowe. Jednocześnie przyjęta struktura funkcjonalna strefy umożliwia kształtowanie zrównoważonego modelu zagospodarowania przestrzennego, w którym rozwój zabudowy zagrodowej oraz działalności rolniczej nie będzie prowadził do nadmiernej presji na komponenty środowiska przyrodniczego.**

Dla strefy produkcji rolniczej wskazano następujące założenia:

- maksymalna nadziemna intensywność: 1,0;
- maksymalna wysokość zabudowy: 11,0 -20,0 m;
- maksymalny udział powierzchni zabudowy: 60%.
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 30%.

Wyznaczone w POG tereny strefy produkcji rolniczej w większości stanowią tereny istniejącej zabudowy o tej funkcji. W tym zakresie nie przewiduje się wystąpienia nowych oddziaływań na środowisko. Dla niektórych terenów (np. **5SR**) zakłada się przestrzenne rozszerzenie istniejącej funkcji. Projekt POG Skomlin wskazuje również nowy teren strefy produkcji rolniczej – **6SR**. **Oddziaływanie na poszczególne komponenty środowisko w zakresie rozszerzenia obszarów zabudowy opisano w podrozdziale 9.3.**

6) Strefa infrastrukturalna – SI

W projekcie Planu ogólnego gminy Skomlin wyznaczono 37 stref infrastrukturalnych (SI).

Podstawowy profil strefy infrastrukturalnej to teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych i teren zieleni urządzonej. Plan ogólny gminy Skomlin wyznacza dodatkowy profil w ramach terenów strefy planistycznej SI: teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

Dla strefy infrastrukturalnej wskazano następujące założenia:

- maksymalna nadziemna intensywność: 0-1,2;
- maksymalna wysokość zabudowy: 0 -20,0 m;
- maksymalny udział powierzchni zabudowy: 0-60%.
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 20%.

Na obszarze gminy Skomlin, strefy infrastruktury została wskazane na obszarze istniejącej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej jako kontynuacja polityki przestrzennej gminy. Wśród terenów strefy infrastrukturalnej ujęto w szczególności teren istniejącej gminnej oczyszczalni ścieków oraz tereny komunikacji.

Dla powyższych terenów, dla których funkcja jest zgodna ze stanem faktycznym, w związku z czym nie przewiduje się wystąpienia nowych oddziaływań na środowisko. **Oddziaływanie realizacji planu ogólnego gminy w tym zakresie określa się jako obojętne.**

7) Strefa zieleni i rekreacji -SN

W Planie ogólnym gminy Skomlin wyznaczono 12 stref zieleni i rekreacji (SN).

Podstawowy profil strefy zieleni i rekreacji to teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. Plan ogólny gminy Skomlin wyznacza dodatkowy profil w ramach terenów strefy planistycznej SN: teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu.

Dla strefy zieleni i rekreacji wskazano następujące założenia:

- maksymalna nadziemna intensywność zabudowy: 0 – 0,5,
- maksymalna wysokość zabudowy: 0 – 11 m,
- maksymalny udział powierzchni zabudowy: 0 – 25%,
- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej: 50%;

Na obszarze gminy Skomlin, strefy zieleni i rekreacji wskazano na obszarze istniejących terenów o tej funkcji, zabezpieczając ich zachowanie i ochronę przed intensywną urbanizacją.

8) Strefa cmentarzy – SC

W projekcie Planu ogólnego gminy Skomlin wyznaczono 2 strefy cmentarzy (SC), dla których nie określono wskaźników oraz parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu, z wyłączeniem minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej dla wszystkich stref wynosi 30%.

Podstawowy profil strefy cmentarzy to teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. Plan ogólny gminy Skomlin wyznacza dodatkowy profil w ramach terenów strefy planistycznej SC: teren usług kultu religijnego, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

Tereny niniejszej strefy wskazano w miejscach istniejących cmentarzy parafialnych w Skomlinie oraz we Wróblewie. Projekt POG Skomlin nie wyznacza nowych terenów przeznaczonych pod funkcję cmentarza.

9) Strefa górnictwa – SG

W projekcie Planu ogólnego gminy Skomlin wyznaczono 1 strefę górnictwa (SG), dla której nie określono wskaźników oraz parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu.

Podstawowy profil strefy górnictwa to teren górnictwa i wydobycia, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. Plan ogólny gminy Skomlin wyznacza dodatkowy profil w ramach terenów strefy planistycznej SG: teren produkcji, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód.

Strefa górnicza na obszarze gminy Skomlin została wyznaczona w zasięgu obszaru i terenu górniczego udokumentowanego złoża piasków i żwirów Ignaś (obręb geodezyjny Skomlin).

Dla pozostałych udokumentowanych złóż nie wskazano strefy górnictwa, gdyż:

- dla udokumentowanego złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Złote Góry nie obowiązuje obszar i teren górniczy;
- wyznaczonych obszar i teren górniczy dla udokumentowanego złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej Złote Góry II utracił ważność koncesji na wydobycie 30.09.2021 r.

10) Strefa otwarta – SO

W projekcie Planu ogólnego gminy Skomlin wyznaczono 42 strefy otwarte (SO), dla których nie określono wskaźników oraz parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu.

Strefy otwarte zostały wyznaczone na terenach otwartych poza obszarami zabudowy. Strefy otwarte obejmują część gminy pokrytą przez tereny lasów, tereny rolnicze, tereny wód i zieleni naturalnej. Strefą otwartą objęto m.in. tereny wchodzące w granice Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prosna, tereny istniejących użytków ekologicznych czy też obszary szczególnego zagrożenia powodzią w dolinie rzeki. **W taki sposób zabezpieczono te elementy środowiska naturalnego przed presją inwestycyjną.**

Podstawowy profil strefy otwartej to teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych oraz teren infrastruktury technicznej. Plan ogólny gminy Skomlin dla wszystkich terenów w ramach strefy SO wskazuje profil dodatkowy: teren zieleni urządzonej. Dla wybranych terenów w ramach strefy (**18SO, 30SO, 31SO, 34SO, 38SO)** wyznaczono dodatkowy profil: teren elektrowni słonecznej. Dla dwóch terenów należących strefy (**22SO i 36SO)** wyznaczono natomiast dodatkowy profil: teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej.

11) Strefa komunikacyjna – SK

W projekcie planu ogólnego gminy Skomlin wyznaczono 1 strefę komunikacyjną (SK), dla której nie określono wskaźników oraz parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu.

Podstawowym profilem strefy komunikacyjnej mogą być: teren autostrady, drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei liniowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren ogródków działkowych oraz teren infrastruktury technicznej. Plan ogólny gminy Skomlin wskazuje dla wyznaczonej strefy komunikacji profil dodatkowy: teren drogi zbiorczej.

W gminie Skomlin strefa komunikacyjna została wyznaczona na terenie istniejącej drogi klasy zbiorczej (obejmującej drogę powiatową nr 4509E relacji Skomlin Turów, drogę powiatową nr 4510E – ul. Wieluńska oraz drogę powiatową nr 4511E relacji Skomlin- Wróblew)

nr 584 oraz dróg powiatowych). W tym przypadku nie przewiduje się zmian w funkcjonowaniu środowiska względem stanu istniejącego. Projekt POG nie wprowadza nowych terenów strefy komunikacyjnej. **Oddziaływanie realizacji planu ogólnego gminy w tym zakresie określa się jako obojętne.**

Ponadto, w oparciu o zasady przedstawione w *Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz.U. 2024 poz. 729),* plan ogólny gminy Skomlin wyznacza **obszary uzupełnienia zabudowy (OUZ**). Rozszerzając granice obszarów uzupełnienia zabudowy wyrównano je do granic działek ewidencyjnych, dołączono zabudowania będące częścią istniejącego zagospodarowania działek już nimi objętych i włączono działki stanowiące luki w istniejącej zabudowie. Jednocześnie, z OUZ odrzucone zostały niewielkie obszary, dla których wyznaczenie OUZ byłoby nieracjonalne.

9.2. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na całokształt środowiska

Realizacja ustaleń planu ogólnego gminy Skomlin będzie związana głównie z utrzymaniem dotychczas obserwowanych oddziaływań wynikających z istniejącego zagospodarowania przestrzennego.

Nowe potencjalne skutki środowiskowe mogą pojawić się przede wszystkim na obszarach, na których wprowadzono po raz pierwszy funkcje zabudowy, zastępujące dotychczas tereny biologicznie czynne. Należy przy tym podkreślić, że sam plan ogólny ma charakter ramowy i nie generuje bezpośrednich skutków środowiskowych, a wskazywane poniżej oddziaływania należy traktować jako prognozy hipotetyczne, które mogą wystąpić dopiero na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Samo przyjęcie planu ogólnego i jego wejście w życie w obecnym stanie prawnym nie spowoduje żadnych skutków w zakresie oddziaływań.

Dokonując analiz w ramach niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko zidentyfikowano możliwość wystąpienia oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych, długoterminowych, stałych i chwilowych, o charakterze zarówno negatywnym, jak i pozytywnym.

Oddziaływania bezpośrednie mogą obejmować w szczególności lokalne przekształcenia powierzchni ziemi (w ramach prowadzenia niwelacji pod nowe obiekty budowlane i towarzyszące im zagospodarowanie) i szaty roślinnej (zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej), wzrost hałasu i emisji zanieczyszczeń w trakcie realizacji potencjalnych inwestycji, a na etapie eksploatacji – zwiększenie ilości ścieków opadowych z powierzchni uszczelnionych, emisji bytowych oraz trwałą zmianę zagospodarowania terenu.

Oddziaływania pośrednie mogą wystąpić w wyniku następstw nowych inwestycji, np. ograniczenia powierzchni biologicznie czynnych, pogorszenia warunków migracji organizmów czy stopniowej zmiany struktury roślinności w otoczeniu zabudowy.

Oddziaływania wtórne będą mieć charakter długofalowy i mogą przejawiać się w stopniowej synantropizacji szaty roślinnej, utrwalaniu procesów uszczelniania powierzchni oraz wzroście presji antropogenicznej w rejonach zabudowanych.

Oddziaływania skumulowane mogą wynikać z nakładania się skutków różnych inwestycji i procesów w przestrzeni. Dotyczy to zwłaszcza hałasu, emisji zanieczyszczeń do powietrza,

zwiększonego ruchu komunikacyjnego oraz ograniczania powierzchni biologicznie czynnych, które w połączeniu mogą prowadzić do intensyfikacji lokalnej antropopresji.

Oddziaływania krótkoterminowe i chwilowe będą ograniczone do czasu realizacji poszczególnych inwestycji i związane m.in. z hałasem budowlanym, emisjami spalin i pyłów, powstawaniem odpadów oraz wibracjami generowanymi przez maszyny. Zakończą się wraz z zakończeniem robót budowlanych.

Oddziaływania średnio- i długoterminowe pojawią się w okresie eksploatacji potencjalnej nowej zabudowy i obejmą przede wszystkim emisję zanieczyszczeń do atmosfery, wzrost ilości odpadów i ścieków oraz zmiany w strukturze krajobrazu. Funkcjonowanie terenów zurbanizowanych będzie wiązać się również z dalszą synantropizacją fauny i flory w rejonie utworzonej zabudowy.

Oddziaływania stałe będą natomiast związane z trwałym zajęciem terenów pod nowe obiekty, a tym samym przekształceniem lokalnego krajobrazu. Zajęcie terenu przez nowe obiekty będzie związane również ze zmniejszeniem się udziału powierzchni biologicznie czynnej i wzrostem udziału powierzchni uszczelnionych.

Podsumowując, przewidywane skutki środowiskowe realizacji ustaleń planu ogólnego mają charakter zróżnicowany, lecz ich intensywność i skala zależeć będą od przyszłych, szczegółowych rozwiązań planistycznych i technicznych. Szczegółowe prognozowanie oddziaływania na środowisko będzie możliwe dopiero na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, realizujących założenia planu ogólnego. Wdrożenie odpowiednich rozwiązań technicznych oraz stosowanie dobrych praktyk środowiskowych w dokumentach niższego rzędu pozwoli w istotnym stopniu ograniczyć potencjalne negatywne oddziaływania.

9.3. Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz na integralność tego obszaru, a także na środowisko i jego składowe

W niniejszym rozdziale oceniono potencjalne oddziaływania planu ogólnego gminy Skomlin na poszczególne składowe środowiska.

Analizy te odnoszą się w szczególności do obszarów, dla których projekt planu ogólnego wprowadza nowe przeznaczenie lub poszerza istniejącą zabudowę. Należy zaznaczyć, że znaczna część ustaleń planu ogólnego obejmuje utrzymanie istniejącego zagospodarowania terenu. W zakresie tych obszarów nie przewiduje się powstawania nowych, istotnych oddziaływań środowiskowych, dlatego nie zostały one ujęte w poniższych analizach.

Należy podkreślić również, wskazane w niniejszym opracowaniu oddziaływania mają charakter hipotetyczny. Wynika to z faktu, że plan ogólny ma charakter dokumentu ramowego i kierunkowego – nie uprawnia do bezpośredniej realizacji zamierzeń budowlanych ani inwestycyjnych, a jedynie stanowi podstawę do opracowania bardziej szczegółowych dokumentów planistycznych (MPZP). Te natomiast zostaną poddane odrębnej procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Ocena przewidywanych oddziaływań

Obszary ochrony przyrody:

Obszary Natura 2000

Na obszarze gminy Skomlin nie występują obszary Natura 2000. Najbliższy obszar należący do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 zlokalizowany jest w odległości ok. 13,6 km od granic administracyjnych gminy Skomlin – jest to obszar powołany ze względu na ochronę wynikającą z dyrektywy siedliskowej Natura 2000 PLH100007 Załęczański Łuk Warty.

Mimo dużej odległości, między niniejszym obszarem Natura 2000 a obszarem gminy Skomlin występują powiązania przyrodnicze w postaci rozległego kompleksu leśnego. Należy zaznaczyć jednak, że niniejszy obszar leśny nie stanowi znaczącego korytarza migracyjnego, z uwagi na istniejące bariery przestrzenne utrudniające potencjalne przemieszczania się zwierząt. Niniejszy kompleks leśny został podzielony przebiegiem dróg krajowych nr 43 i 45.

Analizując potencjalny wpływ ustaleń planu ogólnego gminy Skomlin na cele ochrony najbliższego obszaru Natura 2000, można stwierdzić, że odległość oraz obecność barier antropogenicznych w sposób istotny ograniczają możliwość wystąpienia negatywnego oddziaływania wynikającego z ustaleń POG na jego funkcjonowanie. **W związku z tym, nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń planu ogólnego gminy Skomlin mogła wpływać na integralność obszarów Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000, ich spójność czy przedmioty ochrony**.

Funkcje przewidziane dla poszczególnych stref planistycznych mają charakter lokalny i nie wiążą się z oddziaływaniami, które mogłyby prowadzić do pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych lub warunków bytowania gatunków chronionych w ramach sieci Natura 2000.

W związku z tym, wykluczone są jakiekolwiek negatywne, znaczące oddziaływania rozstrzygnięć projektu planu ogólnego – w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe – na cele i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 PLH100007 Załęczański Łuk Warty oraz innych połaszczonych z nim obszarów należących do Europejskiej sieci Ekologicznej Natura 2000.

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny

Przewidywane oddziaływanie ustaleń projektu planu ogólnego gminy Skomlin na Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny ocenia się jako neutralne lub potencjalnie pozytywne w kontekście zachowania celów ochrony i warunków funkcjonowania tej formy ochrony przyrody. Przyjęte rozwiązania przestrzenne uwzględniają konieczność zachowania walorów krajobrazowych, przyrodniczych i ekologicznych obszaru, a **zakres przewidywanych zmian zagospodarowania nie stwarza przesłanek do wystąpienia znaczących oddziaływań negatywnych.**

Tereny znajdujące się w graniach Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny objęto strefą otwartą (SO), przeznaczoną do zachowania dotychczasowych funkcji przyrodniczych i krajobrazowych. Jednocześnie nie wyznaczono dla tej strefy profili dodatkowych umożliwiających lokalizację nowej zabudowy. Rozwiązanie to ogranicza możliwość przekształcania terenów otwartych, fragmentacji siedlisk oraz wprowadzania nowych barier przestrzennych, które mogłyby prowadzić do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Zasięg stref związanych z istniejącą zabudową został ograniczony do terenów już zagospodarowanych, co sprzyja koncentracji procesów inwestycyjnych i minimalizuje presję urbanizacyjną na obszary o wysokich walorach przyrodniczych.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że ustalenia planu ogólnego nie naruszają celów i warunków ochrony określonych w Uchwale Nr XXX/398/16 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 29 listopada 2016 r. w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny. Realizacja ustaleń dokumentu nie będzie powodowała znaczących negatywnych oddziaływań na przedmiotową formę ochrony przyrody i sprzyja zachowaniu jej walorów przyrodniczych, ekologicznych oraz krajobrazowych. **Ustalenia planu ogólnego nie tworzą podstaw do naruszenia obowiązujących zakazów i ustalonych celów i warunków ochrony.**

Użytki ekologiczne

Przewidywane oddziaływanie ustaleń projektu planu ogólnego gminy Skomlin na użytki ekologiczne ocenia się jako neutralne. Zlokalizowane na obszarze gminy użytki ekologiczne (bagna) zostały uwzględnione w granicach stref otwartych (SO), dla których nie przewidziano profili dodatkowych umożliwiających realizację nowej zabudowy. Tym samym wykluczone jest ryzyko bezpośrednich przekształceń tych obszarów oraz możliwość wystąpienia presji inwestycyjnej mogącej prowadzić do pogorszenia ich stanu.

Przyjęte rozwiązania planistyczne sprzyjają zachowaniu funkcji przyrodniczych bagien stanowiących przedmiot ochrony użytków ekologicznych, w tym utrzymaniu ich naturalnego charakteru, warunków siedliskowych oraz lokalnej retencji wodnej. Nie przewiduje się oddziaływań mogących skutkować degradacją siedlisk, zmianą stosunków wodnych, fragmentacją obszarów cennych przyrodniczo ani ograniczeniem ich funkcji ekologicznych.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że ustalenia planu ogólnego są zgodne z celami ochrony określonymi w Rozporządzeniu Nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z dnia 22 maja 2000 r. powołującym użytki ekologiczne (Dz. Urz. Woj. Łódz. z 31.05.2000 r. Nr 73, poz. 391).

Pomniki przyrody

Nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń planu ogólnego mogła prowadzić do znaczących negatywnych oddziaływań na pomniki przyrody, w tym do pogorszenia ich stanu zdrowotnego, utraty walorów przyrodniczych lub naruszenia celów ochrony, dla których zostały ustanowione.
Ze względu na strategiczny i ogólny charakter planu ogólnego, który nie określa szczegółowych parametrów zagospodarowania ani lokalizacji konkretnych przedsięwzięć, nie jest możliwa pełna ocena oddziaływań na poszczególne obiekty objęte ochroną pomnikową.

Zachowanie ochrony pomników przyrody będzie zapewnione na podstawie obowiązujących przepisów oraz poprzez uwzględnianie ich występowania na kolejnych etapach planowania i realizacji zagospodarowania przestrzennego.

Bioróżnorodność, rośliny, zwierzęta, korytarze ekologiczne

Zaproponowany układ stref funkcjonalnych

Ustalenia planu ogólnego gminy Skomlin sprzyjają zachowaniu i ochronie lokalnej różnorodności biologicznej. Wynika to przede wszystkim z zachowania dominującego udziału strefy otwartej (SO), obejmującej tereny rolnicze, leśne, łąkowe, cieki wodne oraz pozostałe obszary pełniące istotne funkcje siedliskowe i migracyjne. Dla strefy tej nie wyznaczono dodatkowych profili funkcjonalnych umożliwiających realizację nowej zabudowy, co ogranicza presję inwestycyjną na obszary o największym znaczeniu przyrodniczym.

Przewidywane oddziaływanie ustaleń POG na różnorodność biologiczną, florę, faunę oraz funkcjonowanie korytarzy ekologicznych należy ocenić jako nieznaczne, w przeważającej mierze pośrednie i o charakterze utrzymującym dotychczasowe trendy przekształceń środowiska.

Rozwój nowej zabudowy ogranicza się do uzupełnień i kontynuacji istniejących układów osadniczych, głównie w formie wypełniania luk w zabudowie oraz jej niewielkich rozszerzeń wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych. Takie rozwiązanie ogranicza ryzyko fragmentacji siedlisk przyrodniczych i rozpraszania zabudowy na terenach otwartych. Przewidywane oddziaływania na florę i faunę będą miały charakter lokalny i związany przede wszystkim z kontynuacją już obserwowanych procesów urbanizacyjnych, w tym stopniowej synantropizacji zbiorowisk roślinnych oraz przystosowywania się części gatunków zwierząt do środowiska antropogenicznego. Nie przewiduje się istotnego wzrostu emisji hałasu,

zanieczyszczeń powietrza ani innych oddziaływań eksploatacyjnych, ponieważ plan jedynie porządkuje i uzupełnia istniejący układ osadniczy.

Szczególne znaczenie dla zachowania ciągłości ekologicznej posiadają południowe rejony gminy związane z doliną Prosny, stanowiące część **Głównego Korytarza Południowo-Centralnego Stawy Milickie – Bory Stobrawskie (GKPdC-14)**. Dla obszarów tych plan ogólny wyznacza strefę otwartą bez dodatkowych profili funkcjonalnych, pozostawiając jedynie istniejące, zagospodarowane już tereny zabudowy. Przyjęte rozwiązania nie stwarzają zatem przesłanek do ograniczenia funkcji migracyjnych korytarza ekologicznego ani do powstawania nowych barier przestrzennych utrudniających przemieszczanie się zwierząt.

W konsekwencji należy stwierdzić, że ustalenia planu ogólnego nie będą powodować znaczących negatywnych oddziaływań na funkcjonowanie ekosystemów gminy Skomlin, a zmiany będą miały charakter kontynuacji istniejących procesów antropogenicznych o niskiej intensywności.

Jak zostało określone w części diagnostycznej niniejszej prognozy, w granicach gminy Skomlin mogą pojawiać się **chronione gatunki zwierząt**, w szczególności ptaki (prawie wszystkie ptaki w Polsce są objęte ochroną). Ustalenia planu, ze względu na zakres dokumentu nie wskazują działań, które mogłyby w sposób bezpośredni zagrażać tym gatunkom. Ewentualne lokalne przekształcenia (np. zabudowa nowych terenów), ze względu na zaproponowany układ stref planistycznych (kontynuacja i uzupełnienia istniejących terenów zainwestowanych) również nie powinny generować istotnego negatywnego oddziaływania na ich funkcjonowanie.

Strefy gospodarcze

Wyznaczenie w projekcie planu ogólnego gminy Skomlin stref gospodarczych (SP), w tym nowych terenów (**6SP, 7SP, 12SP i 13SP**), może powodować lokalne, bezpośrednie oddziaływania na środowisko, związane przede wszystkim z przekształceniem dotychczasowych terenów rolniczych, ograniczeniem powierzchni biologicznie czynnej oraz zwiększeniem udziału powierzchni uszczelnionych.

Jednocześnie należy podkreślić, że tereny wskazane pod tę funkcję stanowią tereny o niskiej wartości przyrodniczej. Są to tereny położone wzdłuż terenów komunikacyjnych, użytkowane rolnicze, nieobejmujące siedlisk szczególnie cennych przyrodniczo. Wyznaczone tereny stref gospodarczych nie kolidują z kluczowymi elementami systemu przyrodniczego gminy (w tym dolinami cieków wodnych, lasami, zadrzewieniami oraz formami ochrony przyrody).

Istotnym elementem ograniczającym potencjalne oddziaływania jest ustalony w planie wskaźnik minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 20% oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy wynoszący 60%. Parametry te zapewniają utrzymanie części funkcji przyrodniczych w obrębie stref oraz ograniczają stopień uszczelnienia terenu.

Zaproponowana w projekcie analizowanego dokumentu lokalizacja stref gospodarczych w większości nawiązuje do istniejących układów zabudowy produkcyjno-usługowej lub pozostaje w ich sąsiedztwie. Część terenów (6SP, 12SP, 13SP) stanowi nowe wskazania planistyczne, na obszarach dotychczas użytkowanych rolniczo. Ich położenie w bezpośrednim sąsiedztwie dróg publicznych ogranicza potencjalne konflikty przestrzenne i środowiskowe oraz sprzyja koncentracji zabudowy.

W przypadku tych obszarów możliwe są lokalne przekształcenia środowiska polegające przede wszystkim na przekształceniu roślinności synantropijnej i agrocenoz w kierunku terenów zabudowanych, co wiązać się będzie z miejscowym usunięciem roślinności segetalnej i ruderalnej oraz ograniczeniem powierzchni siedlisk wykorzystywanych przez gatunki pospolite i przystosowane do krajobrazu rolniczego. Potencjalnie może to powodować

wypieranie części fauny związanej z terenami otwartymi oraz wzrost udziału gatunków synantropijnych.

Oddziaływania te będą miały charakter punktowy i ograniczony przestrzennie do stref bezpośredniej lokalizacji zabudowy oraz jej otoczenia funkcjonalnego, przy jednoczesnym zachowaniu ciągłości głównych korytarzy ekologicznych, które nie ulegają przerwaniu. W konsekwencji nie przewiduje się istotnego pogorszenia funkcjonowania lokalnej bioróżnorodności ani znaczącego ograniczenia migracji zwierząt w skali gminy.

Ocena ryzyka potencjalnej wycinki zieleni leśnej w wyniku realizacji założeń planu ogólnego gminy Skomlin

Według danych Banku Danych Lokalnych GUS (stan na koniec 2024 r.) powierzchnia lasów na terenie gminy Skomlin wynosi 849,01 ha, co odpowiada lesistości na poziomie 15,3%. Łączna powierzchnia gruntów leśnych wynosi 860,06 ha. W tym kontekście istotna jest ocena potencjalnego wpływu ustaleń planu ogólnego na możliwość przekształceń terenów leśnych, w szczególności w zakresie ryzyka ich usuwania w związku z realizacją nowych funkcji planistycznych.

Analiza ustaleń planu ogólnego wskazuje, że **zdecydowana większość terenów leśnych** (tj. 99,9%) **pozostaje w strefie otwartej (SO), która obejmuje łącznie ok. 858,98 ha** i której podstawowym profilem funkcjonalnym jest m.in. teren lasu oraz teren zieleni naturalnej. Wprowadzenie tych profili stanowi istotny instrument ochronny na dalszych etapach planowania przestrzennego, w szczególności przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ograniczający możliwość przeznaczania terenów leśnych pod inne funkcje inwestycyjne.

W strefach przeznaczonych pod zabudowę oraz funkcje inwestycyjne (SJ, SZ, SU, SP, SR, SN, SC, SG) nie stwierdzono istotnej koncentracji terenów leśnych:

- w strefie wielofunkcyjnej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) zidentyfikowano ok. 0,09 ha wydzieleń leśnych,
- w strefie wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową (SZ) zidentyfikowano ok. 0,46 ha wydzieleni leśnych,
- w pozostałych strefach funkcjonalnych (SU, SP, SR, SN, SC, SG) nie występują wydzielenia leśne, ich udział jest zerowy.

Wyjątek stanowią strefy infrastrukturalne (SI) oraz wybrane obszary strefy otwartej przewidziane pod rozwój odnawialnych źródeł energii, gdzie łączna powierzchnia wydzieleń leśnych wynosi:

- ok. 0,53 ha w strefie infrastrukturalnej (SI) – należy zaznaczyć jednak, że fragmenty wydzieleni leśnych występują w zasięgu terenów istniejącej infrastruktury komunikacyjnej, a plan nie wprowadza nowych inwestycji liniowych wymagających dodatkowego zajęcia terenów leśnych;
- ok. 2,81 ha w wybranych terenach strefy otwartej (SO) z dodatkowym profilem funkcjonalnym umożliwiającym rozwój elektrowni słonecznych i wiatrowych - w tym przypadku należy zaznaczyć, że lokalizacja potencjalnych instalacji będzie podlegała szczegółowej weryfikacji na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i decyzji inwestycyjnych, przy założeniu minimalizacji kolizji z istniejącą zielenią wysoką oraz zachowania funkcji środowiskowych terenów otwartych. W praktyce realizacyjnej zakłada się omijanie terenów zalesionych lub ich maksymalne ograniczenie do niezbędnego minimum technicznego.

W poniższych tabelach wskazano szacunkową powierzchnię terenów leśnych w poszczególnych strefach planistycznych.

Tabela 13. Powierzchnia terenów leśnych w poszczególnych strefach planistycznych

Lp.	STREFA PLANISTYCZNA	SZACUNKOWA POW. WYDZIELEŃ LEŚNYCH W STREFIE [ha]	Czy POG wprowadza zabezpieczenia w postaci profilu dodatkowego [TAK / NIE]
1	SJ	0,09	TAK
2	SZ	0,46	TAK
3	SU	0,00	TAK
4	SP	0,00	TAK
5	SR	0,00	TAK
6	SI	0,53	TAK
7	SN	0,00	TAK
8	SC	0,00	TAK
9	SG	0,00	TAK
10	SO	0,00	-
11	SK	0,00	NIE

Źródło: Projekt planu ogólnego gminy Skomlin

Tabela 14. Powierzchnia terenów leśnych w terenach strefy otwartej, w których możliwa jest realizacja odnawialnych źródeł energii

Lp.	OZNACZENIE	SZACUNKOWA POW. WYDZIELEŃ LEŚNYCH W STREFIE [ha]
1	18SO	0,00
2	22SO	0,00
3	23SO	1,26
4	24SO	0,00
5	31SO	0,00
6	30SO	0,00
7	32SO	0,53
8	33SO	0,95
9	34SO	0,00
10	36SO	0,00
11	38SO	0,6
Razem		2,81

Źródło: Projekt planu ogólnego gminy Skomlin

Ocena oddziaływań

Potencjalne oddziaływania realizacji założeń projektu planu ogólnego gminy Skomlin w zakresie zieleni wysokiej będą miały charakter punktowy i ograniczony przestrzennie. Mogą one obejmować lokalne usunięcie drzewostanu, głównie w strefach SJ i SZ oraz w marginalnym zakresie w strefach SI i SO (w miejscach potencjalnej lokalizacji OZE).

Z punktu widzenia skali gminy oraz rozmieszczenia terenów leśnych, ustalenia planu nie powodują istotnego ryzyka zmniejszenia lesistości, a ewentualne straty będą miały charakter marginalny i rozproszony.

Łączna powierzchnia terenów, na których zidentyfikowano potencjalne wydzielenia leśne objęte możliwością przekształceń planistycznych, wynosi:

- SJ: 0,09 ha
- SZ: 0,46 ha
- SI: 0,53 ha
- SO (OZE): 2,81 ha

co oznacza **łączną, maksymalną powierzchnię potencjalnej wycinki na poziomie ok. 3,89 ha** (ok. 0,45% ogólnej powierzchni lasów w gminie).

W odniesieniu do zieleni występującej w strefach otwartych, dla których plan przewiduje dodatkowy profil funkcjonalny związany z rozwojem odnawialnych źródeł energii, zakłada się, że na etapie realizacji faktyczna lokalizacja zostanie dobrana, uwzględniając zachowanie występujących miejscowo w ramach stref istniejących terenów zielni wysokiej.

Należy również zaznaczyć, że powyższa wielkość potencjalnej wycinki to wartość teoretyczna (maksymalna), wynikająca z ewidencji wydzieleń i założeń planistycznych, natomiast **rzeczywista skala ewentualnych wycinek będzie niższa** i zależna od rozwiązań przyjętych na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz realizacji inwestycji, w szczególności w zakresie ochrony zieleni wysokiej i optymalizacji lokalizacji przedsięwzięć.

Zidentyfikowana potencjalna wycinka zieleni wysokiej (ok. 3,89 ha łącznie) ma charakter punktowy i rozproszony, a jej skala w odniesieniu do całkowitej powierzchni lasów gminy (849,01 ha) jest marginalna.
W ujęciu przyrodniczym dotyczy ona głównie niewielkich fragmentów lasów i zadrzewień oraz siedlisk o charakterze antropogenicznym i półnaturalnym, bez cech siedlisk szczególnie cennych przyrodniczo. W związku z tym potencjalne oddziaływania ograniczą się do lokalnego ubytku roślinności drzewiastej oraz czasowego zmniejszenia dostępności siedlisk dla gatunków związanych z mozaiką krajobrazu rolniczo-leśnego.

Nie przewiduje się istotnego wpływu na ciągłość siedlisk leśnych ani funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, a także trwałego pogorszenia stanu populacji gatunków fauny i flory w skali gminy. Oddziaływania te nie będą miały charakteru znaczącego i nie wpłyną na ogólną strukturę bioróżnorodności obszaru.

Lokalizacja urządzeń odnawialnych źródeł energii w strefach otwartych

W ramach terenów strefy otwartej (SO) ustalenia projektu planu ogólnego wskazują profil dodatkowy terenów elektrowni wiatrowej oraz terenów elektrowni słonecznej:

- **23SO, 24SO, 32SO, 33SO** – dodatkowy profil: **teren elektrowni wiatrowej;**
- **18SO, 30SO, 31SO, 34SO, 38SO** – dodatkowy profil: **teren elektrowni słonecznej;**
- **22SO, 36SO** – dodatkowy profil: **teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej;**

Potencjalna realizacja inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii może mieć lokalne, negatywne oddziaływania na bioróżnorodność. W szczególności może dojść do czasowego lub trwałego przemieszczenia populacji drobnej zwierzyny polnej (np. zająca, kuropatwy, bażanta) oraz ograniczenia dostępności przestrzeni żerowiskowych dla ptaków krajobrazu otwartego.

W przypadku elektrowni wiatrowych potencjalnym zagrożeniem mogą być również kolizje z ptakami i nietoperzami, szczególnie w okresach migracji. Szczegółową analizę w tym zakresie przeprowadzono w dalszej części opracowania.

Lokalizacja farm fotowoltaicznych, choć charakteryzuje się znacznie mniejszym oddziaływaniem przestrzennym, może prowadzić do fragmentacji siedlisk roślinnych oraz czasowego zaburzenia struktury ekosystemu glebowego w fazie realizacji inwestycji. Obszary, na których projektu planu ogólnego dopuszcza możliwość realizacji elektrowni słonecznej (**18SO, 22SO, 30SO, 31SO, 34SO, 36SO, 38SO**) w większości stanowią tereny o bardzo ograniczonym udziale zieleni wysokiej i średniej, w tym głównie grunty użytkowane rolniczo. W konsekwencji potencjalne oddziaływania na bioróżnorodność związane będą przede wszystkim z przekształceniem sposobu użytkowania powierzchni oraz lokalnymi zmianami siedliskowymi, a nie z utratą cennych zbiorowisk roślinnych. Możliwe jest zachowanie części roślinności niskiej w obrębie farm fotowoltaicznych, m.in. poprzez utrzymanie ekstensywnej pokrywy roślinnej pod panelami oraz stosowanie rozwiązań ograniczających intensywną ingerencję w siedliska (np. brak całkowitego usuwania roślinności, koszenie ekstensywne). Takie działania minimalizujące ograniczają zakres potencjalnych zmian w strukturze roślinności oraz sprzyjają utrzymaniu siedlisk dla drobnych organizmów i zwierząt.
Oddziaływanie na faunę będzie miało charakter lokalny i wynikać będzie głównie z czasowego wypierania gatunków związanych z terenami otwartymi w trakcie realizacji inwestycji, przy jednoczesnym zachowaniu części funkcji siedliskowych w okresie eksploatacji, szczególnie w przypadku utrzymania roślinności podpanelowej.

Należy zaznaczyć również, że plan ogólny nie przesądza o powstaniu ani o konkretnych lokalizacjach ww. urządzeń i instalacji, a jedynie stwarza formalną możliwość określenia takiego przeznaczenia w przyszłych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Warto podkreślić również, że prawidłowe zaplanowanie i usytuowanie inwestycji na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz etapie koncepcyjnym i projektowym pozwoli w znacznym stopniu ograniczyć ryzyko degradacji środowiska przyrodniczego, pozwalając na minimalizację negatywnych skutków dla flory i fauny. W kontekście ustaleń planu ogólnego, oddziaływanie to można uznać za hipotetyczne, zależne od dalszych decyzji planistycznych i sposobu realizacji potencjalnych przedsięwzięć.

Analiza terenów, dla których ustalenia POG umożliwiają potencjalny rozwój funkcji odnawialnych źródeł energii wskazuje, że każdy z nich obejmują przede wszystkim grunty orne o niskiej wartości przyrodniczej, pozbawione cennych siedlisk, większych kompleksów leśnych oraz kluczowych elementów lokalnego systemu przyrodniczego. W ich zasięgu nie występują tereny mokradeł oraz zbiorników wodnych. Sporadycznie występują zadrzewienia śródpolne w postaci miedz lub pojedynczych drzew. Tereny te nie należą do wyznaczonych w Audycie krajobrazowym województwa łódzkiego krajobrazów priorytetowych ani form ochrony przyrody.

Potencjalne oddziaływania na bioróżnorodność będą ograniczone, a ewentualne kolizje mogą dotyczyć wyłącznie niewielkich płatów zieleni wysokiej występujących lokalnie w obrębie terenów **23SO, 33SO** i **38SO.** Ewentualne zagospodarowanie wymaga ograniczenia ingerencji w istniejącą zieleń wysoką na dalszych etapach planowania.

Analiza wrażliwości przyrodniczej obszaru gminy Skomlin w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych

Analiza wrażliwości przyrodniczej obszar gminy Skomlin wykonano w oparciu o wytyczne zawarte w opracowaniu *"The Wildlife Sensitivity Mapping Manual: Practical guidance for renewable energy planning in the EU",* uwzględniając główne komponenty wrażliwości przyrodniczej związane z lokalizacją odnawialnych źródeł energii, w szczególności elektrowni wiatrowych. Ocenę przeprowadzono w odniesieniu do ogólnych uwarunkowań przyrodniczych gminy Skomlin oraz w odniesieniu do terenów, dla których POG gminy Skomlin stwarza ramy dla potencjalnego rozwoju funkcji OZE na dalszych etapach planowania przestrzennego (w szczególności mpzp).

W poniższej analizie przyjęto następującą skalę oceny wrażliwości:

- bardzo wysoka,
- wysoka,
- umiarkowana,
- niska.

Tabela 15. Analiza wrażliwości przyrodniczej obszaru gminy Skomlin w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Czynnik wrażliwości przyrodniczej (wg wytycznych UE)	Uwarunkowania gminy Skomlin	Ocena wrażliwości
Formy ochrony przyrody	Na obszarze gminy występuje Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny obejmujący południową część gminy. Obszar pełni funkcje ochrony krajobrazowej i ekologicznej, związane z doliną rzeczną i terenami bagienno-łąkowymi. Na obszarze gminy występują również dwa użytki ekologiczne obejmujące bagna oraz liczne pomniki przyrody.	**wysoka**
Korytarze ekologiczne i ciągłość ekologiczna	Przez południową część gminy przebiega korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym: Główny Korytarz Południowo-Centralny Stawy Milickie – Bory Stobrawskie (GKPdC-14). Dolina Prosny stanowi lokalną i ponadregionalną oś ekologiczną. Obszar może mieć znaczenie dla migracji ptaków oraz przemieszczania się ssaków.	**bardzo wysoka**
Siedliska ptaków związanych z dolinami rzecznymi i terenami podmokłymi	Dolina Prosny obejmuje siedliska bagienno-łąkowe, wilgotne łąki, torfowiska i tereny podmokłe stanowiące potencjalne miejsca żerowania i odpoczynku ptaków. Występowanie terenów podmokłych zwiększa ryzyko kolizji ptaków z turbinami wiatrowymi.	**bardzo wysoka**
Potencjalne trasy migracji ptaków	Dolina Prosny pełni funkcję osi ekologicznej oraz elementu ponadregionalnego systemu przyrodniczego. Pomimo ograniczeń wynikających z barier antropogenicznych poza gminą, dla ptaków dolina pozostaje ważnym elementem krajobrazu migracyjnego.	**bardzo wysoka**
Występowanie gatunków chronionych i wrażliwych	Na obszarze doliny Prosny stwierdzono cenne gatunki roślin chronionych, m.in. lipiennika Loesela i długosza królewskiego. Potencjalnie mogą występować chronione gatunki ptaków związane z dolinami rzecznymi i terenami podmokłymi.	**wysoka**
Obszary wodno-błotne i torfowiska	W dolinie Prosny oraz lokalnie w północnych i wschodnich częściach gminy występują gleby torfowe, niewielkie równiny torfowe i obszary bagienne. Występują również dwa użytki ekologiczne obejmujące bagna. Tego typu siedliska są szczególnie wrażliwe na fragmentację i przekształcenia krajobrazu.	**wysoka**
Obszary leśne i siedliska leśne	Lesistość gminy wynosi ok. 15,3%. Większe kompleksy leśne występują w północnej i południowo-wschodniej części gminy, częściowo w obrębie doliny Prosny. Obszary leśne mogą stanowić siedliska ptaków drapieżnych i nietoperzy.	**umiarkowana do wysokiej**
Potencjalna aktywność nietoperzy	Dolina rzeczna, tereny leśne, zadrzewienia śródpolne oraz tereny podmokłe tworzą korzystne warunki dla aktywności i migracji nietoperzy. Największa wrażliwość dotyczy południowej części gminy związanej z doliną Prosny.	**wysoka**
Fragmentacja siedlisk i bariera ekologiczna	Krajobraz gminy ma charakter rolniczy i jest już częściowo przekształcony antropogenicznie, jednak dolina Prosny pozostaje ważnym ciągiem ekologicznym. Lokalizacja elektrowni wiatrowych w obrębie doliny mogłaby wzmacniać efekt bariery ekologicznej.	**wysoka**
Wrażliwość krajobrazowa	Audyt krajobrazowy województwa łódzkiego wskazuje trzy obszary krajobrazów priorytetowych:	**wysoka**

Czynnik wrażliwości przyrodniczej (wg wytycznych UE)	Uwarunkowania gminy Skomlin	Ocena wrażliwości
	– krajobraz priorytetowy Chróścin, Łubnice, Wójcin - krajobraz wiejski – krajobraz priorytetowy Dolina Prosny (Wróblew-Dzietrzkowice) – krajobraz priorytetowy Krajobraz Wzgórz Ożarowskich Lokalizacja elektrowni wiatrowych w tych rejonach mogłyby istotnie oddziaływać na percepcję krajobrazu otwartego.	
Krajobraz otwarty i ekspozycja przestrzenna	Gmina posiada w dużej części otwarty krajobraz rolniczy z niewielkimi deniwelacjami terenu.	umiarkowana
Obecność obszarów Natura 2000	Na terenie gminy nie występują obszary Natura 2000. Najbliższy obszar Natura 2000 PLH100007 Załęczański Łuk Warty znajduje się w odległości ok. 13,6 km od granic gminy. Powiązania ekologiczne mają ograniczony charakter ze względu na bariery komunikacyjne.	niska do umiarkowanej
Wrażliwość siedlisk rolniczych	Dominują krajobrazy rolnicze z mozaiką pól uprawnych, łąk i pastwisk. Występują głównie pospolite gatunki charakterystyczne dla krajobrazu rolniczego, jednak otwarte przestrzenie mogą stanowić miejsca żerowania ptaków krajobrazu rolniczego.	umiarkowana
Obecność dużych ssaków i migracja ssaków	Obszar gminy ma ograniczone znaczenie dla dużych ssaków z uwagi na przekształcenia rolnicze oraz bariery antropogeniczne. Lokalnie funkcje migracyjne zachowuje dolina Prosny.	umiarkowana
Stopień naturalności krajobrazu	Krajobraz gminy jest silnie przekształcony przez wieloletnią działalność rolniczą i osadniczą. Dominują ekosystemy antropogeniczne i półnaturalne. Najwyższy stopień naturalności zachowały doliny rzeczne i obszary leśne.	umiarkowana

Źródło: opracowanie własne na podstawie opracowania *"The Wildlife Sensitivity Mapping Manual: Practical guidance for renewable energy planning in the EU"*

Najwyższą wrażliwością przyrodniczą w kontekście lokalizacji elektrowni wiatrowych charakteryzuje się południowa część gminy Skomlin obejmująca dolinę rzeki Prosny, Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny oraz przebieg korytarza ekologicznego Stawy Milickie – Bory Stobrawskie (GKPdC-14). Obszary te posiadają szczególne znaczenie dla zachowania ciągłości ekologicznej, ochrony siedlisk wodno-błotnych oraz potencjalnych tras migracji i żerowania ptaków oraz nietoperzy.
Do obszarów o podwyższonej wrażliwości należy również zaliczyć kompleksy leśne w północnej i południowo-wschodniej części gminy, obszary torfowiskowe i bagienne oraz krajobrazy priorytetowe wskazane w obowiązującym Audycie Krajobrazowym Województwa Łódzkiego.

Najmniejszą wrażliwością przyrodniczą cechują się przekształcone obszary rolnicze położone poza dolinami rzecznymi, kompleksami leśnymi i terenami podmokłymi, jednak również na tych terenach konieczne jest uwzględnienie potencjalnych oddziaływań na ptaki krajobrazu rolniczego oraz walory krajobrazowe.

W świetle wytycznych opracowania „*The Wildlife Sensitivity Mapping Manual: Practical guidance for renewable energy planning in the EU*" szczególnie niekorzystne dla lokalizacji elektrowni wiatrowych należy uznać obszary:

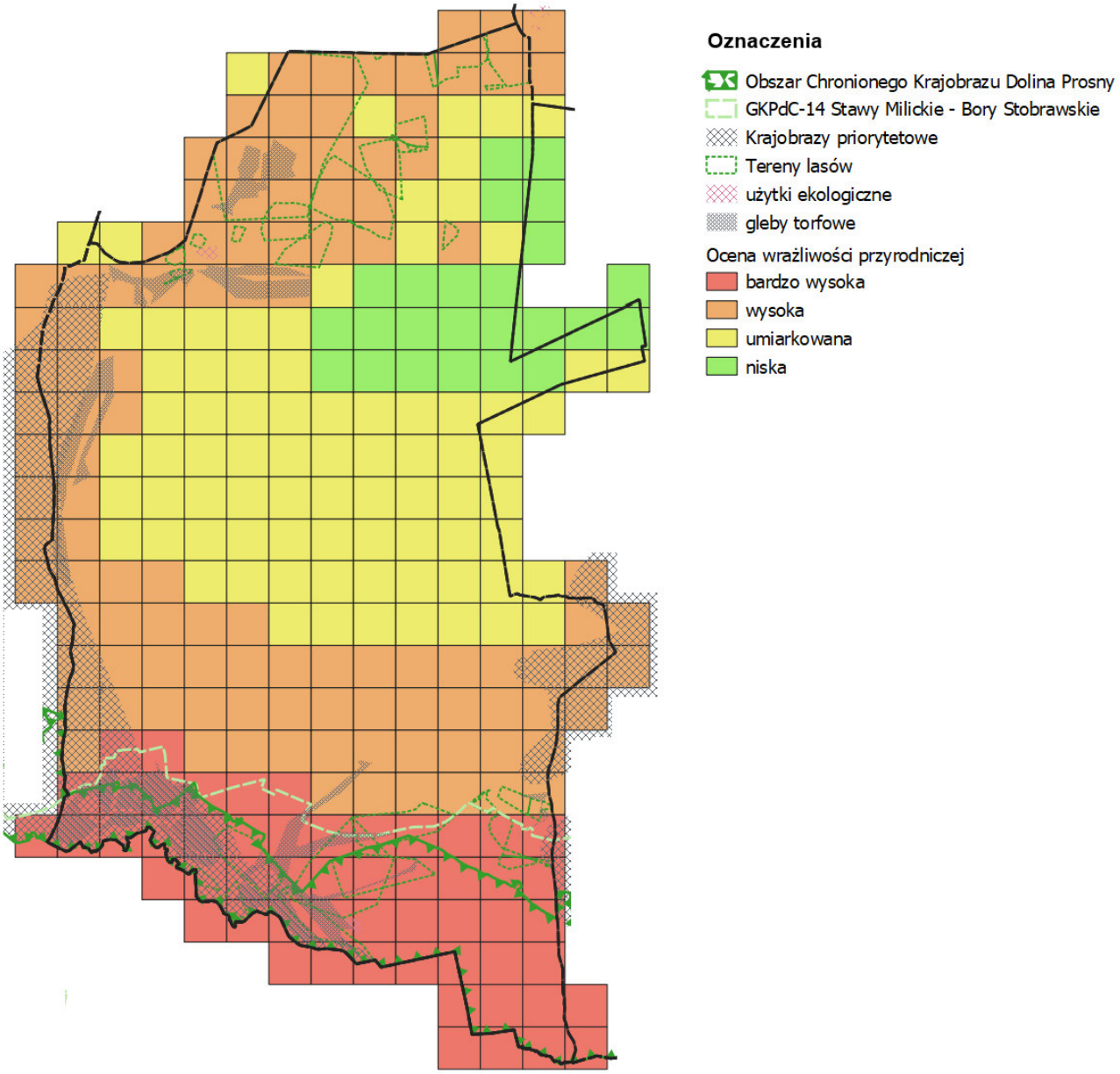
- doliny rzeki Prosny,
- Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny,
- terenów podmokłych i torfowisk,
- przebiegu krajowego korytarza ekologicznego,

- obszarów leśnych stanowiących potencjalne siedliska nietoperzy i ptaków,
- krajobrazów priorytetowych o wysokich walorach ekspozycyjnych.

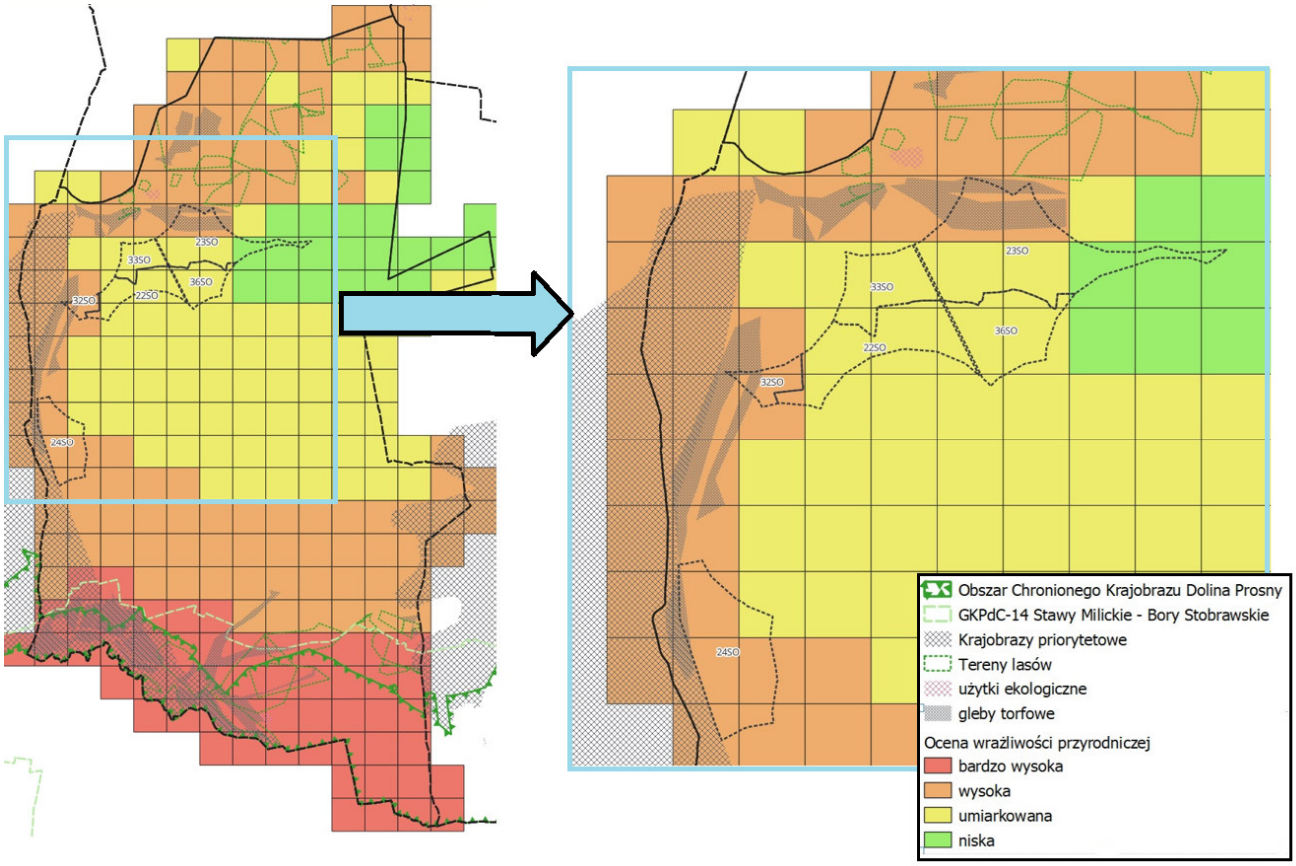
Pozostałe obszary rolnicze mogą potencjalnie stanowić tereny o relatywnie niższej konfliktowości środowiskowej, pod warunkiem każdorazowego przeprowadzenia szczegółowych analiz środowiskowych, w tym inwentaryzacji ornitologicznej i chiropterologicznej.

Oceny wrażliwości przyrodniczej terenów strefy otwartej, dla których projekt planu ogólnego gminy Skomlin dopuszcza lokalizację elektrowni wiatrowych w ramach profilu dodatkowego, dokonano poprzez odniesienie ich położenia do opracowanej mapy wrażliwości przyrodniczej. Analizę przeprowadzono w oparciu o siatkę analityczną kwadratów o wymiarach 500 × 500 m, uwzględniając występowanie obszarów o bardzo wysokiej, wysokiej, umiarkowanej i niskiej wrażliwości przyrodniczej (Tabela 15).

Przy opracowaniu uproszczonej mapy wrażliwości przyrodniej przyjęto założenie, zgodne z podejściem rekomendowanym w opracowaniu „*The Wildlife Sensitivity Mapping Manual: Practical Guidance for Renewable Energy Planning in the EU*”, że potencjalna wrażliwość przyrodnicza maleje wraz ze wzrostem odległości od obszarów i obiektów o najwyższych walorach przyrodniczych. W związku z tym wokół obszarów o zidentyfikowanej podwyższonej wrażliwości przyrodniczej (bardzo wysokiej, wysokiej oraz umiarkowanej) zastosowano analizę odległościową w formie stref buforowych, przyjmując zasadę stopniowania wrażliwości o jeden poziom niżej wraz ze wzrostem odległości od tych obszarów. Oznacza to, że obszary bezpośrednio wskazane jako bardzo wysokiej wrażliwości zachowują tę klasę, natomiast ich otoczenie zostało przypisane odpowiednio do niższych klas wrażliwości w zależności od odległości: do 2 km – wysoka wrażliwość, 2–5 km – umiarkowana wrażliwość, a powyżej 5 km – niska wrażliwość. Podejście to pozwala na odzwierciedlenie przestrzennego gradientu presji środowiskowej wokół kluczowych elementów przyrodniczych.

Rysunek 19. Mapa wrażliwości przyrodniczej obszaru gminy Skomlin.
Źródło: opracowanie własne na podstawie opracowania *The Wildlife Sensitivity Mapping Manual: Practical Guidance for Renewable Energy Planning in the EU*

Rysunek 20. Położenie terenów z możliwym rozwojem elektrowni wiatrowych na mapie wrażliwości przyrodniczej gminy. Źródło: opracowanie własne

Tabela 16. Ocena wrażliwości przyrodniczej terenów z możliwym rozwojem elektrowni wiatrowych.

Lp.	OZNACZENIE	OCENA WRAŻLIWOŚCI	CHARAKTERYSTYKA / OPIS KWALIFIKACJI
1	22SO	umiarkowana	Obszar 22SO w przeważającej części został zakwalifikowany do strefy umiarkowanej wrażliwości przyrodniczej. Na terenie tym nie stwierdzono koncentracji kluczowych elementów środowiska przyrodniczego o podwyższonej randze ochronnej ani istotnych barier ekologicznych w skali gminy. Tym samym **obszar ten nie wykazuje istotnych ograniczeń środowiskowych dla lokalizacji elektrowni wiatrowych na poziomie analizy strategicznej**, przy jednoczesnym założeniu konieczności weryfikacji oddziaływań na etapie szczegółowych analiz środowiskowych.
2	23SO	wysoka – w północnej części terenu umiarkowana i niska – pozostała część terenu	Obszar 23SO został zróżnicowany pod względem wrażliwości przyrodniczej. Północna część terenu zakwalifikowana została do strefy wysokiej wrażliwości przyrodniczej, co wynika przede wszystkim z występowania gleb organicznych, w tym gleb torfowych i murszowo-torfowych (torfy niskie i przejściowe). Tego typu siedliska charakteryzują się wysoką wrażliwością na przekształcenia hydrologiczne i fragmentację krajobrazu, a ich degradacja może prowadzić do nieodwracalnych zmian warunków siedliskowych oraz utraty funkcji

Lp.	OZNACZENIE	OCENA WRAŻLIWOŚCI	CHARAKTERYSTYKA / OPIS KWALIFIKACJI
			retencyjnych. Dodatkowo obszary torfowiskowe mogą pełnić lokalną funkcję siedliskową i żerowiskową dla ptaków oraz elementów fauny związanej z krajobrazem wilgotnym. **Pozostała część terenu znajduje się w strefie umiarkowanej i niskiej wrażliwości przyrodniczej, co potencjalnie umożliwia lokalizację elektrowni wiatrowej.** Rekomendacje te należy uwzględnić na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przy lokalizacji potencjalnych elektrowni wiatrowych.
3	24SO	wysoka	Obszar 24SO w większości został zakwalifikowany do strefy wysokiej (podwyższonej) wrażliwości przyrodniczej. **Kluczowym elementem determinującym klasyfikację terenu jest jednak bliskość obszarów o bardzo wysokiej wrażliwości przyrodniczej położonych na południe, obejmujących dolinę rzeki Prosny, Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny, korytarz ekologiczny Stawy Milickie – Bory Stobrawskie (GKPdC-14) oraz krajobraz priorytetowy doliny Prosny,** które pełnią istotne funkcje ekologiczne, w tym migracyjne dla ptaków i nietoperzy. Położenia w sąsiedztwie krajobrazu priorytetowego „Chróścin, Łubnice, Wójcin – krajobraz wiejski" oraz lokalnie występujące gleby organiczne, w tym przypadku mają charakter drugorzędny. **W zasięgu analizowanego obszaru występuje również niewielki fragment strefy umiarkowanej wrażliwości, który może być potencjalnie rozważany jako najbardziej korzystny dla lokalizacji elektrowni wiatrowej**. Jednocześnie wskazuje się, że ostateczna weryfikacja możliwości inwestycyjnych powinna zostać poprzedzona szczegółowymi analizami ornitologicznymi i chiropterologicznymi na etapie dalszych procedur planistycznych lub inwestycyjnych. Powyższe rekomendacje należy uwzględnić na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego przy lokalizacji potencjalnych elektrowni wiatrowych.
4	32SO	wysoka	Obszar 32SO w całości został zakwalifikowany do strefy wysokiej wrażliwości przyrodniczej, co wynika z występowania gleb organicznych obejmujących lokalne płaty torfowisk niskich i przejściowych. Zasięg tych siedlisk jest ograniczony przestrzennie i koncentruje się głównie w zachodniej części obszaru, jednak ze względu na zastosowaną metodę analizy siatki 500 × 500 m cały analizowany kwadrat został przypisany do jednej klasy wrażliwości. Tego rodzaju siedliska, mimo niewielkiej powierzchni, mają istotne znaczenie przyrodnicze, w szczególności w kontekście retencji wodnej oraz potencjalnej funkcji lokalnych siedlisk dla gatunków związanych z krajobrazem wilgotnym. W związku z tym **obszar ten powinien być traktowany jako wymagający szczególnej ostrożności na dalszych etapach planowania, przy możliwości weryfikacji**

Lp.	OZNACZENIE	OCENA WRAŻLIWOŚCI	CHARAKTERYSTYKA / OPIS KWALIFIKACJI
			szczegółowego rozmieszczenia siedlisk w bardziej dokładnej skali analitycznej.
5	33SO	umiarkowana	Obszar 33SO został w całości zakwalifikowany do strefy umiarkowanej wrażliwości przyrodniczej. Nie stwierdzono tu koncentracji elementów środowiska przyrodniczego o podwyższonej randze ochronnej ani istotnych barier ekologicznych. **Obszar nie wykazuje znaczących ograniczeń środowiskowych dla potencjalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych w ujęciu strategicznym.**
6	36SO	umiarkowana	Obszar 36SO w całości znajduje się w strefie umiarkowanej wrażliwości przyrodniczej. Na podstawie przeprowadzonej analizy nie zidentyfikowano elementów środowiska przyrodniczego o charakterze kluczowym z punktu widzenia ograniczeń lokalizacyjnych dla elektrowni wiatrowych**. Obszar może być zatem traktowany jako potencjalnie predysponowany do lokalizacji tego typu inwestycji, przy uwzględnieniu standardowych wymogów środowiskowych na dalszych etapach procedury planistyczno-inwestycyjnej.**

Źródło: opracowanie własne

Podsumowanie

Przeprowadzona analiza wrażliwości przyrodniczej wskazuje na przestrzenne zróżnicowanie uwarunkowań środowiskowych istotnych z punktu widzenia lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenie gminy Skomlin. Wyniki analizy mają charakter strategiczny i porównawczy, pozwalający na identyfikację obszarów o relatywnie większym i mniejszym prawdopodobieństwie wystąpienia konfliktów środowiskowych.

Wyniki analizy wskazują, że obszary o podwyższonej i wysokiej wrażliwości przyrodniczej koncentrują się przede wszystkim w rejonach o największej koncentracji elementów cennych przyrodniczo i krajobrazowo (w szczególności dolina rzeki Prosny wraz z Obszarem Chronionego Krajobrazu i krajobrazem priorytetowym), co ogranicza ich przydatność dla lokalizacji elektrowni wiatrowych. **Jednocześnie znacząca część terenów rolniczych została zakwalifikowana do stref o umiarkowanej i niskiej wrażliwości, co wskazuje na relatywnie mniejszy poziom konfliktowości środowiskowej i potencjalną możliwość ich wykorzystania pod rozwój funkcji OZE.**

Należy jednak podkreślić, że przedstawiona ocena ma charakter wstępny i opiera się na uogólnionych danych przestrzennych oraz przyjętych założeniach modelowych, w tym analizie odległościowej i generalizacji danych w siatce analitycznej. **W związku z tym wyniki należy traktować jako narzędzie wspierające proces planistyczny, a nie jako rozstrzygnięcie przesądzające o dopuszczalności lokalizacji inwestycji.**

Przeprowadzona analiza nie powinna ograniczać możliwości realizacji funkcji przewidzianych w projekcie planu ogólnego gminy Skomlin, lecz służyć identyfikacji zarówno obszarów potencjalnie mniej korzystnych środowiskowo (o podwyższonej i wysokiej wrażliwości), jak i obszarów relatywnie mniej konfliktowych (o umiarkowanej i niskiej wrażliwości). Tym samym stanowi ona podstawę do ukierunkowania dalszych prac planistycznych. W szczególności

rekomenduje się, aby na kolejnych etapach planowania przeprowadzić szczegółowe analizy środowiskowe dla terenów potencjalnie predysponowanych do lokalizacji elektrowni wiatrowych, obejmujące m.in. inwentaryzacje ornitologiczne i chiropterologiczne oraz uszczegółowienie rozpoznania siedlisk i korytarzy ekologicznych, co pozwoli na weryfikację wniosków wynikających z niniejszej analizy.

- **Plan ogólny a *Rozporządzenie (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzania (UE) 2022/689 (Dz.U. EU. L. z 2024 r. poz. 1991)***

Istotnym dokumentem z zakresu założeń dotyczących zachowania i wzmacniania bioróżnorodności oraz odbudowy zasobów przyrodniczych jest *Rozporządzenie (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzania (UE) 2022/689 (Dz.U. EU. L. z 2024 r. poz. 1991).* Akt ten wprowadza cele i obowiązki w zakresie m.in. odbudowy ekosystemów lądowych, przybrzeżnych i słodkowodnych, przywracania naturalnej łączności rzek i funkcjonowania równin zalewowych, poprawy stanu populacji owadów zapylających, a także wzmacniania odporności ekosystemów rolniczych i leśnych.

Z uwagi na określony w *ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* zakres planu ogólnego, nie ma możliwości wskazania w ramach jego ustaleń działań, które w pełni realizowałyby szczegółowe ww. cele rozporządzenia. **Rola planu ogólnego ogranicza się do wyznaczenia stref planistycznych oraz gminnych standardów urbanistycznych.**

Mimo, iż **forma planu ogólnego decyduje, iż nie jest on narzędziem wystarczającym, aby realizować cele rozporządzenia (UE) 2024/1991, to należy traktować go jako instrument pośrednio wspierający realizację celów odbudowy ekosystemów**. Odbywa się to przede wszystkim poprzez ograniczenie rozpraszania zabudowy, utrzymanie rozległych terenów otwartych oraz ochronę kluczowych elementów systemu przyrodniczego w ramach strefy SO. Jednocześnie, z uwagi na strategiczny i ramowy charakter dokumentu, nie umożliwia on bezpośredniej realizacji szczegółowych obowiązków wynikających z rozporządzenia, takich jak przywracanie ciągłości rzek, poprawa stanu siedlisk czy zwiększanie populacji gatunków. Może jednak stanowić narzędzie wspierające te procesy poprzez tworzenie warunków przestrzennych ograniczających dalszą degradację środowiska oraz utrzymujących funkcjonalność podstawowych struktur ekologicznych.

Ustalenia planu ogólnego, w tym również wyznaczenie w strefie otwartej (SO) dodatkowych profili umożliwiających lokalizację elektrowni wiatrowych i słonecznych, nie pozostają w sprzeczności z celami Rozporządzenia (UE) 2024/1991. Potencjalny rozwój odnawialnych źródeł energii wpisuje się w kierunki transformacji energetycznej oraz ograniczania presji klimatycznej na ekosystemy, co pośrednio może wspierać cele odbudowy zasobów przyrodniczych. Jednocześnie, zgodnie z przeprowadzoną analizą wrażliwości przyrodniczej, większość terenów wskazanych pod potencjalny rozwój elektrowni wiatrowych i słonecznych znajduje się w strefach o niskiej i umiarkowanej wartości przyrodniczej.

Dwa z obszarów potencjalnej możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych zostały zakwalifikowane do stref o podwyższonej wrażliwości przyrodniczej, co wynika z zastosowanej metody analitycznej opartej na siatce kwadratów 500 × 500 m oraz przyjętym modelu buforowym wokół obszarów o najwyższej wrażliwości środowiskowej. Należy podkreślić, że zastosowana generalizacja danych przestrzennych powoduje uogólnienie wyników i przypisanie całych jednostek analitycznych do określonej klasy wrażliwości, mimo że rzeczywiste zróżnicowanie siedlisk w ich obrębie może być bardziej złożone. W związku z tym kwalifikacja ta nie ma charakteru wykluczającego dla lokalizacji inwestycji, lecz stanowi wskazanie obszarów wymagających szczególnej uwagi oraz weryfikacji na etapie

szczegółowych analiz środowiskowych, w tym inwentaryzacji przyrodniczych i uszczegółowienia rozpoznania siedlisk oraz m.in. tras przelotów ptaków.

Na podstawie powyższych analiz, można na obecnym etapie planowania przyjąć, że **ustalenia planu ogólnego gminy Skomlin nie powodują znaczących negatywnych oddziaływań na bioróżnorodność, rośliny, zwierzęta oraz korytarze ekologiczne w skali gminy, a ich wpływ ma charakter umiarkowany, lokalny i kontrolowany planistycznie**. Jednocześnie dokument ten wpisuje się w kierunki polityki ochrony przyrody i odbudowy zasobów przyrodniczych, ograniczając presję urbanizacyjną na najbardziej wrażliwe elementy środowiska oraz zapewniając warunki dla utrzymania ciągłości ekologicznej i mozaikowego charakteru krajobrazu rolniczo-przyrodniczego.

Opracowanie ekofizjograficzne gminy Skomlin wskazuje tereny lasów, doliny rzeczne i cieki wodne jako obszary predysponowane do pełnienia funkcji przyrodniczej. Opracowanie ekofizjograficzne wskazało rekomendacje planistyczne dla tych obszarów, wskazując przede wszystkim na ich ochronę przed zainwestowaniem postaci zabudowy kubaturowej. Oznacza to, że ustalenia planu ogólnego w pełni respektują rekomendacje opracowania ekofizjograficznego.

Powietrze

Ustalenia planu ogólnego gminy Skomlin, obejmujące wyznaczenie stref planistycznych, ich standardów urbanistycznych a także obszarów uzupełnienia zabudowy, będą miały ograniczony wpływ na zmiany w zakresie stanu powietrza atmosferycznego. Analizowany dokument ze względu na swój ramowy charakter, nie przesądza o technologiach grzewczych ani o standardach emisyjnych, a jedynie wyznacza kierunki zagospodarowania przestrzennego. Wytyczne w tym zakresie określane są na bardziej szczegółowych etapach planowania przestrzennego, tj. przy opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zmiany, które mogą wpłynąć na emisję zanieczyszczeń, będą miały charakter marginalny i punktowy, głównie w obrębie obszarów przewidzianych pod uzupełnienie zabudowy lub rozszerzenia terenów danych funkcji. W tym zakresie potencjalne oddziaływania mogą pojawić się na etapie realizacji ewentualnych nowych inwestycji – głównie w związku z pracami ziemnymi i transportem materiałów, powodującymi okresowe i punktowe emisje pyłów. Efekty te będą miały charakter krótkotrwały i możliwy do zminimalizowania poprzez stosowanie standardowych praktyk budowlanych.

W fazie eksploatacji ustalonych zamierzeń planistycznych emisja może wzrosnąć w sposób rozproszony i długoterminowy, zwłaszcza w przypadku indywidualnych źródeł ciepła opartych na paliwach stałych. Ewentualne działania zapobiegające i minimalizujące niniejsze oddziaływanie mogą zostać wprowadzone przez dokumenty planistycznego niższego rzędu (mpzp) oraz na etapie wdrażania rozwiązań technicznych. Wskazanie niniejszego oddziaływania na etapie oceny skutków środowiskowych realizacji planu ogólnego gminy stanowi zatem wyłącznie założenie hipotetyczne, ze względu na brak wiedzy odnośnie ustaleń i ograniczeń wynikających z przyszłych, bardziej szczegółowych dokumentów. Skala oddziaływania nie jest jednak możliwa do jednoznacznego określenia na poziomie planu ogólnego. **Na obecnym etapie planowania nie stwierdza się zatem negatywnego wpływu realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na wartości dopuszczalne poziomów substancji w powietrzu.**

Nowe tereny o funkcji gospodarczej

Oddziaływanie ustaleń planu ogólnego gminy w zakresie **wyznaczenia stref gospodarczych** na jakość powietrza atmosferycznego będzie uzależnione przede wszystkim od charakteru i skali przyszłej działalności inwestycyjnej realizowanej w tych obszarach.

Możliwe emisje do powietrza mogą wynikać przede wszystkim z obsługi transportowej terenów inwestycyjnych (emisja spalin i pyłów związanych z ruchem pojazdów dostawczych i osobowych), funkcjonowania procesów technologicznych typowych dla działalności produkcyjnej i usługowej oraz eksploatacji indywidualnych lub systemowych źródeł ciepła w obiektach kubaturowych. Charakter i skala tych emisji będą zróżnicowane i zależne od docelowego profilu działalności, zastosowanych technologii oraz standardów środowiskowych obowiązujących na etapie realizacji inwestycji.

Jednocześnie należy podkreślić, że wyznaczone strefy gospodarcze w części stanowią kontynuację istniejących układów funkcjonalno-przestrzennych lub ich bezpośrednie sąsiedztwo, co oznacza, że w tych lokalizacjach nie przewiduje się zasadniczego powstania nowych, dotychczas nieobecnych źródeł emisji w skali gminy, lecz raczej ich ewentualną intensyfikację w już przekształconych przestrzennie obszarach. Część stref (w szczególności nowe wyznaczenia na terenach dotychczas rolniczych – **6SP, 12SP, 13SP**) może wiązać się z lokalnym pojawieniem się nowych źródeł emisji o charakterze punktowym i liniowym, związanych z dopuszczeniem funkcji produkcyjno-usługowych. Oddziaływanie na powietrze może wystąpić również w fazie realizacji inwestycji, w postaci krótkotrwałej emisji pyłów oraz spalin z maszyn budowlanych i transportu materiałów. Oddziaływanie to będzie jednak miało charakter czasowy i ustąpi po zakończeniu prac budowlanych.

Biorąc pod uwagę wiejski charakter gminy, brak planowania działalności o dużej skali przemysłowej oraz koncentrację nowych terenów inwestycyjnych w powiązaniu z głównymi ciągami komunikacyjnymi (w rejonach wylotowych z miejscowości i gminy), prognozuje się, że realizacja ustaleń planu ogólnego nie spowoduje istotnego pogorszenia jakości powietrza w skali gminy. Potencjalne oddziaływania będą miały charakter lokalny, umiarkowany i zależny od rodzaju przyszłych inwestycji, przy czym ich rzeczywista skala będzie podlegała ograniczeniom wynikającym z obowiązujących przepisów dotyczących ochrony powietrza i standardów emisyjnych.

Odnawialne źródła energii

W dłuższej perspektywie, w przypadku ewentualnego przeznaczenia terenu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego na lokalizację odnawialnych źródeł energii na terenie, na którym dopuszcza plan ogólny (18SO, 22SO, 23SO, 24SO, 30SO, 31SO, 32SO, 33SO, 34SO, 36SO, 38SO) **możliwe będzie uzyskanie pozytywnego efektu środowiskowego w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz poprawy jakości powietrza atmosferycznego w skali ogólnogminnej**. Potencjalna realizacja tego typu inwestycji we wskazanych strefach, przy zachowaniu zasad ładu przestrzennego i ochrony krajobrazu, mogłaby przyczynić się do ograniczenia udziału konwencjonalnych, emisyjnych źródeł energii, co wpisywałoby się w cele polityki klimatyczno-energetycznej państwa i Unii Europejskiej. Należy jednak podkreślić, że plan ogólny nie przesądza o lokalizacji tego typu przedsięwzięć, a jedynie dopuszcza możliwość ich wskazania na dalszych etapach planowania przestrzennego.

Strefy produkcji rolniczej

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gmin wiejskich istotne znaczenie mają również **strefy produkcji rolniczej (SR).** Ich oddziaływanie na jakość powietrza, w tym również w zakresie emisji substancji odorotwórczych będzie miało charakter lokalny i zależny od intensywności i rodzaju prowadzonej działalności rolniczej, a także zastosowanych w przyszłości działań minimalizujących i ograniczających potencjalne oddziaływanie.

Potencjalne źródła emisji do powietrza w obrębie stref SR związane mogą być przede wszystkim z prowadzeniem produkcji zwierzęcej (emisje amoniaku, siarkowodoru oraz innych związków zapachowych powstających w procesach rozkładu materii organicznej), magazynowaniem i stosowaniem nawozów naturalnych (obornik, gnojowica), a także

z emisjami pochodzącymi z pracy maszyn rolniczych oraz transportu obsługującego gospodarstwa rolne. Charakter tych oddziaływań jest typowy dla obszarów wiejskich i rolniczych i wynika z funkcji podstawowej tych terenów.

Jednocześnie należy podkreślić, że emisje odorów mają co do zasady charakter okresowy, zmienny w czasie oraz silnie uzależniony od warunków atmosferycznych (temperatura, kierunek i prędkość wiatru), technologii prowadzenia produkcji oraz sposobu gospodarowania nawozami naturalnymi. Zjawiska te mogą być odczuwalne lokalnie, głównie w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów inwentarskich i gospodarstw rolnych.

Wyznaczenie stref produkcji rolniczej w planie ogólnym gminy Skomlin nawiązuje do istniejącej zabudowy i terenów pełniących tę funkcję w stanie istniejącym. Wobec tego nie przewiduje się istotnego zwiększenia emisji w skali gminy.

W przypadku niewielkich nowych terenów (6SR) oraz rozbudowy istniejących gospodarstw (5SR) możliwe jest lokalne zwiększenie emisji substancji odorotwórczych, jednak zakłada się, że ich oddziaływanie będzie ograniczone przestrzennie do najbliższego otoczenia inwestycji.

Podsumowując, oddziaływanie stref produkcji rolniczej na jakość powietrza, w tym w zakresie emisji odorów, ocenia się jako lokalne, typowe dla gmin wiejskich i niepowodujące znaczącego pogorszenia warunków aerosanitarnych w skali gminy.

Podsumowanie oddziaływania na powietrze atmosferyczne

Podsumowując, realizacja ustaleń planu ogólnego gminy Skomlin nie powinna skutkować znaczącym negatywnym oddziaływaniem na jakość powietrza atmosferycznego. Przyjmuje się, że realizacja założeń dokumentu nie powinna prowadzić do przekroczenia dopuszczalnych wartości substancji w powietrzu. Zachowanie dotychczasowej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz utrzymanie terenów otwartych będzie sprzyjać stabilizacji lub nawet poprawie warunków aerosanitarnych w skali lokalnej.

Klimat

Ustalenia planu ogólnego gminy Skomlin będą oddziaływać na klimat w sposób ograniczony, głównie pośredni i długoterminowy. Wpływ ten będzie zależny od sposobu realizacji potencjalnych przyszłych inwestycji w ramach stref planistycznych na późniejszym etapie planowania przestrzennego i realizacji konkretnych inwestycji, jakości projektowanej zabudowy oraz wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju i adaptacji do zmian klimatu.

Zachowanie dużych powierzchni rolnych, a także terenów leśnych i dolin rzecznych w ramach stref otwartych, które pozostają pozbawione intensywnej zabudowy, generować będzie pozytywny wpływ na kształtowanie lokalnych warunków klimatycznych, przede wszystkim poprzez zapewnienie prawidłowego przewietrzania przestrzeni, łagodzenie efektu uszczelnienia powierzchni oraz utrzymanie warunków dla retencji wód opadowych i roztopowych.

Szczególne znaczenie mają również ustalone w projekcie planu wskaźniki maksymalnego udziału powierzchni zabudowy, minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej i dopuszczalnej intensywności zabudowy, określone dla poszczególnych terenów. Ustalenia te ograniczają ryzyko nadmiernego uszczelnienia gruntu, a tym samym pozwalają na utrzymanie odpowiednich stosunków wodnych, umożliwiając tym samym naturalną retencję na terenach zainwestowanych oraz ograniczając gwałtowny spływ powierzchniowy, istotny w kontekście coraz częściej występujących nawalnych opadów deszczu.

W kontekście postępujących zmian klimatu, w tym wzrostu częstości i intensywności zjawisk ekstremalnych (susze, fale upałów, intensywne opady, lokalne podtopienia), **przyjęte**

rozwiązania planistyczne należy ocenić jako sprzyjające adaptacji przestrzeni gminy do zmieniających się warunków środowiskowych. Ograniczenie rozpraszania zabudowy oraz koncentracja funkcji inwestycyjnych w sąsiedztwie istniejących terenów zurbanizowanych zmniejsza presję na tereny pełniące funkcje retencyjne i klimatyczne (tj. otwarte tereny rolnicze, doliny cieków wodnych czy rozproszone enklawy leśne i zadrzewiania śródpolne), a także ogranicza ryzyko niekontrolowanego uszczelniania powierzchni w skali całej gminy.

Jednocześnie należy wskazać, że rozwój nowych stref inwestycyjnych (stref gospodarczych – SP) może lokalnie przyczyniać się do zwiększenia emisji gazów cieplarnianych (m.in. w wyniku wzrostu ruchu transportowego oraz funkcjonowania obiektów produkcyjnych). Oddziaływania te będą jednak miały charakter ograniczony przestrzennie i możliwy do minimalizacji poprzez odpowiednie rozwiązania techniczne i organizacyjne na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz realizacji inwestycji (np. zachowanie powierzchni biologicznie czynnej, wprowadzanie zieleni izolacyjnej, stosowanie rozwiązań retencyjnych).

Nie przewiduje się, aby w wyniku realizacji ustaleń sporządzanego planu ogólnego mogło nastąpić pogorszenie potencjału adaptacyjnego gminy Skomlin oraz jej odporności na zmiany klimatu. Przeciwnie – układ stref planistycznych, oparty na dużym udziale terenów otwartych, stanowi podstawę do kształtowania przestrzeni odpornej na skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych, w szczególności susz, a także sprzyja ograniczaniu ryzyka występowania lokalnych podtopień oraz przegrzewania się terenów zabudowanych.

Potencjalna wrażliwość na zmiany klimatu może dotyczyć lokalnie terenów przeznaczonych pod rozwój zabudowy, gdzie niewłaściwe zagospodarowanie mogłoby prowadzić do zwiększenia spływu powierzchniowego lub ograniczenia retencji. Jednakże szczegółowe rozwiązania przestrzenne i techniczne określane na dalszych etapach planowania, umożliwią dostosowanie inwestycji do aktualnych i prognozowanych warunków klimatycznych. W rezultacie **ustalenia planu ogólnego należy uznać za odporne na zmieniające się warunki klimatyczne i sprzyjające kształtowaniu przestrzeni o podwyższonej zdolności adaptacyjnej.**

Wody podziemne i powierzchniowe

Oddziaływanie ustaleń projektu planu ogólnego na wody powierzchniowe i podziemne będzie miało ograniczony i pośredni charakter, wynikający z ewentualnych zmian funkcjonalnych terenów oraz z lokalizacji obszarów uzupełnienia zabudowy. Zakres zmian funkcjonalnych obejmuje w szczególności niewielkie tereny w ramach istniejącej struktury osadniczej, gdzie plan zakłada możliwość kontynuacji zabudowy w sposób spójny z otoczeniem, przy zachowaniu równowagi środowiskowej i zgodności z obowiązującymi przepisami prawnymi, w tym ustaleniami przyszłych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Oddziaływania bezpośrednie związane z realizacją ustaleń planu będą polegać głównie na uzupełnieniu i kontynuacji istniejącego zagospodarowania terenu. Oznacza to, że wpływ nowych inwestycji będzie miał charakter lokalny i ograniczony. Bezpośrednie oddziaływanie może wystąpić w związku z uszczelnianiem powierzchni terenu, co ogranicza infiltrację wód opadowych, a także może prowadzić do zwiększonego spływu powierzchniowego. Jednak ustalenia planu ogólnego, w tym określone wskaźniki dotyczące minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy w znacznej mierze będą minimalizować te skutki.

Oddziaływania pośrednie mogą dotyczyć np. zwiększonej produkcji ścieków związanych z rozwojem zabudowy. Jednak nie przewiduje się istotnego zwiększenia intensywności urbanizacji w stosunku do stanu istniejącego. **Z uwagi na zakres ustaleń planu ogólnego, dotyczący przede wszystkim kontynuacji i uzupełnienia dotychczasowej struktury**

funkcjonalno-przestrzennej, można stwierdzić, że ryzyko wystąpienia nowych presji na środowisko wodne jest znikome.

Ewentualne negatywne skutki związane z uszczelnieniem powierzchni terenu, lokalną redukcją infiltracji będą zależne od szczegółowych rozwiązań urbanistycznych przyjętych w kolejnych etapach planowania przestrzennego – tj. miejscowym planach zagospodarowania przestrzennego. Jednocześnie plan ogólny gminy zawiera mechanizmy ograniczające potencjalne zagrożenia – np. poprzez wyznaczenie terenów wymagających zachowania wyższego udziału powierzchni biologicznie czynnej, niższego udziału powierzchni zabudowy a także zachowanie terenów o charakterze naturalnym w obecnym użytkowaniu.

Mając na uwadze ustalone w projekcie planu ogólnego wskaźniki minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych stref planistycznych, należy wskazać, że pełnią one istotną funkcję w ograniczaniu negatywnych skutków hydrologicznych związanych z rozwojem zabudowy. Powierzchnie biologicznie czynne umożliwiają infiltrację wód opadowych do gruntu, spowalniają odpływ powierzchniowy oraz wspierają naturalne zasilanie strefy aeracji i saturacji, stanowiąc kluczowy element lokalnego obiegu wody. Rozwój zabudowy, zwłaszcza w warunkach zwiększania udziału powierzchni uszczelnionych, generalnie prowadzić może do skrócenia cyklu obiegu wody, ograniczenia retencji glebowej oraz zmniejszenia ilości opadów biorących udział w obiegu naturalnym. Zjawiska te mogą skutkować zwiększonym odpływem wód opadowych do odbiorników powierzchniowych oraz ograniczeniem zasilania wód podziemnych, co w ujęciu skumulowanym może stanowić czynnik ryzyka dla osiągnięcia celów środowiskowych określonych w Planie gospodarowania wodami dorzecza Odry.

W projekcie planu ogólnego gminy Skomlin ryzyko to zostało ograniczone poprzez zróżnicowanie wskaźników minimalnej powierzchni biologicznie czynnej w zależności od funkcji stref planistycznych. Takie rozwiązanie ogranicza możliwość powstawania znaczących zmian bilansu wodnego na poziomie lokalnych zlewni oraz zmniejsza presję na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych zlokalizowane w zasięgu gminy. **W szczególności nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń planu ogólnego prowadziła do pogłębienia ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP oraz JCWPd wskazanych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, w tym celów dotyczących dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych.**

Zachowanie wskazanych wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, w połączeniu z utrzymaniem terenów otwartych oraz brakiem lokalizacji nowych funkcji mogących istotnie zwiększyć presję na zasoby wodne, ma również istotne znaczenie dla ochrony **Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 325 Zbiornik Częstochowa (W),** obejmującego wschodnie rejony gminy. Ustalenia planu ogólnego sprzyjają zachowaniu naturalnych procesów infiltracji i ograniczają możliwość trwałego obniżenia zdolności retencyjnych obszaru gminy.

Ustalenia planu ogólnego gminy Skomlin w zakresie gospodarki wodnej i układu hydrograficznego w sposób pośredni wspierają ochronę wód powierzchniowych i podziemnych poprzez utrzymanie ciągłości dolin rzecznych oraz systemu rowów melioracyjnych i odwadniających. **Główne cieki wodne gminy – rzeka Prosna, Pyszna, Kanał Skomlin Toplin oraz inne drobne cieki – zostały ujęte w granicach stref otwartych, w których nie przewiduje się realizacji nowej zabudowy**. Zachowanie ich w takim charakterze zapewnia naturalne funkcjonowanie dolin rzecznych, umożliwia infiltrację i retencję wód oraz utrzymanie lokalnych siedlisk związanych ze środowiskiem wodnym i wilgotnym. Podobna sytuacja dotyczy rowów melioracyjnych oraz sieci drenarskiej terenów rolnych, które również znajdują się w określonych w POG strefach otwartych.

Mając na uwadze charakter i zakres ustaleń planu ogólnego gminy Skomlin a także zaproponowany układ stref planistycznych wraz z przypisanymi do nich profilami dodatkowymi **nie przewiduje, aby miały one wpływ na pogłębienia ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych ustalonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry dla JCWP: RW600011184171 Prosna od Wyderki do Dopływu spod Wójcina, RW6000101818893 Pyszna do Dopływu z Gromadzic oraz RW60001518414 Kanał Skomlin-Toplin oraz JCWPd: GW600081 i GW600082, w zasięgu których położona jest gmina.**

Nie przewiduje się również oddziaływań na zasoby wodne Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 325 Zbiornik Częstochowa (W).

W zasięgu funkcjonujących **ujęć wód podziemnych** plan ogólny nie wprowadza nowych funkcji, które mogłyby zwiększyć presję na te obszary stwarzając zagrożenie zanieczyszczenia ujmowanych wód.

Wystąpienie oddziaływań wtórnych i skumulowanych jest mało prawdopodobne na etapie przyjęcia planu ogólnego. Oddziaływania te są w głównej mierze zależne od jakości dokumentów planistycznych niższego szczebla oraz wdrażanych rozwiązań technicznych. Ich pojawienie się można ograniczyć dzięki racjonalnemu etapowaniu zabudowy, stosowaniu rozwiązań retencyjnych (jak zbiorniki, doły chłonne, nawierzchnie przepuszczalne) oraz wykorzystaniu wód opadowych w gospodarstwach domowych i rolnictwie.

W ujęciu czasowym, oddziaływania krótkoterminowe i chwilowe mogą mieć miejsce podczas realizacji inwestycji, np. robót ziemnych, przyłączeń kanalizacyjnych czy odwodnień (co nie dotyczy jednak bezpośrednio skutków realizacji planu ogólnego, lecz dokumentów planistycznych sporządzanych na dalszym etapie). Oddziaływania średnioterminowe mogą obejmować okres wczesnej eksploatacji potencjalnych nowych obiektów i związanej z tym reorganizacji systemów wodno-ściekowych. Oddziaływania długoterminowe i stałe dotyczyć będą trwałych przekształceń w strukturze użytkowania terenu i ich wpływu na zlewnie lokalne.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania ustaleń planu ogólnego gminy Skomlin na obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz pozostałe obszary związane z ryzykiem powodziowym.

Zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego, o których mowa w art. 169 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. 2025, poz. 960 ze zm. oraz z 2026 r. poz. 445), na terenie gminy Skomlin występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią obejmujące tereny: o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi średnim (Q 1%), wysokim (Q 10%) oraz niskim (Q 0,2%), a także obszary związane z potencjalnym zalaniem w przypadku zniszczenia wałów przeciwpowodziowych lub położone między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym.

Ustalenia analizowanego projektu planu ogólnego w odniesieniu do tych terenów zakładają utrzymanie ich dotychczasowego charakteru, w szczególności poprzez wskazanie stref otwartych, obejmujących tereny niezurbanizowane, pełniące funkcje przyrodnicze, rolnicze oraz retencyjne. Takie przeznaczenie przestrzenne nie wprowadza nowych funkcji mogących zwiększać presję inwestycyjną ani nie generuje nowych źródeł zagrożenia dla bezpieczeństwa powodziowego.

Na tej podstawie można stwierdzić, że **przyjęte rozwiązania planistyczne nie powodują zwiększenia ryzyka wystąpienia szkód powodziowych, nie wpływają na zmianę warunków przepływu wód powodziowych oraz nie ograniczają naturalnej retencji terenowej**. Przeciwnie, utrzymanie funkcji terenów otwartych sprzyja zachowaniu zdolności retencyjnych dolin rzecznych i obniżeń terenowych, co jest zgodne z zasadami

gospodarowania w obszarach zagrożenia powodziowego wynikającymi z przepisów Prawa wodnego.

Nowe tereny o funkcji gospodarczej

Oddziaływanie na środowisko wodne realizacji ustaleń planu ogólnego dotyczących rozwoju stref gospodarczych będzie ograniczone. Potencjalny wpływ na wody powierzchniowe i podziemne może wynikać przede wszystkim ze zwiększenia udziału powierzchni uszczelnionych oraz powstawania ścieków bytowych i technologicznych w wyniku funkcjonowania przyszłych obiektów produkcyjnych, magazynowych i usługowych.

Możliwe oddziaływania obejmują głównie zwiększony odpływ wód opadowych z powierzchni utwardzonych oraz ryzyko lokalnego zanieczyszczenia wód w przypadku niewłaściwego gospodarowania ściekami lub substancjami mogącymi stanowić zagrożenie dla środowiska. Oddziaływania te będą jednak ograniczane przez obowiązujące przepisy w zakresie gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony wód. W fazie realizacji inwestycji może wystąpić krótkotrwałe oddziaływanie związane z pracami budowlanymi, jednak będzie ono miało charakter przejściowy i lokalny.

Należy również podkreślić, że szczegółowe zasady zagospodarowania nowych terenów inwestycyjnych, w tym wymagania dotyczące funkcjonowania infrastruktury technicznej zakładów, sposobu odprowadzania i oczyszczania ścieków (w tym technologicznych), gospodarowania wodami opadowymi czy ewentualnych ograniczeń dotyczących lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, będą określane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Plan ogólny, ze względu na swój ogólny zakres ustaleń, nie wprowadza tego typu szczegółowych regulacji, dlatego w niniejszej prognozie wskazuje się jedynie potencjalne, typowe oddziaływania środowiskowe, adekwatne do stopnia szczegółowości ocenianego dokumentu.

Zasoby naturalne, powierzchnia ziemi, gleby

Ustalenia planu ogólnego gminy Skomlin poprzez wyznaczenie stref planistycznych i obszarów uzupełnienia zabudowy, będą miały ograniczony, lecz zauważalny wpływ na powierzchnię ziemi i zasoby glebowe. Bezpośrednie oddziaływania planu będą związane z lokalnym uszczelnianiem powierzchni ziemi (w przyszłości) na obszarach uzupełnienia zabudowy, co prowadzić może do częściowego ograniczenia naturalnej retencji wód oraz zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnej. Należy zaznaczyć jednak, że **plan ogólny wprowadza ustalenia wskaźnikowe, określając minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej i maksymalny udział powierzchni zabudowy na każdym z terenów.** Wartości niniejszych wskaźników zostały zdefiniowane w oparciu o środowiskowe uwarunkowania poszczególnych terenów, zachowując wyższy udział powierzchni biologicznie czynnej w miejscach o wyższych walorach przyrodniczych.

Ze względu na rolniczy charakter gminy, brak znacznych deniwelacji terenu oraz utrzymanie dużych powierzchni terenów otwartych, **nie prognozuje się nasilenia procesów erozyjnych.** Potencjalne przekształcenia powierzchni ziemi będą mieć charakter lokalny i odwracalny, ograniczony do prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji na podstawie ustaleń POG.

Plan nie przewiduje również funkcji związanych z gospodarką odpadami, w tym lokalizacji składowisk czy instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych lub niebezpiecznych. Ogranicza to ryzyko powstawania zanieczyszczeń gleby i ziemi substancjami chemicznymi oraz odciekami pochodzącymi z tego rodzaju działalności.

W zakresie **oddziaływań związanych z działalnością górniczą** w projekcie planu ogólnego gminy Skomlin wyznaczono jedną strefę górnictwa (SG). Strefa ta obejmuje obszar i teren górniczy udokumentowanego złoża piasków i żwirów „Ignaś" (obręb geodezyjny Skomlin). Należy podkreślić, że eksploatacja kopaliny prowadzona jest na podstawie obowiązującej koncesji, niezależnie od ustaleń planu ogólnego, który jedynie odzwierciedla istniejący stan zagospodarowania i użytkowania terenu.

Oddziaływania związane z działalnością górniczą mają charakter lokalny i wynikają przede wszystkim z powierzchniowej eksploatacji kruszywa, co może wiązać się z przekształceniem rzeźby terenu, czasowym zdjęciem pokrywy glebowej oraz zmianami właściwości fizycznych gleb w obrębie wyrobiska i jego otoczenia. Jednocześnie są to oddziaływania typowe dla tego rodzaju działalności, ograniczone przestrzennie do zasięgu udokumentowanego złoża i prowadzonej eksploatacji.

Prognozuje się, że realizacja ustaleń planu ogólnego gminy Skomlin nie spowodują istotnego zwiększenia presji na gleby i powierzchnię ziemi, a ich wpływ ma charakter lokalny, kontrolowany planistycznie oraz wynikający z kontynuacji istniejących form użytkowania terenu.

Mając na uwadze powyższe, **nie przewiduje się zwiększenia ryzyka wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą ani szkody w powierzchni ziemi** w rozumieniu *ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie* będącego skutkiem ustaleń sporządzanego planu ogólnego gminy. Ustalenia planu nie stwarzają ram do przyszłych działań mogących prowadzić do skażenia gleb substancjami niebezpiecznymi, ropopochodnymi, metalami ciężkimi czy innymi zanieczyszczeniami.

Wpływ ustaleń planu ogólnego gminy na gleby o wysokiej klasie bonitacyjnej i gleby organiczne

Analiza ustaleń planu ogólnego gminy Skomlin wskazuje, że lokalizacja stref przeznaczonych pod potencjalne zainwestowanie została skoncentrowana w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącej zabudowy oraz wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych. Przyjęty model struktury przestrzennej ogranicza zatem presję inwestycyjną na tereny rolnicze użytkowane ekstensywnie, w tym na gleby o wysokiej przydatności rolniczej oraz przeciwdziała zjawisku rozpraszania zabudowy w krajobrazie rolniczym.

Zdecydowana większość gruntów rolnych występujących na obszarze gminy, w tym gleby o najwyższych klasach bonitacyjnych (w szczególności III klasy), została ujęta w granicach stref otwartych, w których nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy ani trwałych przekształceń mogących prowadzić do utraty funkcji produkcyjnych gleb. Tym samym obszary te zachowują swoją dotychczasową funkcję rolniczą oraz potencjał użytkowy.

W strefach przewidzianych do rozwoju zabudowy, na terenach dotychczas użytkowanych rolniczo, dominują gleby o niższej przydatności rolniczej (klasy bonitacyjnej IV–VI), co ogranicza potencjalny konflikt przestrzenny pomiędzy funkcją inwestycyjną a ochroną gleb wysokiej jakości.

Występowanie gleb III klasy bonitacyjnej w zasięgu terenów o funkcji związanej z zabudową ma charakter incydentalny i punktowy. W odniesieniu do pojedynczych fragmentów terenów inwestycyjnych, w których mogą występować gleby o wyższej klasie bonitacyjnej, plan ogólny przewiduje możliwość stosowania rozwiązań ochronnych w postaci wyznaczania terenów rolnictwa z zakazem zabudowy w ramach dodatkowych profili funkcjonalnych. Rozwiązanie to zabezpiecza możliwość zachowania i ochrony gleb wysokiej wartości produkcyjnej w dalszych

etapach planowania przestrzennego, w tym przy sporządzaniu przyszłych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W takich przypadkach ewentualne przekształcenia gruntów rolnych na cele nierolnicze będą mogły nastąpić na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, po uzyskaniu zgody Ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, zgodnie z *ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych*.

W odniesieniu do gleb organicznych, ich występowanie na obszarze objętym ustaleniami planu ma charakter lokalny i związane jest przede wszystkim z dolinami cieków wodnych oraz obniżeniami terenowymi. Tego typu siedliska zostały w ujęte w strefach otwartych, co sprzyja zachowaniu ich funkcji hydrologicznych, siedliskowych oraz retencyjnych, a także ogranicza ryzyko ich degradacji w wyniku presji urbanizacyjnej.

Podsumowując, ustalenia planu ogólnego gminy Skomlin w sposób istotny ograniczają ryzyko utraty gleb o wysokiej klasie bonitacyjnej oraz gleb organicznych, koncentrując rozwój przestrzenny w obszarach o niższej wartości rolniczej oraz przede wszystkim jako kontynuacja i uzupełnienie istniejących układów osadniczych. Przyjęte rozwiązania sprzyjają ochronie zasobów glebowych oraz utrzymaniu rolniczego charakteru gminy, nie powodując znaczącego uszczuplenia najcenniejszych gleb w skali lokalnej.

Krajobraz

Plan ogólny gminy Skomlin opiera na kontynuacji istniejącego zagospodarowania przestrzennego oraz uzupełnianiu zabudowy w ramach obecnych struktur osadniczych, co pozwala na zachowanie ładu przestrzennego i harmonijnego wpisania potencjalnych przyszłych inwestycji w istniejące tło krajobrazowe. **W ramach planu ogólnego wprowadzono strefy otwarte, które służą ochronie najbardziej wartościowych i wrażliwych krajobrazowo obszarów gminy.**

Analiza zgodności ustaleń planu ogólnego gminy zapisami Audytu krajobrazowego województwa łódzkiego

W poniższej tabeli przedstawiona została szczegółowa ocenę zgodności ustaleń planu ogólnego gminy Skomlin z wytycznymi Audytu krajobrazowego województwa łódzkiego (przyjętego *Uchwałą nr XIII/150/25 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 15 kwietnia 2025 r.*) oraz prognozowane skutki realizacji planu dla integralności krajobrazu, zachowania funkcji przyrodniczych oraz wartości kompozycyjno-widokowych analizowanych jednostek krajobrazowych i wyodrębnionych na obszarze gminy krajobrazów priorytetowych.

Tabela 17. Analiza zgodności ustaleń planu ogólnego gminy Skomlin z zapisami Audytu krajobrazowego województwa łódzkiego.

USTALENIA AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	*USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN*
Kod jednostki krajobrazowej: 10-318.24-22 10-318.22-48 10-318.21-34 **Grupa krajobrazu:** B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe **Typ krajobrazu:**	Niniejsza jednostka krajobrazowa obejmuje przeważającą część obszaru gminy Skomlin. **Strefy planistyczne określona w POG Skomlin dla analizowanych jednostek krajobrazowych ujętych w podtypie krajobrazów z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola:** strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ)

USTALENIA AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	*USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN*
6.Wiejskie **Podtyp krajobrazu:** 6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola **Elementy krajobrazu:** grunty wykorzystywane rolniczo (grunty orne, łąki i pastwiska), ugory, odłogi, obszary zabudowane (wsie) o różnym stopniu zwartości lub rozproszenia, obiekty infrastruktury technicznej (np. energetyki wiatrowej), lasy, nieużytki bagienne i inne poza terenami zabudowanymi[23]	strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ), strefa usługowa (SU) strefa gospodarcza (SP) strefa produkcji rolniczej (SR) strefa cmentarzy (SC) strefa zieleni i rekreacji (SN) strefa infrastrukturalna (SI) strefa otwarta (SO) strefa komunikacyjna (SK)
ZGODNOŚĆ USTALEŃ POG Z USTALENIAMI AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	**TAK**
UZASADNIENIE:	POG Skomlin odzwierciedla charakter wiejskiego krajobrazu gminy z mozaikowo rozmieszczonymi użytkami rolnymi i zabudową poszczególnych wsi.
ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ POG NA KRAJOBRAZ:	**NEUTRALNE** – plan utrzymuje zróżnicowanie funkcji i strukturę krajobrazu, minimalizując jednocześnie ryzyko degradacji wartości krajobrazowych.

USTALENIA AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	*USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN*
Kod jednostki krajobrazowej: 10-318.24-19 **Grupa krajobrazu:** B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe **Typ krajobrazu:** 6.Wiejskie **Podtyp krajobrazu:** 6g. Z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim **Elementy krajobrazu:** intensywna i zwarta zabudowa o charakterze wiejskim wraz z ogrodami przydomowymi, otoczona funkcjonującymi obszarami polnymi	Niniejsza jednostka krajobrazowa obejmuje miejscowość Skomlin, stanowiącą tereny osadnicze. **Strefy planistyczne określona w POG Skomlin dla analizowanych jednostek krajobrazowych ujętych w podtypie krajobrazów z przewagą terenów zabudowanych o charakterze wiejskim:** strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ), strefa usługowa (SU) strefa gospodarcza (SP) strefa produkcji rolniczej (SR) strefa cmentarzy (SC) strefa zieleni i rekreacji (SN) strefa infrastrukturalna (SI) strefa otwarta (SO) strefa górnictwa (SG) strefa komunikacyjna (SK)
ZGODNOŚĆ USTALEŃ POG Z USTALENIAMI AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	**TAK**
UZASADNIENIE:	POG Skomlin odzwierciedla charakter zwartej zabudowy wiejskiej w miejscowości Skomlin.

[23] Audyt krajobrazowy województwa łódzkiego – tekst wprowadzający, Biuro Planowania Regionalnego Województwa Łódzkiego, kwiecień 2025

USTALENIA AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	*USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN*
ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ POG NA KRAJOBRAZ:	**NEUTRALNE** – plan utrzymuje istniejącą funkcję jednostki krajobrazowej.

USTALENIA AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	*USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN*
Kod jednostki krajobrazowej: 10-318.22-26 10-318.22-27 10-318.24-6 **Grupa krajobrazu:** B. Krajobrazy przyrodnicze **Typ krajobrazu:** 3.Leśne **Podtyp krajobrazu:** 3a. Z przewagą siedlisk borowych **Elementy krajobrazu:** lasy, grunty leśne czasowo odlesione i drogi leśne, grunty leśne trwale niezalesione, w tym wody, zabudowania oraz grunty nieleśne w kompleksie lasów	Jednostki krajobrazowe o kodach 10-318.22-26 10-318.22-27, obejmują fragmenty terenów leśnych w północnej części gminy Skomlin. Jednostka krajobrazowa o kodzie 10-318.24-6 – obejmuje teren lasu w południowo-wschodniej części gminy (stanowiący część większego kompleksu rozciągającego się poza granicami administracyjnymi gminy). **Strefy planistyczne określona w POG Skomlin dla analizowanych jednostek krajobrazowych ujętych w podtypie krajobrazów z przewagą siedlisk borowych:** strefa otwarta (SO) oraz w marginalnym zakresie (wyłącznie w odniesieniu do istniejących form zagospodarowania): strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ), strefa infrastrukturalna (SI)
ZGODNOŚĆ USTALEŃ POG Z USTALENIAMI AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	**TAK**
UZASADNIENIE:	POG zachowuje leśny charakter krajobrazu, z uwzględnieniem gruntów niezalesionych, tj. istniejących zabudowań, wód itp.
ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ POG NA KRAJOBRAZ:	**NEUTRALNE/ POZYTYWNE / OCHRONNE** – plan utrzymuje przyrodniczy charakter krajobrazu, eliminując presję nowej zabudowy, tj. zachowując wartości siedliskowe i krajobrazowe obszaru.

USTALENIA AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	*USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN*
Kod jednostki krajobrazowej: 10-318.24-11 **Grupa krajobrazu:** A. Krajobrazu przyrodnicze **Typ krajobrazu:** 2.Bagienno-łąkowe- głównie bezleśne **Podtyp krajobrazu:** 2a. Z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk **Elementy krajobrazu:** doliny dużych i średnich rzek, zbiorowiska roślinne nieleśne (w szczególności ekstensywnie użytkowanych łąk oraz niskich i przejściowych torfowisk), łąki świeże, starorzecza i inne obniżenia trwale lub czasowo wypełnione wodą, wilgotne zarośla	Niniejsza jednostka krajobrazowa obejmuje dolinę rzeki Prosny przepływającej w południowej części gminy Skomlin. Obszar ten uznany został również jako krajobraz priorytetowy (patrz poniżej). **Strefa planistyczna określona w POG:** strefa otwarta (15SO, 19SO, 41SO) **Profil podstawowy:** Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej **Profil dodatkowy:** Teren zieleni urządzonej

USTALENIA AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	*USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN*
i lasy łęgowe oraz olsy, niewielkie powierzchnie użytkowane rolniczo i sieć osadnicza[24]	oraz w marginalnym zakresie (wyłącznie w odniesieniu do istniejących form zagospodarowania): strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ), strefa infrastrukturalna (SI)
ZGODNOŚĆ USTALEŃ POG Z USTALENIAMI AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	**TAK**
UZASADNIENIE:	Zaproponowana w POG Skomlin strefa otwarta (bez możliwości realizacji nowej zabudowy kubaturowej) zapewnia zachowanie przyrodniczego charakteru fragmentu krajobrazu bagienno-łąkowego.
ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ POG NA KRAJOBRAZ:	**NEUTRALNE/ POZYTYWNE / OCHRONNE** – ustalenia POG eliminują presję zabudowy, co pozwala zachować charakter bagienno-łąkowy obszaru. Funkcja przyrodnicza i retencja wodna terenu są w pełni zabezpieczone.

USTALENIA AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	*USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN*
Kod jednostki krajobrazowej: 10-318.24-3 **Grupa krajobrazu:** B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe **Typ krajobrazu:** 6.Wiejskie **Podtyp krajobrazu:** 6b. Z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk **Elementy krajobrazu:** grunty orne, łąki i pastwiska, ugory, odłogi, obszary zabudowane (wsie), obiekty infrastruktury technicznej, np. energetyki wiatrowej, lasy, nieużytki bagienne i inne	Jednostka krajobrazowa obejmuje tereny położony wzdłuż zachodniej granicy gminy Skomlin. Obszar ten uznany został również jako krajobraz priorytetowy (patrz poniżej). **Strefy planistyczne określona w POG Skomlin dla analizowanych jednostek krajobrazowych ujętych w podtypie krajobrazów z przewagą wstęgowo ułożonych zespołów niewielkich pól ornych, łąk i pastwisk:** strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ), strefa usługowa (SU) strefa infrastrukturalna (SI) strefa otwarta (SO)
ZGODNOŚĆ USTALEŃ POG Z USTALENIAMI AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	**TAK**
UZASADNIENIE:	POG Skomlin odzwierciedla rolniczy charakter niniejszego fragmentu krajobrazu gminy, z uwzględnieniem obszarów zabudowanych (wsi) i towarzyszącą infrastrukturą techniczną.
ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ POG NA KRAJOBRAZ:	**NEUTRALNE** – plan utrzymuje istniejące zróżnicowanie funkcji.

[24] Ibidem

USTALENIA AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	*USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN*
USTALENIA AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	*USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN*
Krajobraz priorytetowy 10-318.24-11 **Dolina Prosny (Wróblew – Dietrzkowice)** **Rekomendacje i wnioski dotycząc kierunki i zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu (poziom lokalny), m.in.[25]:** ▪ Kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem dominującej funkcji przyrodniczej ▪ Dopuszcza się funkcję turystyczną i rolną ▪ Utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania zgodnie z potrzebą zrównoważonego rozwoju i zasadą kształtowania ładu przestrzennego ▪ Ograniczenie działań powodujących degradację siedlisk przyrodniczych tym długotrwałego obniżenia poziomu wód gruntowych ▪ Niewprowadzanie inwestycji mogących negatywnie wpływać na walory widokowo-kompozycyjne krajobrazu ▪ Unikanie wprowadzania nowych budynków oraz innych obiektów ograniczających swobodny przepływ wody w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią 1% i 10%. ▪ W przypadku realizacji zabudowy należy dążyć do zapewnienia jak największego udziału powierzchni biologicznie czynnej ▪ Wykluczenie lokalizacji zabudowy przeskalowanej pod względem powierzchni lub wysokości, np. wielkopowierzchniowych obiektów usługowych; wielorodzinnych budynków mieszkalnych, zespołów osiedlowych realizowanych w ramach tzw. urbanizacji łanowej) i zabudowy rozproszonej, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego z zakresu gospodarki wodnej oraz ściekowej ▪ Lokalizacja nowych obiektów zabudowy na zasadzie uzupełnienia wolnych przestrzeni w obszarach zabudowanych ▪ Niewprowadzanie zagospodarowania generującego wielkoskalowe uciążliwości sanitarne ▪ Realizacja farm fotowoltaicznych musi uwzględniać: wprowadzanie drzew i krzewów z gatunków rodzimych w formie zieleni ,,kurtynowej", wprowadzanie zadrzewień i tworzenie enklaw korzystnych dla bytowania zwierzą, wprowadzanie nasadzeń roślinności pod ogniwami fotowoltaicznymi i inne	**Strefa planistyczna określona w POG:** strefa otwarta (15SO, 19SO, 41SO) **Profil podstawowy:** Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej **Profil dodatkowy:** Teren zieleni urządzonej oraz w marginalnym zakresie (wyłącznie w odniesieniu do istniejących form zagospodarowania): strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ), strefa infrastrukturalna (SI)
ZGODNOŚĆ USTALEŃ POG Z USTALENIAMI AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	**TAK**
UZASADNIENIE:	Zaproponowana w POG strefa otwarta zapewnia utrzymanie dominującej przyrodniczej funkcji krajobrazu priorytetowego Doliny Prosny. POG

[25] Audyt krajobrazowy województwa łódzkiego – Karta krajobrazu priorytetowego Dolina Prosny (Wróblew – Dzietrzkowice), Biuro Planowania Regionalnego Województwa Łódzkiego, kwiecień 2025

USTALENIA AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	*USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN*
	przewiduje utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania, nie wprowadza inwestycji powodujących degradację siedlisk oraz elementów mogących tworzyć bariery przestrzenne itp. Ustalenia POG nie wprowadzają możliwości realizacji nowych budynków oraz innych obiektów ograniczających swobodny przepływ wody w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią 1% i 10%.
ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ POG NA KRAJOBRAZ:	**NEUTRALNE/ POZYTYWNE / OCHRONNE** – ustalenia POG ograniczają presję inwestycyjną w granicach krajobrazu priorytetowego Doliny Prosny, zachowując jego przyrodniczą funkcję, minimalizując ryzyko degradacji siedlisk, utrzymując walory widokowe i kompozycyjne itp.

USTALENIA AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	*USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN*
Krajobraz priorytetowy 10-318.24-3 **Chróścin, Łubnice, Wójcin - krajobraz wiejski** **Rekomendacje i wnioski dotycząc kierunki i zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu (poziom lokalny), m.in.[26]:** ▪ Kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem dominującej funkcji mieszkaniowo-zagrodowej, rolniczej ▪ Dopuszcza się funkcję usługową, gospodarczą i produkcyjną w istniejących układach osiedleńczych miejscowości, z wyłączeniem wielkopowierzchniowych obiektów inwentarskich, gospodarczo-składowych i przemysłowych ▪ Zachowanie charakterystycznych cech rozplanowania historycznego układu ruralistycznego, ▪ Zachowanie i odpowiednie kształtowanie walorów ekspozycyjnych dominant i akcentów krajobrazowych ▪ Ograniczanie lokalizacji inwestycji mogących negatywnie wpływać na walory widokowo-kompozycyjne krajobrazu ▪ Dopuszcza się uzupełnienie w niezbędnym zakresie istniejącej struktury siedlisk, na zasadach zapewniających zachowanie walorów widokowych obszaru zabytkowego założenia ▪ Lokalizacja nowych obiektów zabudowy na zasadzie uzupełnienia wolnych przestrzeni w strukturze i kontynuacji zabudowy ▪ Unikanie wprowadzania nowych budynków oraz innych obiektów ograniczających swobodny przepływ wody w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią 1% i 10%. ▪ Wykluczenie lokalizacji zabudowy przeskalowanej pod względem powierzchni lub wysokości, np. wielkopowierzchniowych obiektów usługowych; wielorodzinnych budynków mieszkalnych, zespołów osiedlowych (w tym tzw. urbanizacji łanowej) i zabudowy rozproszone	Zasadniczo, niniejszy krajobraz priorytetowy wyznaczony został na obszarze gmin Łubnice i Bolesławiec, sąsiadujących z gminą Skomlin. W gminie Skomlin obejmuje on wyłącznie niewielkie pasmo terenu w zachodniej części gminy. **Strefy planistyczne określona w POG:** strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową (SZ), strefa usługowa (SU) strefa infrastrukturalna (SI) strefa otwarta (SO)

[26] Audyt krajobrazowy województwa łódzkiego – Karta krajobrazu priorytetowego Chróścin, Łubnice, Wójcin – krajobraz wiejski, Biuro Planowania Regionalnego Województwa Łódzkiego, kwiecień 2025

USTALENIA AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	*USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN*
i inne **Rekomendacje i wnioski dotyczące parametrów i wskaźników zagospodarowania terenu, m.in.:** ▪ Należy dążyć do zapewnienia jak największego udziału powierzchni biologicznie czynnej w obrębie struktur zabudowanych. Minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej nie może być mniejszy od wartości charakterystycznych dla zagospodarowania w jednostce osadniczej.	
ZGODNOŚĆ USTALEŃ POG Z USTALENIAMI AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	**TAK**
UZASADNIENIE:	Zaproponowane w POG układ stref planistycznych uwzględnia dominującą funkcję rolniczą i mieszkaniowo-zagrodową tego terenu.
ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ POG NA KRAJOBRAZ:	**NEUTRALNE** – POG Skomlin nie wprowadza zasadniczych zmian w zagospodarowaniu terenu ujętego w zasięgu krajobrazu priorytetowego względem stanu istniejącego.

USTALENIA AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	*USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN*
Krajobraz priorytetowy 10-341.21-34 **Krajobraz Wzgórz Ożarowskich** **Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu (poziom lokalny), m.in.[27]:** ▪ Kształtowanie struktury przestrzennej z uwzględnieniem dominującej funkcji mieszkaniowo-zagrodowej, rolniczej ▪ Zachowanie charakterystycznych cech rozplanowania historycznego układu ruralistycznego, ▪ Zachowanie i odpowiednie kształtowanie walorów ekspozycyjnych dominant i akcentów krajobrazowych ▪ Niewprowadzanie elementów naruszających walory widokowe, w tym zabudowy dysharmonijnej, ograniczającej lub przesłaniającej otwarcia widokowe ▪ Dopuszcza się uzupełnienie w niezbędnym zakresie istniejącej struktury siedlisk, na zasadach zapewniających zachowanie walorów widokowych i kompozycyjnych struktur osadniczych ▪ Lokalizacja nowych obiektów zabudowy na zasadzie uzupełnienia wolnych przestrzeni w strukturze i kontynuacji zabudowy	Obejmuje niewielki fragment obszaru gminy przy jej wschodniej granicy. **Strefa planistyczna określona w POG** strefa otwarta (13SO) **Profil podstawowy:** Teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej **Profil dodatkowy:** Teren zieleni urządzonej

[27] Audyt krajobrazowy województwa łódzkiego – Karta krajobrazu priorytetowego Krajobraz Wzgórz Ożarowskich, Biuro Planowania Regionalnego Województwa Łódzkiego, kwiecień 2025

USTALENIA AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	*USTALENIA PLANU OGÓLNEGO GMINY SKOMLIN*
▪ Wykluczenie lokalizacji zabudowy przeskalowanej pod względem powierzchni lub wysokości, np. wielkopowierzchniowych obiektów usługowych, budynków mieszkalnych wielolokalowych oraz zespołów osiedlowych realizowanych w ramach tzw. urbanizacji łanowej i zabudowy rozproszonej, za wyjątkiem obiektów związanych z turystyką i inne **Rekomendacje i wnioski dotyczące parametrów i wskaźników zagospodarowania terenu, m.in.:** ▪ W przypadku realizacji zabudowy należy dążyć do zapewnienia jak największego udziału powierzchni biologicznie czynnej.	

ZGODNOŚĆ USTALEŃ POG Z USTALENIAMI AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	**TAK**
UZASADNIENIE:	Teren z całości przeznaczony w POG jako strefa otwarta, zachowująca rolniczą funkcję terenu, bez wprowadzania nowych obiektów.
ODDZIAŁYWANIE USTALEŃ POG NA KRAJOBRAZ:	**NEUTRALNE** – POG Skomlin zachowuje rolniczą funkcję terenu, nie wprowadza zmian w zagospodarowaniu terenu.

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie przeprowadzonej analizy stwierdza się, że **ustalenia planu ogólnego gminy Skomlin są w pełni zgodne z ustaleniami i rekomendacjami określonymi w Audycie Krajobrazowym Województwa Łódzkiego**, przyjętym *Uchwałą nr XIII/150/25 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 15 kwietnia 2025 r.* Prognozuje się pozytywne lub neutralne oddziaływanie na krajobraz ustaleń ocenianego planu ogólnego, które są zgodne z zasadami ochrony przyrody, zrównoważonego rozwoju oraz kształtowania ładu przestrzennego w gminie.

Oddziaływanie na krajobraz w zakresie możliwości lokalizacji urządzeń odnawialnych źródeł energii

Zgodnie z ustaleniami planu ogólnego gminy Skomlin, możliwość lokalizacji urządzeń odnawialnych źródeł energii (OZE) przewidziano w wybranych strefach otwartych, poprzez wskazanie profilu dodatkowego:

- **23SO, 24SO, 32SO, 33SO** – dodatkowy profil: **teren elektrowni wiatrowej;**
- **18SO, 30SO, 31SO, 34SO, 38SO** – dodatkowy profil: **teren elektrowni słonecznej;**
- **22SO, 36SO** – dodatkowy profil: **teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej**

Należy podkreślić, że plan ogólny nie przesądza o realizacji ani szczegółowej lokalizacji tych inwestycji, a jedynie stwarza ramy formalne do ich ewentualnego określenia w przyszłych

miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, które będą musiały uwzględniać szczegółowe uwarunkowania krajobrazowe, środowiskowe i przestrzenne.

Tabela 18. Powierzchnia terenów leśnych w terenach strefy otwartej, w których możliwa jest realizacja odnawialnych źródeł energii

Lp.	OZNACZENIE	USTALENIA AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
1	18SO	**Kod jednostki krajobrazowej**: 10-318.24-22 **Grupa krajobrazu**: B. Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe **Typ krajobrazu**: 6.Wiejskie **Podtyp krajobrazu**: 6c. Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola **Elementy krajobrazu**: grunty wykorzystywane rolniczo (grunty orne, łąki i pastwiska), ugory, odłogi, obszary zabudowane (wsie) o różnym stopniu zwartości lub rozproszenia, obiekty infrastruktury technicznej (np. energetyki wiatrowej), lasy, nieużytki bagienne i inne poza terenami zabudowanymi
2	22SO	
3	23SO	
4	24SO	
5	30SO	
6	31SO	
7	32SO	
8	33SO	
9	34SO	
10	36SO	
11	38SO	

Źródło: Projekt planu ogólnego gminy Skomlin

Wszystkie tereny, dla których ustalenia projekt planu ogólnego gminy Skomlin stwarza ramy dla możliwości lokalizacji OZE (elektrowni słonecznych i elektrowni wiatrowych), zgodnie z Audytem krajobrazowym województwa łódzkiego, należą do krajobrazów przyrodniczo-kulturowych (grupa B), typu wiejskiego (typ 6), podtypu 6c – krajobrazu z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych tworzących małe pola.

Zgodnie z zapisami Audytu, wskazana jednostka krajobrazowa charakteryzuje się występowaniem tzw. „szachownicy pól", z przewagą niewielkich działek rolnych (najczęściej poniżej 3 ha), uzupełnionych rozproszoną lub zwartą zabudową wiejską oraz elementami infrastruktury technicznej (np. elektrowni wiatrowych). Instalacje odnawialnych źródeł energii zostały wskazane w Audycie jako element uzupełniający w krajobrazie niniejszej jednostki**. Ustalenia POG Skomlin pozostają zatem w zgodzie z ustaleniami Audytu krajobrazowego województwa łódzkiego w zakresie lokalizacji funkcji związanej z rozwojem odnawialnych źródeł energii.**

POG Skomlin umożliwia rozwój OZE w przestrzeniach o charakterze rolniczym charakterze, z dominacją pól uprawnych i nielicznymi enklawami zieleni, nienależących do krajobrazów priorytetowych, a więc nieobjętych szczególnymi ograniczeniami w zakresie ochrony krajobrazu.

W przypadku ewentualnej lokalizacji **instalacji fotowoltaicznych** oddziaływanie na krajobraz będzie miało charakter lokalny, związany z zajęciem terenów rolnych i zmianą sposobu ich użytkowania. Instalacje te, ze względu na niewielką wysokość, nie stanowią dominant krajobrazowych. W tym kontekście **ich ewentualna realizacja może powodować przekształcenia o charakterze lokalnym i odwracalnym**, a ich wpływ można ograniczyć poprzez odpowiednie kształtowanie formy i skali przedsięwzięcia w dalszych etapach planowania.

Wśród możliwości wskazanych w profilu dodatkowym wymienionych stref otwartych największe skutki krajobrazowe może przynieść **potencjalna lokalizacja elektrowni wiatrowych**. Potencjalne wprowadzenie turbin wiatrowych może prowadzić do częściowej zmiany percepcji krajobrazu rolniczego oraz powstania nowych, silnie wyeksponowanych

w krajobrazie elementów technicznych. Stopień oddziaływania będzie jednak uzależniony od liczby, rozmieszczenia oraz parametrów technicznych turbin, a także od ukształtowania terenu w konkretnie wybranej lokalizacji. Ze względu na rolniczy charakter otoczenia wybranych stref otwartych i brak cennych walorów krajobrazowych na obszarze gminy, potencjalne oddziaływanie ewentualnej lokalizacji elektrowni wiatrowych nie powinno przybrać znacząco negatywnego charakteru.

Zgodnie z zapisami audytu krajobrazowego, elementy infrastruktury technicznej (w tym instalacje związane z energetyką wiatrową) stanowią jeden z komponentów współtworzących tło krajobrazowe typu krajobrazu, w zasięgu którego lokalizuje je plan ogólny gminy Skomlin. Oznacza to, że obecność tego rodzaju obiektów nie jest sprzeczna z jego charakterem funkcjonalno-przestrzennym. Wprowadzanie instalacji OZE wpisuje się zatem w istniejące uwarunkowania krajobrazowe, choć ich skala, koncentracja oraz sposób lokalizacji mogą wpływać na stopień przekształcenia i percepcję krajobrazu.

Należy zaznaczyć jednak, że zgodnie z *art.3 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz.U. z 2024 r., poz. 317)* lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie planu miejscowego. Oznacza to, **że stwierdzenie niniejszego oddziaływania na etapie przygotowanie planu ogólnego gminy ma charakter wyłącznie hipotetyczny, ponieważ obecny etap planowania nie przesądza, czy w przyszłości dojdzie do realizacji tego typu inwestycji**. Szczegółowa analiza oddziaływań może nastąpić dopiero w przypadku decyzji o przeznaczeniu terenu na rozwój odnawialnych źródeł energii z wykorzystaniem energii wiatru w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Wówczas możliwe jest również zaplanowanie potencjalnych środków minimalizujących lub kompensujących niniejsze oddziaływanie.

Nowe tereny o funkcji gospodarczej

Realizacja ustaleń planu ogólnego w zakresie wyznaczenia nowych stref gospodarczych (SP) może prowadzić do lokalnych przekształceń krajobrazu, związanych z wprowadzaniem zabudowy produkcyjnej, magazynowej i usługowe. Oddziaływanie to będzie miało punktowy i lokalny charakter, w większości przypadków ograniczony do już przekształconych lub częściowo przekształconych fragmentów przestrzeni. W przypadku nowych terenów zasięg oddziaływania ograniczony będzie do obszarów o niskiej ekspozycji krajobrazowej, zlokalizowanych przy ciągach komunikacyjnych oraz na obrzeżach jednostek osadniczych.

Wprowadzenie miejscowo funkcji produkcyjno-usługowych może prowadzić do przekształcenia dotychczasowego krajobrazu rolniczego w krajobraz o charakterze antropogenicznym, związanym z zabudową o funkcji gospodarczej. Zmiany te będą obejmować przede wszystkim pojawienie się obiektów kubaturowych, powierzchni utwardzonych oraz infrastruktury technicznej i transportowej. W efekcie może dojść do lokalnej utraty cech krajobrazu charakterystycznych dla terenów rolniczych.

Jednocześnie należy podkreślić, że **lokalizacja nowych stref gospodarczych w projekcie POG Skomlin została wskazana w sposób uwzględniający minimalizację kolizji z krajobrazem o najwyższych walorach przyrodniczych i kulturowych**. Tereny te położone są w większości w sąsiedztwie istniejących układów komunikacyjnych oraz zabudowy o podobnym charakterze funkcjonalnym, co sprzyja kontynuacji istniejących form zagospodarowania i ogranicza efekt „rozlewania się" zabudowy w krajobrazie otwartym.

Ze względu na skalę gminy, rozmieszczenie planowanych stref oraz ich lokalizację poza obszarami określonych w Audycie krajobrazowym województwa łódzkiego krajobrazów priorytetowych, **nie przewiduje się wystąpienia znaczącego, trwałego obniżenia jakości krajobrazu w ujęciu ponadlokalnym**.

Zabytki i dobra materialne

Plan ogólny gminy, ze względu na swój ramowy i kierunkowy charakter nie uszczegółowia informacji w zakresie dziedzictwa kulturowego i dóbr materialnych. Szczegółowe informacje dotyczące zabytków i wartości kulturowych zawarte są wyłącznie w części uzasadniającej plan, która nie podlega uchwaleniu i nie posiada mocy aktu prawa miejscowego.
W związku z powyższym, **można stwierdzić, że ustalenia planu ogólnego nie powodują zagrożeń dla istniejących zabytków, obiektów historycznych ani innych dóbr materialnych**. Plan ogólny określa jedynie kierunki zagospodarowania przestrzennego i ramy funkcjonalne dla poszczególnych stref, nie decydując o szczegółowej lokalizacji przyszłych inwestycji ani sposobie użytkowania terenów w odniesieniu do obiektów chronionych prawnie lub o wartości historycznej.
Potencjalne oddziaływania na dziedzictwo kulturowe i dobra materialne mogą pojawić się dopiero na etapie opracowywania dokumentów planistycznych niższego rzędu, takich jak miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które precyzują lokalizację potencjalnych inwestycji i sposób zagospodarowania terenów. Na etapie planu ogólnego nie ma jednak podstaw do wskazywania znaczących skutków dla zabytków ani dóbr materialnych.

Ludzie

Biorąc pod uwagę charakter potencjalnych przyszłych zamierzeń wynikających z ustaleń planu ogólnego gminy Skomlin oraz charakteru samego aktu planowania przestrzennego, można stwierdzić, iż nie wiążą się one z istotnym negatywnym wpływem na ludzi. Przeznaczenia terenów ujęte w planie ogólnym są na ogół spójne z obecną funkcją poszczególnych terenów i wynikają z faktycznego zagospodarowania terenów. Na tej podstawie, można stwierdzić, że ustalenia planu ogólnego gminy Skomlin sprzyjając zachowaniu ładu przestrzennego i ograniczeniu potencjalnych konfliktów społecznych.

Nowe tereny o funkcji gospodarczej

Wyznaczenie nowych stref gospodarczych może powodować zarówno pozytywne, jak i potencjalnie negatywne oddziaływania na ludzi. Do pozytywnych skutków należy zaliczyć możliwość rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, tworzenia nowych miejsc pracy oraz zwiększenia aktywności gospodarczej gminy.

Potencjalne negatywne oddziaływania mogą być związane przede wszystkim ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego, w tym ruchu pojazdów ciężarowych obsługujących obiekty produkcyjne, magazynowe lub usługowe. W zależności od charakteru przyszłego zagospodarowania mogą również występować lokalne emisje hałasu, pyłu, substancji do powietrza oraz okresowe uciążliwości związane z funkcjonowaniem zakładów produkcyjnych. Należy podkreślić jednak, że funkcjonowanie przyszłych przedsięwzięć będzie podlegało ograniczeniom wynikającym z obowiązujących przepisów w zakresie ochrony powietrza, standardów emisyjnych oraz ochrony przed hałasem. Na obecnym etapie planowania i analiz środowiskowych nie stwierdza się negatywnego wpływu realizacji ustaleń projektowanego dokumentu na dotrzymanie dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu ani na możliwość przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu w środowisku.

Należy jednak podkreślić, że nowe tereny stref gospodarczych zostały wyznaczone głównie na obrzeżach miejscowości, w sąsiedztwie istniejących dróg publicznych oraz poza zwartymi zespołami zabudowy mieszkaniowej. Takie usytuowanie ogranicza ryzyko występowania konfliktów przestrzennych oraz zmniejsza skalę potencjalnych oddziaływań na warunki życia mieszkańców.

Jednocześnie plan ogólny nie przesądza o rodzaju działalności, która będzie mogła zostać zrealizowana na tych terenach. Szczegółowe zasady zagospodarowania oraz wymagania

dotyczące ochrony środowiska będą określane na kolejnych etapach planowania przestrzennego oraz w procedurach związanych z realizacją konkretnych przedsięwzięć. W przypadku inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko konieczne będzie przeprowadzenie odrębnych analiz środowiskowych, obejmujących również ocenę wpływu na zdrowie i warunki życia ludzi.

W związku z powyższym przewiduje się, że oddziaływania wskazanych w POG nowych stref gospodarczych na ludzi będą miały charakter lokalny i będą koncentrować się głównie w bezpośrednim sąsiedztwie terenów inwestycyjnych. Z uwagi na ich lokalizację poza zwartą zabudową mieszkaniową oraz przy istniejących ciągach komunikacyjnych nie przewiduje się wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na warunki życia mieszkańców w skali gminy.

W kontekście potencjalnej lokalizacji zakładów mogących stwarzać zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych (zakłady o zwiększonym lub dużym ryzyku – **ZZR/ZDR**), należy wskazać, że obowiązujące przepisy prawa, w szczególności *art. 73 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska*, nakładają obowiązek zachowania odpowiednich odległości pomiędzy tego typu obiektami a terenami zabudowy mieszkaniowej oraz obiektami użyteczności publicznej, a także zakazują ich lokalizacji w obrębie zwartej zabudowy. Plan ogólny, ze względu na swój ogólny charakter i zakres regulacji, nie określa szczegółowych ograniczeń w tym zakresie, jednak zagadnienia te będą podlegały szczegółowej analizie na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, gdzie możliwe będzie wprowadzenie odpowiednich ograniczeń i warunków zagospodarowania terenu.

Należy zaznaczyć, że szczegółowy charakter oddziaływań na zdrowie i warunki życia ludzi będzie uzależniony od rodzaju realizowanych przedsięwzięć, które mogą podlegać odrębnym procedurom administracyjnym, w tym (jeśli będzie wymagane) uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. **Na obecnym etapie prognozuje się, że oddziaływanie na ludzi będzie miało charakter lokalny i możliwy do ograniczenia poprzez właściwe kształtowanie zasad zagospodarowania przestrzennego oraz stosowanie odpowiednich rozwiązań technicznych i organizacyjnych minimalizujących potencjalne uciążliwości na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ewentualnego pozyskiwania decyzji środowiskowej (jeśli będzie wymagana).**

Odnawialne źródła energii

W zakresie odnawialnych źródeł energii, ustalenia planu ogólnego wskazują jedynie formalną możliwość lokalizacji tego typu inwestycji w przyszłych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, nie przesądzając o ich faktycznej realizacji. Potencjalne oddziaływanie urządzeń i instalacji OZE na ludzi będzie uzależnione od rodzaju technologii, mocy oraz odległości faktycznej lokalizacji od zabudowy mieszkaniowej.

Rozwój lokalnej energetyki odnawialnej należy oceniać pozytywnie w ujęciu długoterminowym, przede wszystkim ze względu na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz redukcję emisji gazów cieplarnianych. Jednocześnie niektóre instalacje, w szczególności elektrownie wiatrowe, mogą wiązać się z lokalnymi uciążliwościami, takimi jak emisja hałasu, drgania, oddziaływania wizualne (w tym efekt migotania cienia) czy zmiany w odbiorze krajobrazu. Instalacje fotowoltaiczne oraz biogazownie charakteryzują się z reguły bardziej ograniczonym oddziaływaniem, o charakterze lokalnym.

Należy zaznaczyć jednak, że *zgodnie z art.3 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz.U. z 2024 r., poz. 317)* lokalizacja elektrowni wiatrowej

następuje wyłącznie na podstawie planu miejscowego. Co więcej, ponieważ stanowi przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko wymaga pozyskania decyzji środowiskowej. Na tym etapie prowadzone będą szczegółowe analizy środowiskowe, na podstawie których wydana zostanie ewentualna zgoda na realizację przedsięwzięcia. Decyzja środowiskowa stanowi podstawę do określenia warunków realizacji lub ewentualnego ograniczenia przedsięwzięcia. Na obecnym etapie planowania i analiz środowiskowych możliwe oddziaływanie tego typu inwestycji należy więc uznać wyłącznie za hipotetyczne.

Analizując wskazane w planie ogólnym strefy otwarte (**22SO, 23SO, 24SO, 32SO, 33SO i 36SO**), w których dopuszczono w ramach profilu dodatkowego możliwość lokalizacji instalacji OZE w postaci elektrowni wiatrowych, należy stwierdzić, że ich wielkość, zasięg przestrzenny oraz położenie względem istniejącej zabudowy mieszkaniowej umożliwiają potencjalne wyznaczenie na dalszych etapach planowania lokalizacji spełniających wymagania dotyczące minimalnych odległości od budynków mieszkalnych, określone w *ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych*. Jednocześnie ostateczna możliwość realizacji konkretnych przedsięwzięć będzie wymagała szczegółowej weryfikacji na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przygotowania dokumentacji inwestycyjnej.

W kontekście oddziaływania na ludzi należy również uwzględnić możliwość wystąpienia konfliktów społecznych, charakterystycznych dla lokalizacji instalacji OZE, w szczególności elektrowni wiatrowych. W analizowanym przypadku należy jednak zaznaczyć, że **strefy wskazane w planie ogólnym obejmują wyłącznie tereny otwarte o funkcji rolniczej, zlokalizowane w oddaleniu od obszarów osadniczych.** Takie uwarunkowania przestrzenne ograniczają ryzyko wystąpienia konfliktów społecznych oraz potencjalnych uciążliwości dla mieszkańców.
Jednocześnie należy podkreślić, możliwość wystąpienia potencjalnych konfliktów społecznych będzie uzależniona od dalszych decyzji planistycznych, w szczególności od konkretnych lokalizacji inwestycji, ich parametrów technicznych oraz dokładnej odległości od zabudowy mieszkaniowej, określanych na dalszych etapach planowania. Na obecnym etapie planowania oddziaływania te należy uznać za potencjalne i ograniczone.

Strefy produkcji rolniczej

Uwzględnienie w projekcie planu ogólnego **stref produkcji rolniczej** (SR) oraz **profilu dodatkowego wielotowarowej produkcji rolnej w ramach stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową** (SZ) stanowi element wzmacniający lokalną gospodarkę rolną i wspierający jej rozwój. Jednocześnie realizacja tego typu działalności (zwłaszcza w przypadku intensywnego chowu lub hodowli zwierząt) może wiązać się z występowaniem uciążliwości odorowych, oddziałujących na warunki życia ludzi. Źródłem emisji substancji zapachowych są przede wszystkim procesy rozkładu materii organicznej, w wyniku których do powietrza emitowane są m.in. amoniak, siarkowodór, metan oraz lotne związki organiczne. Potencjalne oddziaływanie w tym zakresie może mieć charakter lokalny, jednak w przypadku niewłaściwej organizacji produkcji – także długotrwały i odczuwalny dla mieszkańców terenów sąsiednich.

Należy zauważyć, że zabudowa zagrodowa łączy funkcję mieszkaniową i funkcję produkcji rolniczej, co oznacza, że pewien poziom oddziaływań zapachowych jest nieodłączną częścią tego sposobu użytkowania terenu.

Skala i zasięg potencjalnych uciążliwości odorowych będą uzależnione od rodzaju prowadzonej działalności, jej intensywności oraz zastosowanych rozwiązań technologicznych ograniczających emisję (np. hermetyzacja obiektów, przykrywanie zbiorników na nawozy naturalne, stosowanie szczelnych płyt obornikowych), a także od zachowania odpowiednich odległości od terenów wrażliwych. Kwestie te będą przedmiotem szczegółowych ustaleń na

etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, gdzie możliwe będzie wprowadzenie odpowiednich ograniczeń i środków minimalizujących.

Na etapie planu ogólnego prognozuje się, że oddziaływanie na ludzi w zakresie emisji odorów będzie miało charakter potencjalny, lokalny i możliwy do ograniczenia poprzez właściwe planowanie przestrzenne oraz stosowanie dobrych praktyk w zakresie prowadzenia produkcji rolnej.

Analiza wpływu ustaleń planu ogólnego na klimat akustyczny

Plan ogólny gminy Skomlin nie przewiduje zmian o charakterze strukturalnym w układzie komunikacyjnym ani realizacji nowych ciągów transportowych mogących stanowić istotne źródło hałasu. Na obszarze gminy nie występują również drogi o wysokim natężeniu ruchu, które mogłyby generować znaczące oddziaływania akustyczne lub prowadzić do kumulacji hałasu komunikacyjnego.

Potencjalnym źródłem oddziaływań akustycznych mogą być natomiast nowe tereny gospodarcze (strefy SP), w szczególności w przypadku lokalizacji obiektów produkcyjnych, magazynowych lub związanych z obsługą transportu. Oddziaływania te będą miały jednak charakter lokalny i będą uzależnione od rodzaju oraz skali prowadzonej działalności. Należy podkreślić, że funkcjonowanie przyszłych przedsięwzięć będzie podlegało wymaganiom wynikającym z przepisów dotyczących dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku oraz ochrony terenów podlegających ochronie akustycznej.
Dodatkowo, nowe tereny przeznaczone pod rozwój funkcji gospodarczych zostały zlokalizowane poza zwartą zabudową mieszkaniową, w sąsiedztwie istniejących dróg, co ogranicza ryzyko wystąpienia konfliktów społecznych powodowanych pogorszeniem klimatu akustycznego. W przypadku realizacji przedsięwzięć mogących oddziaływać na klimat akustyczny na etapie realizacji inwestycji możliwe będzie zastosowanie odpowiednich środków minimalizujących, takich jak pasy zieleni izolacyjnej, właściwe rozmieszczenie obiektów i źródeł hałasu czy rozwiązania techniczne ograniczające emisję hałasu.

Na etapie oceny ustaleń planu ogólnego, nie przewiduje się ewentualnych przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku określonych w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*, a potencjalne oddziaływania akustyczne (w tym skumulowane) będą podlegały ograniczeniom wynikającym z obowiązujących przepisów prawa ochrony środowiska i standardów emisyjnych.

Analiza wpływu ustaleń planu ogólnego na emisję pól elektromagnetycznych

Przez obszar gminy Skomlin nie przebiegają linie elektroenergetyczne wysokiego i najwyższego napięcia, które stanowią jedne z podstawowych źródeł emisji pól elektromagnetycznych.

Ustalenia planu ogólnego nie wprowadzają nowych inwestycji mogących powodować istotny wzrost emisji pól elektromagnetycznych w skali ponadlokalnej. Ewentualne oddziaływania mogą być związane jedynie z realizacją lokalnej infrastruktury elektroenergetycznej towarzyszącej nowym terenom zabudowy mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej itp., w tym stacji transformatorowych oraz sieci dystrybucyjnych niskiego i średniego napięcia. Tego rodzaju oddziaływania będą miały charakter punktowy i lokalny oraz ograniczą się do bezpośredniego otoczenia urządzeń i infrastruktury technicznej.

Potencjalne lokalizacje urządzeń OZE w ramach stref otwartych obejmują turbiny wiatrowe i instalacje fotowoltaiczne. Zgodnie z aktualną wiedzą techniczną, pojedyncze turbiny wiatrowe generują pola elektromagnetyczne o natężeniu znacząco niższym niż dopuszczalne wartości

określone w przepisach ochrony zdrowia, a ich wpływ maleje wraz z odległością od urządzenia. Instalacje fotowoltaiczne w warunkach naziemnych również wytwarzają pola elektromagnetyczne jedynie lokalnie, na poziomie minimalnym, nieistotnym dla zdrowia ludzi. Oddziaływanie elektromagnetyczne tych urządzeń jest zatem ograniczone przestrzennie i malejące z odległością od źródła. W kontekście ustaleń planu ogólnego, przewidziane strefy OZE zlokalizowane są w terenach otwartych rolniczych, z dala od zabudowy mieszkaniowej, co dodatkowo ogranicza potencjalne oddziaływanie PEM na mieszkańców. Szczegółowe parametry techniczne i odległości będą określone na etapie projektowania i decyzji środowiskowej dla konkretnych inwestycji.

Realizacja ustaleń planu ogólnego gminy Skomlin nie będzie skutkować istotnym wzrostem narażenia ludności na oddziaływanie pól elektromagnetycznych, a potencjalne zmiany w tym zakresie będą miały charakter nieznaczący i ograniczony przestrzennie do obszarów lokalizacji infrastruktury technicznej. Lokalizacja potencjalnych urządzeń OZE (turbiny wiatrowe, instalacje fotowoltaiczne) oraz innych urządzeń technicznych, została zaplanowana w sposób zapewniający odpowiednie odległości od terenów zabudowy mieszkaniowej i stałego pobytu ludzi. W konsekwencji, przyjęte ustalenia planu ogólnego gwarantują zachowanie dopuszczalnych wartości natężenia PEM, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i normami ochrony zdrowia**.**

Podsumowanie oddziaływania na ludzi

Na podstawie przeprowadzonych analiz w prognozie oddziaływania na środowisko można stwierdzić, że potencjalne oddziaływania ustaleń planu ogólnego gminy Skomlin na ludzi będą ograniczone i lokalne. Ewentualne skutki mogą wystąpić głównie w trakcie realizacji przyszłych inwestycji na terenach poszczególnych stref funkcjonalnych i obejmować krótkotrwałe oddziaływania związane z emisją hałasu, pyłów, spalin oraz wibracji powstających w trakcie przygotowania terenu, transportu materiałów i budowy obiektów.

Ze względu na koncentrację nowych funkcji inwestycyjnych w sąsiedztwie istniejących terenów zabudowanych oraz wzdłuż istniejących tras komunikacyjnych, a także zachowanie dużego udziału terenów otwartych, potencjalne oddziaływania mają charakter ograniczony przestrzennie i nie stwarzają istotnego zagrożenia dla zdrowia ani komfortu życia mieszkańców. **Na obecnym etapie planowania nie przewiduje się przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu, jakości powietrza ani pól elektromagnetycznych, a dalsze decyzje dotyczące konkretnych inwestycji będą realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami i ograniczeniami środowiskowymi.**

12. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ZAPOBIEGAWCZYCH, OGRANICZAJĄCYCH I KOMPENSACYJNYCH

Zgodnie z *art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,* prognoza oddziaływania na środowisko zawiera rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

Plan ogólny gminy Skomlin, poprzez wyznaczenie odpowiednich stref planistycznych, ma na celu ograniczenie negatywnego oddziaływania zagospodarowania przestrzennego na środowisko. Podejście to obejmuje działania prewencyjne zapobiegające degradacji środowiska, łagodzenie skutków antropopresji oraz wprowadzenie kompensacji przyrodniczej tam, gdzie całkowite wyeliminowanie wpływu nie jest możliwe.

Na etapie przygotowywania projektu planu ogólnego przeprowadzono szczegółową analizę istniejących uwarunkowań przestrzennych i środowiskowych. Celem było stworzenie

rozwiązań planistycznych, które wspierają zrównoważony rozwój i ograniczają potencjalne zagrożenia dla ekosystemów. Uwzględniono między innymi aktualny układ osadniczy, sieć transportową, występowanie cennych przyrodniczo obszarów oraz zasobów naturalnych, co umożliwiło odpowiedzialne wyznaczenie funkcjonalnych stref zagospodarowania.
W ramach planowania struktury funkcjonalno-przestrzennej szczególną uwagę poświęcono uwarunkowaniom i rekomendacjom planistycznym określonym w opracowaniu ekofizjograficznym, uwzględniając przy tym predyspozycje określonych obszarów do pełnienia konkretnych funkcji użytkowych, w tym obszarów, które powinny zachować funkcje przyrodnicze.

Podział gminy na strefy został zaprojektowany tak, aby zapobiec niekontrolowanemu rozpraszaniu się zabudowy, sprzyjając tym samym spójnej i zrównoważonej koegzystencji funkcji mieszkaniowych, gospodarczych, rolniczych oraz przyrodniczych. Biorąc pod uwagę zakres dokumentu jakim jest plan ogólny gminy brak jest możliwości wskazania rozwiązań mających na celu ochronę składowych środowiska innych niż wyznaczenie stref otwartych (zapewniających ochronę walorów środowiska naturalnego i ograniczających rozwój zabudowy i antropopresji) oraz wskazanie wyższego wskaźnika udziału powierzchni biologicznie czynnej przy niższych wartościach wskaźnika powierzchni zabudowy i intensywności zabudowy.

Plan ogólny gminy jako dokument o charakterze kierunkowym, nie zawiera szczegółowych regulacji dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska. Ustalenia w nim przyjęte będą jednak podstawą sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp), w których możliwe jest wprowadzenie precyzyjnych rozwiązań służących ochronie środowiska. Poniżej wskazano katalog działań zapobiegawczych, ograniczających i kompensacyjnych, które powinny być rozważane i stosowane na etapie sporządzania mpzp, a następnie realizowane w procesach inwestycyjnych.

W odniesieniu do gleb i powierzchni ziemi zaleca się przede wszystkim ograniczanie przeznaczania gleb o wysokiej klasie bonitacyjnej pod zabudowę oraz stosowanie rozwiązań minimalizujących stopień uszczelnienia powierzchni. W ramach realizacji przyszłych inwestycji rekomenduje się stosowanie nawierzchni przepuszczalnych na parkingach i placach oraz zachowanie wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnych, co wspiera zarówno retencję wód, jak i utrzymanie walorów przyrodniczych.

W zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych zaleca się na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz realizacji inwestycji wyznaczanie pasów buforowych wolnych od zabudowy wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, co pozwoli na utrzymanie ich naturalnych procesów hydromorfologicznych, zdolności samooczyszczania oraz funkcji przyrodniczych.

Szczególne znaczenie w tym zakresie posiada dolina rzeki Prosny, która pełni funkcję istotnego korytarza hydrologicznego i ekologicznego oraz obszaru naturalnej retencji wód. W jej obrębie należy utrzymać ekstensywne formy użytkowania oraz ograniczać przekształcenia mogące zaburzać stosunki wodne, w szczególności poprzez wykluczanie lokalizacji nowej zabudowy na terenach zalewowych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie cieku.

W odniesieniu do obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, wyznaczonych zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego (obejmujących strefy o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi 1%, 10% oraz 0,2%), należy bezwzględnie uwzględniać ograniczenia wynikających z przepisów Prawa wodnego, w tym w szczególności unikanie lokalizacji nowej zabudowy oraz innych form zagospodarowania zwiększających ryzyko strat powodziowych lub ograniczających naturalną retencję dolin rzecznych. Tereny te powinny w miarę możliwości zachować funkcję terenów otwartych, pełniących rolę przestrzeni okresowego przepływu i rozlewu wód.

W gospodarce wodami opadowymi i roztopowymi zaleca się stosowanie rozwiązań opartych na retencji i infiltracji w miejscu powstawania spływu, takich jak ogrody deszczowe, muldy

chłonne, zbiorniki retencyjne oraz nawierzchnie przepuszczalne. Systemy kanalizacji deszczowej powinny być traktowane jako rozwiązanie uzupełniające, stosowane jedynie w przypadkach uzasadnionych warunkami gruntowo-technicznymi.

W zakresie gospodarki ściekowej zaleca się w pierwszej kolejności rozwój systemów kanalizacji sanitarnej i odprowadzanie ścieków do oczyszczalni zbiorczej. Na obszarach pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej preferowane jest stosowanie przydomowych oczyszczalni ścieków, przy jednoczesnym ograniczaniu wykorzystania zbiorników bezodpływowych wyłącznie do sytuacji wyjątkowych, z zapewnieniem ich pełnej szczelności i właściwej eksploatacji.

Na obszarach wyposażonych w urządzenia melioracyjne zaleca się ich zachowanie i utrzymanie sprawności technicznej, jako elementów istotnych dla regulacji stosunków wodnych, ochrony gleb oraz przeciwdziałania lokalnym podtopieniom. W dokumentach planistycznych na poziomie mpzp należy wprowadzać zapisy chroniące systemy melioracyjne przed likwidacją lub niekontrolowaną przebudową.

Dla powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego istotne jest ograniczanie lokalizacji funkcji uciążliwych w sąsiedztwie zabudowy związanej z zamieszkaniem oraz stosowanie zieleni izolacyjnej, która jednocześnie pełni funkcję bariery akustycznej i poprawia jakość powietrza. W odniesieniu do źródeł ogrzewania rekomenduje się promowanie rozwiązań niskoemisyjnych, w tym wykorzystujących odnawialne źródła energii, przy równoczesnym eliminowaniu technologii opartych na paliwach stałych niskiej jakości. W celu minimalizacji oddziaływań akustycznych warto wprowadzać rozwiązania takie jak stosowanie cichych nawierzchni drogowych w rejonach szczególnie narażonych oraz odpowiednie usytuowanie zabudowy mieszkaniowej względem głównych tras komunikacyjnych.

W odniesieniu do klimatu lokalnego szczególne znaczenie ma zachowanie korytarzy przewietrzania oraz systemów powiązań przyrodniczych. Ich przekształcenie poprzez zwartą zabudowę może pogarszać warunki klimatyczne i przyczyniać się do powstawania wysp ciepła. Dlatego wskazane jest kształtowanie zielonej i błękitnej infrastruktury, a także stosowanie rozwiązań architektonicznych sprzyjających przewietrzaniu oraz ograniczających przegrzewanie przestrzeni zurbanizowanych (np. zielone dachy i ściany).

W zakresie bioróżnorodności i krajobrazu rekomenduje się wprowadzanie do mpzp zapisów nakierowanych na ochronę istniejących zadrzewień i zakrzewień, a w przypadku konieczności ich usunięcia – prowadzenie nasadzeń kompensacyjnych, najlepiej w układzie przestrzennym wspierającym korytarze ekologiczne. Pożądane jest również ograniczanie barier w migracji zwierząt, np. poprzez unikanie szczelnych ogrodzeń w sąsiedztwie terenów otwartych. W celu kształtowania ładu krajobrazowego zasadne będzie uwzględnianie zasad harmonii przestrzennej, ochrony osi widokowych i panoram, a także stosowanie odpowiednich parametrów zabudowy (linie zabudowy, wysokość, gabaryty, kolorystyka).

Określone na obszarze gminy krajobrazy priorytetowe należy chronić i gospodarować zgodnie z wytycznymi obowiązującego Audytu krajobrazowego województwa łódzkiego.

Dodatkowo szczególne znaczenie dla systemu przyrodniczego i krajobrazowego gminy mają obszary prawnie chronione, w tym Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Prosny, który pełni funkcje ochrony krajobrazowej, ekologicznej i retencyjnej, związane w szczególności z doliną rzeczną oraz terenami towarzyszącymi. W odniesieniu do tego obszaru w przyszłych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz działaniach inwestycyjnych należy uwzględniać cele, zasady ochrony oraz nakazy określone w aktach ustanawiających jego powołanie, w szczególności w zakresie zachowania ciągłości ekologicznej, ochrony wartości krajobrazowych oraz ograniczania presji urbanizacyjnej.

Istotnym elementem lokalnego systemu przyrodniczego są również użytki ekologiczne obejmujące przede wszystkim tereny bagienne i podmokłe. Obszary te pełnią funkcje siedliskowe dla wielu gatunków roślin i zwierząt, w tym gatunków związanych ze środowiskami wodno-błotnymi, a także odgrywają istotną rolę w retencji wód i stabilizacji stosunków

wodnych. Z tego względu ich ochrona powinna być realizowana zgodnie z celami ustanowienia poszczególnych użytków ekologicznych, w szczególności poprzez utrzymanie ich naturalnego charakteru, ograniczenie przekształceń hydrologicznych oraz wykluczenie intensyfikacji zagospodarowania.

W odniesieniu do dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego istotne jest wprowadzanie zapisów chroniących otoczenie obiektów zabytkowych. Nowe inwestycje powinny uwzględniać ich ekspozycję i charakter, a rozwiązania architektoniczne i urbanistyczne powinny harmonizować z kontekstem kulturowym. W przyszłych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić również ochronę występujących na obszarze gminy stanowisk archeologicznych.

Z punktu widzenia ochrony zdrowia i jakości życia mieszkańców rekomenduje się lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej w odpowiednim oddaleniu od przedsięwzięć potencjalnie uciążliwych. W przypadku uciążliwości odorowych kluczowe znaczenie ma odpowiednia lokalizacja inwestycji potencjalnie generujących zapachy (np. fermy zwierzęce) w oddaleniu od zabudowy mieszkaniowej. Zalecane jest stosowanie nowoczesnych rozwiązań technicznych ograniczających emisję związków odorotwórczych, takich jak hermetyzacja procesów, przykrywanie zbiorników, biofiltry czy skrubery chemiczne. Za najkorzystniejsze środowiskowo uznaje się biofiltry oparte na złożach organicznych, które charakteryzują się wysoką skutecznością redukcji odorów przy niskim zużyciu energii i braku odpadów wtórnych. W zakresie ochrony przed hałasem istotne jest projektowanie pasów zieleni izolacyjnej pomiędzy funkcjami o różnym stopniu uciążliwości, stosowanie cichych nawierzchni komunikacyjnych oraz wprowadzanie rozwiązań ograniczających emisję hałasu z potencjalnych źródeł przemysłowych (tłumiki, izolacje akustyczne, zamknięte hale produkcyjne). Z punktu widzenia ochrony zdrowia i jakości życia mieszkańców, zaleca się zachowanie odpowiednich stref ochronnych od źródeł pól elektromagnetycznych (PEM), zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi. Stosowanie tych stref, wraz z przestrzeganiem standardów technicznych i eksploatacyjnych, zapewnia, że poziomy ekspozycji nie przekraczają wartości dopuszczalnych, a potencjalne oddziaływanie na ludzi pozostaje minimalne. W odniesieniu do gospodarki odpadami w celu ograniczenia możliwości rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń zaleca się odpowiednie sytuowanie miejsc gromadzenia odpadów w ramach poszczególnych działek, ich utwardzenie i zabezpieczenie przed infiltracją odcieków.

W obszarach stref otwartych, gdzie plan ogólny dopuszcza lokalizację instalacji odnawialnych źródeł energii, rekomendowane jest stosowanie rozwiązań minimalizujących potencjalne oddziaływania na środowisko przyrodnicze i krajobraz.
W przypadku paneli fotowoltaicznych wskazane jest zastosowanie matowych powłok na powierzchni modułów w celu ograniczenia efektu odbłysku, który mógłby prowadzić do olśnienia migrującego ptactwa. Optymalna konfiguracja rzędów paneli względem siebie oraz ustawienie modułów pod kątem około 30–40 stopni od powierzchni terenu pozwala ograniczyć tworzenie się konwekcyjnych prądów wznoszących, wynikających ze wzrostu albedo powierzchni paneli w stosunku do otoczenia. Zalecanym jest również stosowanie pasywnych elementów chłodzących, takich jak radiatory, które ograniczają potencjalny hałas wynikający z nagrzewania paneli i zmniejszają ryzyko oddziaływania akustycznego na otoczenie. Powłoki antyrefleksyjne o właściwościach antyelektrostatycznych redukują konieczność częstego czyszczenia modułów, a przy zastosowaniu bezwodnych technologii mycia możliwe jest minimalizowanie zużycia wody i ograniczenie potencjalnego wpływu na lokalne zasoby wodne.

W przypadku turbin wiatrowych rekomendowane jest stosowanie rozwiązań minimalizujących potencjalne oddziaływania na ludzi oraz środowisko przyrodnicze. Należy zapewnić zachowanie odpowiednich odległości od zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym minimalnej odległości od budynków mieszkalnych, która powinna wynosić co najmniej dziesięciokrotność całkowitej wysokości turbiny (nie mniej niż 700 m). W celu ograniczenia oddziaływań akustycznych zaleca się stosowanie turbin

charakteryzujących się niskim poziomem hałasu generowanego przez wirnik i mechanizmy sterujące. Dla ochrony fauny, w szczególności ptaków, wskazane jest stosowanie systemów detekcji kolizji, takich jak czujniki optyczne lub akustyczne, oraz dobór lokalizacji turbin w sposób minimalizujący ryzyko kolizji z migrującymi i osiadłymi gatunkami. Z uwagi na efekt cieniowy (*shadow flicker*) zaleca się odpowiednie rozmieszczenie turbin i kierunek ustawienia wirnika w stosunku do najbliższej zabudowy, aby ograniczyć wpływ tego zjawiska na mieszkańców.

13. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU OGÓLNEGO

Zgodnie z art. *51 ust. 3b) ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (…)*, zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien obejmować przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań przyjętych w projekcie planu ogólnego, w szczególności w odniesieniu do obszarów NATURA 2000. W wyniku przeprowadzonej analizy nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów NATURA 2000. Dla przyjętych w projekcie planu rozwiązań nie przewiduje się rozwiązań alternatywnych. Proponowane ustalenia zostały dostosowane do istniejących uwarunkowań przestrzennych, jak również do przyjętych kierunków rozwoju przestrzennego gminy ustalonych w dokumentach strategicznych. Układ strefowy zaproponowany w projekcie planu ogólnego wpłynie na obszary sąsiadujące, niosąc ze sobą pewne konsekwencje dla środowiska przyrodniczego. Niemniej, zawarte w planie rozwiązania zostały zaprojektowane z myślą o minimalizacji negatywnych oddziaływań. Alternatywne warianty rozwiązań były szczegółowo rozpatrywane na etapie przygotowywania projektu planu, uwzględniając również analizę wniosków dotyczących zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Ostatecznie przyjęte rozwiązanie zostało uznane za optymalne. Projekt planu ogólnego opiera się na obowiązujących kierunkach rozwoju zawartych w obowiązujących planach miejscowych, jednocześnie stanowiąc ulepszoną alternatywę. Dokument ten uwzględnia zarówno postulaty władz gminy, instytucji, jak i mieszkańców, proponując kompleksowe i zrównoważone podejście do rozwoju przestrzennego.

Ponadto, należy zaznaczyć, że dokument planistyczny jakim jest plan ogólny gminy posiada znaczny stopień ogólności i generalnych zapisów do uszczegółowienia w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w związku z czym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla potencjalnych przyszłych działań i inwestycji.

14. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Według *Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (Espoo*) oraz *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa (jak również te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku) powinny podlegać specjalnej analizie.

Gmina Skomlin nie jest położona w obszarze przygranicznym, a realizacja zainwestowania wynikającego z ustaleń stref planistycznych w sporządzanym dokumencie nie spowoduje żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć, dla których ramy stwarza analizowany dokument ma charakter wyłącznie lokalny, ograniczający się do granic jednej gminy.

Realizacja ustaleń planu ogólnego nie spowoduje możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie ma potrzeby przeprowadzania postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

16. METODY MONITORINGU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZENIA

Ocena skutków realizacji zapisów planu ogólnego gminy Skomlin w zakresie funkcji i sposobu zagospodarowania przestrzeni nastąpi na etapie uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub wydawania decyzji o warunkach zabudowy. Plan ogólny jako dokument prawa miejscowego, określa kierunki rozwoju przestrzennego gminy, jednak nie stanowi podstawy do bezpośredniego wydawania pozwoleń na budowę. Dopiero szczegółowe opracowania planistyczne oraz indywidualne decyzje administracyjne umożliwią wdrożenie zapisów planu ogólnego w praktyce, a ich skutki będą monitorowane w kolejnych latach.

Proces monitorowania realizacji inwestycji na dalszym etapie będzie odbywał się zarówno poprzez analizę decyzji o warunkach zabudowy i pozwoleniach na budowę, jak i poprzez systematyczną ocenę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Weryfikacja zgodności nowych inwestycji z dokumentami planistycznymi pozwoli na ocenę, w jakim stopniu kierunki wyznaczone w planie ogólnym są realizowane w praktyce oraz czy nie zachodzą negatywne skutki dla środowiska.

W zakresie ochrony środowiska przewiduje się bieżący monitoring stanu poszczególnych komponentów środowiska, prowadzony przez odpowiednie instytucje i służby, w tym m.in. przez Generalny Inspektorat Ochrony Środowiska. Ocena oddziaływania na środowisko będzie opierać się na analizie wyników monitoringu dotyczącego jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych, stanu gleb, klimatu akustycznego oraz zmian w strukturze terenów biologicznie czynnych. Wyniki tych badań będą publikowane w okresowych raportach o stanie środowiska na poziomie wojewódzkim, co pozwoli na ocenę trendów i ewentualne korekty w polityce przestrzennej gminy.

Poza aspektami środowiskowymi, ważnym elementem oceny skutków realizacji planu ogólnego jest jego wpływ na warunki życia mieszkańców. Skuteczność zapisów planistycznych może być analizowana pod kątem zadowolenia społecznego, a proces ten może obejmować badania ankietowe oraz konsultacje społeczne przeprowadzane w trakcie analizy wniosków o zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Uwzględnienie opinii mieszkańców pozwoli na dostosowanie polityki przestrzennej do ich rzeczywistych potrzeb i oczekiwań, co wpłynie na bardziej efektywne zarządzanie rozwojem przestrzennym gminy.
Dzięki wdrożeniu systematycznego monitorowania, zarówno w zakresie zmian przestrzennych, jak i oddziaływania na środowisko i społeczeństwo, możliwe będzie bieżące korygowanie polityki przestrzennej, co zapewni harmonijny rozwój gminy i poprawę jakości życia mieszkańców.

17. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Celem wykonania Prognozy była analiza i ocena ewentualnych skutków środowiskowych związanych z realizacją projektu planu ogólnego gminy Skomlin oraz określenie jego wpływu na poszczególne komponenty środowiska, a także stwierdzenie, czy w należyty sposób został uwzględniony w ocenianym dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz zdrowie i życie ludzi.

W Prognozie opisano charakterystykę środowiskową i przyrodniczą gminy Skomlin. Gmina Skomlin jest gminą wiejską, położoną w województwie łódzkim, w południowo-zachodniej części powiatu wieluńskiego, o charakterze typowo rolniczym. Na obszarze gminy Skomlin znajdują się udokumentowane złoża piasków i żwirów w miejscowości Skomlin oraz złoża surowców ilastych – ceramiki budowlanej w miejscowości Złota Góra. Dla złoża piasków i żwirów funkcjonuje obszar i teren górniczy ,,Ignaś". Dla złóż surowców ilastych aktualnie nie jest prowadzone wydobycie. Na obszarze gminy przeważają gleby o średniej i niskiej przydatności rolniczej (klasa bonitacyjna IV i V). Gleby o wyższej wartości występują w większych kompleksach głównie w sąsiedztwie miejscowości Skomlin, Zbęk, Malinówka i Bojanów. Mniejsze kompleksy dobrych gleb natomiast w okolicy miejscowości Toplin i na

północ od niej. W dolinie przepływającej przez południową część gminy rzeki Prosny oraz częściowo w północno-wschodniej części gminy występują miejscowo gleby torfowe. Warunki klimatyczne gminy określa się jako korzystne dla rozwoju odnawialnych źródeł energii. Najważniejszym ciekiem wodnym gminy jest rzeka Prosna, przepływająca przez jej południowe rejony. Dolina rzeki została objęta ochroną jako Obszar Chronionego Krajobrazu. Przez obszar gminy przepływają również niewielkie cieki wodne, takie jak rzeka Pyszna (w północnej części gminy) czy Kanał Skomlin-Toplin przepływający przez zachodnią część gminy, zasilając na południu rzekę Prosna. W dolinie Prosny występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Wzdłuż rzeki występują również obszary zagrożone powodzią od wód gruntowych, tj. podtopienia gruntu. Gmina Skomlin jest dobrze zmeliorowana. Wschodnia część gminy położona jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 325 Zbiornik Częstochowa (W). Krajobraz gminy jest typowy dla obszarów intensywnie wykorzystywanych rolniczo. Audyt krajobrazowy województwa łódzkiego wyznacza w granicach gminy fragmenty krajobrazów priorytetowych: krajobraz wiejski Chrościn, Łubnice, Wójcin (w gminie Skomlin obejmuje wyłącznie wąskie pasmo terenu wzdłuż zachodniej granicy gminy), Dolina Prosny oraz Krajobraz Wzgórz Ożarowskich. Poza Obszarem Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny, w gminie Skomlin wśród obszarów i obiektów objętych ochroną przyrodnicza wyróżnia się również dwa użytki ekologiczne (bagna) oraz 9 pomników przyrody. Gmina zlokalizowana jest poza siecią obszarów Natura 2000. Najbliższy z nich oddalony jest o prawie 14 km od granic gminy. Przez południowe obszary gminy Skomlin przebiega korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym – Stawy Milickie – Bory Stobrawskie, który pokrywa się z Obszarem Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny. Na obszarze gminy występują również wartościowe obiekty dziedzictwa kulturowego, w tym cztery obiekty ujęte w Rejestrze Zabytków Województwa Łódzkiego.

W ramach Prognozy przedstawiono stan środowiska: zasoby przyrody, wody powierzchniowe i podziemne, gleby, stan powietrza atmosferycznego. Ogólny stan środowiska przyrodniczego na obszarze gminy Skomlin określa się jako stosunkowo dobry. Zły stan dotyczy głównie wód powierzchniowych, o czym decydują przede wszystkim presje związane z rolnictwem. Gmina Skomlin należy również do obszarów zagrożonych suszą. Na obszarze gminy Skomlin nie występują duże zakłady przemysłowe mogące wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Przez gminę nie przechodzą również trasy komunikacyjne o wysokim natężeniu ruchu. Lokalnie, pogorszenie jakości powietrza może występować w miejscach usytuowania większych obiektów związanych z hodowlą zwierząt. Przez obszar Gminy Skomlin nie przebiegają linie elektroenergetyczne wysokiego i najwyższego napięcia, co ogranicza potencjalne emitowanie pól elektromagnetycznych. W gminie występują natomiast stacje telefonii komórkowych i anteny nadawcze. W gminie brak lokalizacji zakładów o wysokim lub zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W dalszej części prognozy porównano, czy zapisy zawarte w sporządzanym projekcie planu ogólnego są zgodne z zapisami innych dokumentów wyższego szczebla, po czym stwierdzono zgodność dokumentów.

W Prognozie omówiono potencjalne zmiany stanu środowiska oraz skutki gospodarcze i społeczne w przypadku braku realizacji zapisów zawartych w projekcie planu ogólnego gminy. Ponieważ w gminie Skomlin nie obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, a rozwój przestrzenny odbywa się w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy, brak realizacji planu ogólnego mógłby prowadzić do niekontrolowanego rozwoju zabudowy i systematycznego ograniczenia powierzchni naturalnych i półnaturalnych (łąk pastwisk, otwartych terenów rolniczych), stanowiących funkcje przyrodnicze i ekologiczne.

W dalszym etapie dokonano analizy przewidywanych oddziaływań na środowisko związanych z realizacją ustaleń planu ogólnego. W tym zakresie należy przede wszystkim zaznaczyć, że plan ogólny gminy to dokument o charakterze ramowym i kierunkowym, zawierający jedynie ogólne ustalenia dotyczące przeznaczenia terenów, czyli tzw. strefy planistyczne, nie zaś konkretne wytyczne inwestycyjne. Sam dokument jakim jest plan ogólny gminy nie wywołuje bezpośrednich zmian w środowisku, ale wyznacza kierunki jego dalszego

zagospodarowania. Oddziaływania na środowisko mogą wystąpić pośrednio – w przyszłości, gdy powstaną szczegółowe plany miejscowe lub inwestycje. Mogą one dotyczyć m.in. realizacji zabudowy na terenów użytkowanych obecnie rolniczo, zwiększenia ilości odprowadzanych ścieków, uszczelniania powierzchni (np. przez utwardzenia terenów), czy miejscowych zmian w strukturze krajobrazu. Jednak dzięki przyjętym założeniom – m.in. zachowania dużych powierzchni stref otwartych, czy też wymagania określonych minimalnych udziałów powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów – potencjalne negatywne skutki będą ograniczone. Konkretne działania ograniczające lub rekompensujące ewentualne skutki środowiskowe (np. retencja, zieleń ochronna, rozwiązania techniczne) będą wprowadzane na późniejszych etapach – przede wszystkim w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W prognozie oddziaływania na środowisko przeanalizowano w szczególności potencjalne skutki środowiskowe wynikające z powstanie nowych terenów gospodarczych, lokalizacji odnawialnych źródeł energii, a także funkcjonowania stref produkcji rolniczej.

Na podstawie przeprowadzonych analiz nie stwierdzono możliwości wystąpienia zagrożeń dla zlokalizowanych w otoczeniu gminy form ochrony przyrody, w tym dla należącego do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 – obszaru Natura 2000 PLH100007 Załęczański Łuk Warty. Realizacja założeń ocenianego dokumentu planistycznego nie wpłynie na integralność obszarów należących do sieci Natura 2000, ich spójność oraz przedmioty ochrony. Przewidywane w projekcie planu ogólnego Skomlin formy zagospodarowania przestrzennego nie będą naruszały zakazów obowiązujących na Obszarze Chronionego Krajobrazu Dolina Prosny, użytków ekologicznych, pomników przyrody oraz innych zlokalizowanych w otoczeniu form ochrony przyrody, nie będą wpływać na zachowania ustalonych dla nich celów ochrony. Realizacja ustaleń planu ogólnego nie będzie również powodować negatywnych oddziaływań na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, w tym zlokalizowanego w południowej części gminy Głównego Korytarza Południowo-Centralnego Stawy Milickie – Bory Stobrawskie (GKPdC-14) o znaczeniu krajowym.

W ramach wykonanych analiz oszacowano wielkość potencjalnej wycinki zieleni wysokiej i średniej, która może nastąpić w wyniki realizacji ustaleń planu ogólnego. Może (choć nie musi) ona obejmować lokalne usunięcie drzewostanu głównie w zasięgu stref wielofunkcyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodzinną i zagrodową. W odniesieniu do zieleni występującej w strefach otwartych, dla których plan przewiduje dodatkowy profil funkcjonalny związany z rozwojem odnawialnych źródeł energii, zakłada się, że na etapie realizacji faktyczna lokalizacja zostanie dobrana, uwzględniając zachowanie występujących miejscowo w ramach stref istniejących terenów zielni wysokiej. Analizując ustalenia analizowanego planu, nie przewidziano istotnego wpływu na ciągłość siedlisk leśnych ani funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, a także trwałego pogorszenia stanu populacji gatunków fauny i flory w skali gminy.

Ujęte w prognozie analizy zawierają również analizę wrażliwości przyrodniczej obszaru gminy Skomlin w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych oparte te wytycznych UE. Obszary o najwyższej wrażliwości przyrodniczej koncentrują się głownie w południowej części gminy Skomlin (dolina rzeki Prosny wraz z Obszarem Chronionego Krajobrazu i krajobrazem priorytetowym), co ogranicza ich przydatność dla lokalizacji elektrowni wiatrowych. Znacząca część terenów rolniczych została zakwalifikowana do stref o umiarkowanej i niskiej wrażliwości, co wskazuje na potencjalną możliwość ich wykorzystania pod rozwój funkcji odnawialnych źródeł energii. Przeprowadzona analiza pozwoliła również na wskazanie obszarów wymagających szczególnej uwagi przy planowaniu potencjalnej lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz konieczność uwzględnienia przy tym szczegółowych analiz przyrodniczych, w tym zakresie tras przelotów ptakow.

Istotnym dokumentem z zakresu założeń dotyczących zachowania i wzmacniania bioróżnorodności oraz odbudowy zasobów przyrodniczych jest *Rozporządzenie (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzania (UE) 2022/689 (Dz.U. EU. L. z 2024 r. poz.*

1991). Choć zapisy planu ogólnego nie są wystarczające, aby realizować cele rozporządzenia, to stanowią element wspierający ochronę środowiska i ograniczający dalszą degradację przyrody poprzez wyznaczenie stref otwartych (chroniących wartościowe przyrodniczo tereny i ograniczających rozwój w ich zasięgu zabudowy) oraz określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej i maksymalnego udziału powierzchni zabudowy w ramach poszczególnych stref planistycznych.

Ustalenia planu ogólnego minimalizują również możliwość utraty wartości gleb o najwyższej przydatności dla rolnictwa oraz występujących w gminie gleb torfowych. Wykorzystania gruntów wysokiej klasy na cele nierolnicze możliwe będzie wyłącznie po uzyskaniu wymaganych zgód w ramach odrębnych procedur planistycznych i administracyjnych. Realizacja ustaleń planu ogólnego nie powinna prowadzić do znaczącego uszczuplenia zasobów gleb wysokiej klasy ani do zmian, które mogłyby w istotny sposób wpłynąć na rolniczy charakter gminy Skomlin.

W prognozie przeprowadzono również analizę zgodności ustaleń planu ogólnego z zapisami Audytu krajobrazowego województwa łódzkiego. Stwierdzono, że ustalenia planu ogólnego gminy Skomlin są w pełni zgodne z ustaleniami i rekomendacjami określonymi w Audycie krajobrazowym (w szczególności dla zdefiniowanych na obszarze gminy krajobrazów priorytetowych), a oddziaływanie założeń planu na krajobraz są neutralne i pozytywne. Ustalenia planu ogólnego uznano za zgodne z zasadami ochrony przyrody, zrównoważonego rozwoju i kształtowania ładu przestrzennego w gminie.

Gmina Skomlin nie jest obszarem przygranicznym, więc realizacja planu ogólnego gminy nie przyczyni się do wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Ze względu na stopień ogólności jakim jest plan ogólny gminy oraz konieczność uszczegółowienia założeń planistycznych w ustaleniach przyszłych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego nie wskazano alternatywnych wariantów ustaleń projektu planu, uznając, że obecna propozycja jest najkorzystniejsza i zgodna z uwarunkowaniami przestrzennymi.

Ponadto, należy zaznaczyć, że dokument planistyczny jakim jest plan ogólny gminy posiada znaczny stopień ogólności i generalnych zapisów do uszczegółowienia w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w związku z czym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla potencjalnych przyszłych działań i inwestycji.

Ocena wpływu planu na środowisko i przestrzeń będzie prowadzona na dalszych etapach – przede wszystkim przy uchwalaniu przyszłych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Stan środowiska będzie monitorowany przez odpowiednie instytucje. Wyniki tych analiz pozwolą w przyszłości korygować politykę przestrzenną i dbać o jakość życia mieszkańców.

Można stwierdzić, że zakres przewidywanych przekształceń środowiska spowodowanych realizacją ustaleń planu ogólnego gminy uwzględnia zasady ochrony i kształtowania środowiska, jak również rozwój społeczno – gospodarczy.

17. INFORMACJA O RODZAJACH DOKUMENTÓW UWZGLĘDNIONYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognozę sporządzono w oparciu o:

1. *Ustawa o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2026 poz. 670),*
2. *Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 538),*
3. *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 13 ze zmianami),*
4. *Ustawa z dnia 14.12.2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 1587 ze zmianami),*
5. *Ustawa z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zmianami, z 2026, poz. 176 ze zmianami),*
6. *Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U.2024 poz. 82),*
7. *Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1292 ze zmianami, z 2025 r. poz. 537 ze zmianami, z 2026 r. poz. 483),*
8. *Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2025 r., poz. 960 ze zmianami, z 2026 r. poz. 445),*
9. *Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz.317),*
10. *Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz.U. 2020 poz.2187),*
11. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409),*
12. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183),*
13. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408),*
14. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 nr 25 poz. 133),*
15. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012 poz. 1031),*
16. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U.2014 poz. 112),*
17. *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019, poz. 2448),*
18. *Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,*
19. *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U 2010 nr 77 poz. 510),*
20. *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2023 r., poz. 335),*
21. *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz.U. 2021 poz. 1615),*
22. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu Zarządzania Ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Dz.U. 2022 poz.2714),*
23. *Rozporządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz.U. 1959, nr 52, poz. 315),*

24. *Rozporządzenie (UE) 2024/1991 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869 (Dz.U. EU. L. z 2024 r. poz. 2992)*
25. *Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. L. 103 z 25.4.1979) (79/409/EWG),*
26. *Konwencja o ocenach oddziaływania na środowiska w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 199 nr 96 poz. 1110),*
27. *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*
28. *Strategia Zrównoważonego Rozwoju dla Polski do 2025 roku.*
29. *Plan gospodarki odpadami dla województwa łódzkiego na lata 2025-2030 z uwzględnieniem lat 2031-2036, Uchwała nr XVII/204/2025 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 26 sierpnia 2025 r.*
30. *Strategia rozwoju województwa łódzkiego 2030, Uchwała nr XVIII/218/2025 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 23 września 2025 r.*
31. *Program Ochrony Środowiska Województwa Łódzkiego na lata 2025 - 2028 z perspektywą do 2032, Uchwała nr XIII/160/25 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 15 kwietnia 2025 r.*
32. *Audyt Krajobrazowy Województwa Łódzkiego - przyjęty Uchwałą nr XIII/150/25 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 15 kwietnia 2025 r.*
33. *Roczna ocena jakości powietrza w województwie łódzkim za rok 2024, WIOŚ, Łódź, 2025*
34. *Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2024 w województwie łódzkim, GIOŚ, Warszawa, 2025*
35. *Strategia Rozwoju Gminy Skomlin na lata 2026-2036 - przyjęta Uchwałą nr XVI/141/2026 Rady Gminy Skomlin z dnia 28 stycznia 2026 r.*
36. *Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Regionu Ziemi Wieluńskiej na lata 2023-2030 – przyjęta uchwałą nr VIII/50/2024 Rady Gminy Skomlin z dnia 27 listopada 2024 r.*
37. *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Skomlin, 2007,*
38. Kondracki J., 1998, *Geografia regionalna Polski*, PWN, Warszawa
39. Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. *Regionalna Geografia Fizyczna Polski*. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań
40. Okołowicz W., 1968, *Regiony klimatyczne Polski*, PWN, Warszawa.
41. Matuszkiewicz J.M., *Potencjalna roślinność naturalna Polski*, IGiPZ PAN, Warszawa 2008
42. Matuszkiewicz J.M., 1993, *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski*, Prace Geograficzne IGiPZ PAN, 158, 107 s.
43. Dygulska A., Perlańska E., *Projekt Czysta Energia. Mapa Wietrzności Polski*, Słupsk, 2015
44. Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. *Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce.* Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011
45. Objaśnienia do mapy geośrodowiskowej Polski 1:50 000, Arkusz Skomlin (732), Przedsiębiorstwo Geologiczne we Wrocławiu ,,PROXIMA" S.A., 2004
46. Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny
47. *Geoportal Województwa Łódzkiego, Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego*
48. *Hydroportal Informatycznego Systemu Osłony Kraju, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie*
49. *Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Portal jakości wód powierzchniowych - https://wody.gios.gov.pl/pjwp/*
50. *Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Monitoring jakości wód podziemnych - https://mjwp.gios.gov.pl/*
51. *Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie - https://apgw.gov.pl/*
52. *Państwowy Instytut Geologiczny Państwowy Instytut Badawczy - https://epsh.pgi.gov.pl/*
53. *System Informacji Przestrzennej Gminy Skomlin - https://skomlin.e-mapa.net/*

54. *Opracowanie ekofizjograficzne do planu ogólnego gminy Skomlin*, Pheno Horizon, 2025,
55. *Projekt planu ogólnego gminy Skomlin*, Pheno Horizon Sp. z o o., INTEKPROJEKT GABRIEL FERLIŃSKI, 2026,
56. *The Wildlife Sensitivity Mapping Manual: Practical guidance for renewable energy planning in the EU*

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Zgodnie z art. 74a ust. 2 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2024 poz. 1112 z późn. zm.) oświadczam, że będąc autorem ***Prognozy do projektu planu ogólnego gminy Skomlin,*** posiadam wiedzę w tym zakresie, wg *art. 74a ust. 2 pkt 2.*

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Łódź, 5 czerwca 2026 r. Justyna Borkowska